

ZBORNİK ŠKOFIJSKE KARITAS
LJUBLJANA 2020

3 ✚

Karitas

Škofijska karitas Ljubljana

3 **LET**
ŠKOFIJSKE KARITAS
LJUBLJANA

*»Ko krasiš svetišče,
ne pozabljaj bratov v stiski!«*

Janez Zlatousti – Iz govorov o Matejevem evangeliju – odlomki

Zbornik Škofijske karitas Ljubljana

Izdala: Škofijska karitas Ljubljana

Odgovarja: Jože Kern

Uredila: Polona Miklič

Fotografije: arhiv ŠKL, arhiv SK, arhiv Tabor slepih, www.reshot.com

Oblikovanje: Studio Signum

Tisk: Tiskarna Para

Naklada: 900 izvodov

Ljubljana, maj 2020

3✠ let Škofijske karitas Ljubljana

*»Ko krasiš svetišče,
ne pozablaj bratov v stiski!«*

»Kaj koristi, če je Kristusova miza polna zlatih posod, on sam pa v siromaku od lakote umira. Najprej nasiti lačnega, potem pa iz obilja okraši njegovo mizo. Ali mu boš podaril zlat kelih, ne boš pa dal piti kozarca vode? Čemu krasiti njegov oltar z zlatimi zavesami, če mu ne daš potrebne obleke? Kakšno korist to prinaša? Povej mi: Ako bi videl nekoga, ki bi bil lačen, pa bi se zato ne zmenil, ali misliš, da se ti bo zahvalil, ko boš krasil njegovo mizo z zlatom, se mar ne bo razjezil nate? In če bi videl nekoga pokritega s cunjami in od mraza trepetati, pa ga ne bi oblekel in mu postavil zlat steber, ter rekel, da se mu klanjaš, mar se ne bi obrnil proč užaljen, da se norčuješ iz njega?«

(Janez Zlatousti – Iz govorov o Matejevem evangeliju – odlomki)

NAMESTO NAGOVORA NA OBČNEM ZBORU

Ker se zaradi epidemije ne moremo srečati na občnem zboru, smo še z večjo skrbnostjo pripravili zbornik. Zahvaljujem se svojim sodelavkam za ureditev zbornika, za poročila in prispevke. Vas pa vabim, da si zbornik preberete, posebej še poročilo o delovanju vaših župnijskih Karitas. Želim vas opozoriti na tri teme:

1. Na Škofijski karitas smo se že pred časom odločili, da v sodelovanju z Inštitutom Antona Trstenjaka in dr. Ramovšem začnemo z usposabljanjem prostovoljcev župnijskih Karitas za vodenje župnijskih skupin za starejše ljudi. S tem namenom smo letos prosili dr. Ramovša, da je pripravil »glavno predavanje«, ki si ga preberite v zborniku. V času, ko je ves svet zajela epidemija koronavirusa, se je to še posebej izkazalo kot zelo potrebno in nujno, saj so se mnogi starejši, ki spadajo v najbolj ranljivo skupino, znašli v veliki stiski in jih bolj kot strah pred materialnim pomanjkanjem pestijo občutki negotovosti, izgubljenosti in osamljenosti.

Tečaj bo namenjen tistim sodelavcem župnijskih Karitas, ki so manj obremenjeni in imajo veselje za tovrstno delo in željo po usposabljanju. Nikakor ne želimo naložiti dodatnega bremena voditeljem župnijskih Karitas, ki imajo že tako preveč dela, zato predlagamo, da se znotraj prostovoljskih skupin dogovorite, kdo bi bil primeren in bi se bil pripravljen vključiti v izobraževanje. Prvi del usposabljanja bo štel 10 srečanj po uro in pol, v skupini bo 20–25 oseb, najmanj dve osebi iz ene župnijske Karitas. V drugem delu usposabljanja pa dva prostovoljca v svoji župniji ustanovita skupino in jo vodita po izdelanem programu Življenjske izkušnje ob rožnem vencu ob rednem spremljanju in podpori preko intervizijskih in motivacijskih srečanj. O natančnem poteku usposabljanja vas bomo pisno obvestili in voditeljem župnijskih Karitas poslali prijavnice. Organizacijo usposabljanj bo vodila Polona Miklič, stroške usposabljanj bo pokrila Škofijska karitas Ljubljana.

2. Svet Škofijske karitas je za letošnji občni zbor priporočil, da je dobro, če ponovno ozavestimo tiste vrednote, ki naj bi posebej zaznamovale naš odnos s prejemniki pomoči. O tem smo se pogovorili na srečanju dveh arhidiakonov še pred uvedbo ukrepov ob epidemiji. Voditeljica supervizije za naše župnijske Karitas in članica sveta gospa Magdalena Škerl je na to temo napisala kvaliteten prispevek. Priporočam, da si ga preberete in se o tej temi pogovorite na enem od srečanj vaše župnijske Karitas.

3. Letos praznujemo tudi 30-letnico ustanovitve Karitas v Sloveniji. ŠKL je bila ustanovljena 29. junija 1990 z odlokom nadškofa g. Alojzija Šuštarja, na kar nas spomni tudi nadškof Stanislav Zore v svoji pridigi, na to temo pa se navezujeta tudi prispevka naše sodelavke Alenke Petek in nekdanjega direktorja Staneta Kerina ter nekaterih naših prostovoljcev župnijskih Karitas.

Ker nam je epidemija preprečila srečanje na občnem zboru in na tradicionalnem romanju, bomo poskusili, če bodo razmere to dovoljevale, romanje organizirati v juniju.

Ostanite zdravi!

*Jože Kern
generalni tajnik Škofijske karitas Ljubljana*

»KO KRASIŠ SVETIŠČE, NE POZABLJAJ BRATOV V STISKI!«

(Ljubljana, 4. aprila 2020)

S poštovana predsednik in generalni tajnik Škofijske karitas Ljubljana, dragi sodelavci in vsi dragi prostovoljci, spoštovane sestre redovnice, dragi bratje in sestre.

Obhajanje občnega zbora Škofijske karitas Ljubljana me priganja, da se vam zahvalim. Čisto vsem, ki uresničujete Jezusovo trditev v priliki o poslednji sodbi: »Kar koli ste storili kateremu od teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili« (Mt 25,40), izrekam globoko priznanje, saj v življenje naše Cerkve prinašate živ in dejaven odnos do Kristusovega skrivnostnega telesa, ki je lačen, žejen, nag, popotnik, jetnik, bolnik. Z vašimi dejanji se naša vera spremeni v odnos, lahko bi rekli, da začne živeti.

Ob tem vam čestitam tudi za 30-letnico delovanja. Pokojni nadškof dr. Alojzij Šuštar jo je namreč ustanovil 29. junija leta 1990. Dva meseca po ustanovitvi Slovenske karitas je ustanovil še Škofijsko karitas Ljubljana. Tedaj so na to gledali kot na pogumno dejanje, ki pa je v teh tridesetih letih obrodilo bogate sadove. Nekateri od teh sadov so zapisani v vaših letnih poročilih, zajemajo jih vsote zbranih in razdeljenih sredstev, število prostovoljcev in njihovih delovnih ur, tone hrane in drugega, kar je bilo razdeljenega. Še več pa je tega v nebeških evidencah – v tistih, ki odločajo na poslednji sodbi.

Hvala vam, da slišite Jezusovo spodbudo in vedno novo povabilo Cerkve, ter po svojih najboljših močeh in sposobnostih pomagata pomoči potrebnim. Ob tem vabim tudi nove prostovoljce. Vsak kristjan bi si moral vedno znova postaviti vprašanje, ali ima svoje mesto v Cerkvi oziroma še bolje, ali je v resnici živ ud žive Kristusove Cerkve. Nihče nima pravice biti suha in mrtva mladika na trti. Čeprav je mladika, je suha in iz trte ne dobiva več življenja. Vržena bo v ogenj in bo zgorela. Morda pa tudi ti, dragi brat, draga sestra, lahko par ur, tri ali štiri ure svojega časa na mesec podariš tistim, ki potrebujejo tvojo dejavno ljubezen.

Zasluzni papež Benedikt XVI. je v svoji prvi okrožnici zapisal: »Bog je ljubezen, zato tisti, ki živi v ljubezni, živi v Bogu in Bog živi v njem« (1 Jn 4,16). Te besede Prvega Janezovega pisma izredno jasno izražajo bistvo krščanske vere: krščansko podobo Boga, pa tudi podobo človeka in njegove poti, ki iz tega izhajata. Hkrati nam Janez v isti vrstici predstavi obrazec krščanske eksistence: »Mi smo spoznali ljubezen, ki jo ima Bog do nas, in verujemo vanjo« (prim. 4,16). Mi smo verovali v božjo ljubezen. Tako more kristjan izraziti temeljno odločitev svojega življenja.

Na začetku kristjanovega bitja ni neka etična odločitev ali velika ideja, ampak srečanje z nekim dogodkom, z neko Osebo, ki daje njegovemu življenju novo obzorje in s tem njegovo odločilno usmeritev. V svojem evangeliju je apostol Janez ta dogodek izrazil s temile besedami: »Bog je namreč svet tako vzljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi vsak, kdor veruje vanj ..., imel večno življenje« (3,16).

Jezus je svoje poslanstvo izrazil tudi z besedami: »Jaz sem prišel, da bi imeli življenje in ga imeli v izobilju« (Jn 10,10). Kristjanova odločitev za Jezusa Kristusa je torej odločitev za življenje, za obilje življenja, za polnost življenja. Ko se oziramo v svoje brate in sestre v današnjem svetu, tudi v njih vidimo hrepenenje po življenju. Kakšna žeja po življenju se kaže v dejanjih naših sodobnikov. A kaj, ko se na koncu koncev njihova prizadevanja za življenje tolikokrat izrodijo v hotenje, da bi imeli življenje. Imeti življenje, ne pa živeti. Življenje postane eno izmed vseh tistih dejstev, ki jih nizajo v zbirko uresničevanja želje po preseganju trenutka, po preseganju sebe, kjer pa vendarle ostanejo ujeti vase. Središče še vedno ostane v njih samih in zato ne zaživijo v resnici, ne zaživijo v polnosti. Človek je namreč edino bitje, ki ima središče zunaj sebe samega. Svoje središče ima v Bogu in samo, ko se odloči živeti v tem središču in iz tega središča, začne v resnici živeti.

Kaj to pomeni za Karitas v Cerkvi in za karitativno delovanje vsakega posameznega kristjana. Letos smo za geslo občnega zbora izbrali misel sv. Janeza Zlatoustega »Ko krasiš svetišče, ne pozablaj bratov v stiski!« Pravzaprav ne gre za dobesečno navedeno Zlatoustovo misel. To je samo naslov v brevirju, ki povzema vsebino odlomka iz njegovih govorov o Matejevem evangeliju. Ta škof in cerkveni učitelj, ki velja za najslavnejšega govornika vzhodne Cerkve, s svojo mislijo ostro opozarja kristjane, da morajo njihova dela potrjevati njihovo vero.

Janez Zlatousti namreč pravi: »Kaj koristi, če je Kristusova miza polna zlatih posod, on sam pa v siromaku od lakote umira! Najprej nasiti lačnega, potem pa iz izobilja okraši njegovo mizo. Ali mu boš podaril zlat kelih, ne boš pa mu dal piti kozarca vode? Čemu krasiti njegov oltar z zlatimi zavesami; če mu ne daš potrebne obleke? Kakšno korist to prinaša? Povej mi: Ako bi videl nekoga, ki bi bil lačen, pa bi se za to ne zmenil, ali misliš, da se ti bo zahvalil, ko boš krasil njegovo mizo z zlatom, se mar ne bo razjezil nate? In če bi videl nekoga pokritega s cunjami in od mraza trepetati, pa ga ne bi oblekel in bi mu postavil zlat steber ter rekel, da se mu klanjaš, mar se ne bi obrnil proč, užaljen, da se norčuješ iz njega?«

Pravzaprav strašne besede. Zahtevne so in težko sprejemljive. Kdo bi celo rekel, da so pobožno pretiravanje. Pa ni tako. Nasprotno. Te besede postavljajo stvari na svoje mesto in tehtajo našo vero, da se ne bi izrodila v malikovanje. Ko prebiram Zlatoustovo misel, mi odzvanjajo psalmistove besede: »Maliki narodov so srebro in zlato, delo človeških rok« (Ps 135,15). To je kot odmev na dogajanje pod Sinajem, kjer so Izraelci nestrpno hoteli imeti Boga v svoji sredi. In ker se je Mojzes mudil na gori, so Aronu prinesli zlate uhane in ta je iz tega oblikoval ulito tele. Pred tem teletom je postavil oltar ter mu daroval žgalne in mirovne daritve.

Izraelci so darovali, peli, plesali, Izraelci so praznovali, niso pa verovali. Tudi zlato tele je bilo malik, delo človeških rok.

Janez Zlatousti nas s precej ostrimi besedami opozarja, da jim ne smemo postati podobni, čeprav tega izrecno ne omeni. Tudi naš odnos do Boga se lahko spremeni v malikovanje; kadar namreč Bogu podarjamo svoje zlato in srebro, zlate posode in zlate zaveso, smo lahko podobni Izraelcem, ki so si populili zlate uhane iz ušes in jih izročili Aronu, da jih je pretopil v tele.

Verovati pa pomeni, da Bogu prinašamo sami sebe, svoje meso in svojo kri. Da bi ne varali sami sebe, je Bog vzpostavil nezmotljivo metodo preverjanja naše vere. »Kar koli ste storili kateremu od teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili.«

Zlatousti nam pravi, da moramo za pristno vero poskrbeti za oboje, za uboge med nami in za lepoto božje hiše, za lačnega in žejnega in za zlate posode na oltarju. Kadar skrbimo samo za lepoto cerkve, naša vera lahko postane malikovanje, kadar pa skrbimo samo še za pomoči potrebne, pa se naš odnos spremeni v filantropijo, v človekoljubje.

Mi pa v živi veri od oltarja odhajamo k ljudem, ki so potrebni pomoči, in v sebi nosimo besede sv. Vincencija Pavelskega, da v primeru, da bomo opustili molitev zaradi služenja ubogim, ne bomo izgubili ničesar, kajti služiti ubogim pomeni obiskati Boga, od ubogih pa se bomo vračali k oltarju, da bomo uboge in sebe pridružili Jezusovi daritvi Očetu.

Vabim vas, da tudi v tej sveti daritvi na oltar položimo vse tiste, ki ste jim postregli, vse lačne, žejne, nage, tujce, bolnike in ujetnike, vse, ki ste jim izkazali dobroto, in jih pridružimo Jezusovi daritvi Očetu. Amen.

*msgr. Stanislav Zore
ljubljski nadškof*

VSI IMAMO VEČ OD TEGA, ČE SMO POVEZANI

Dragi prijatelji in sodelavci Karitas. Vesel sem, da se vsaj na takle način lahko »vidimo in slišimo«! Ko sem premišljeval, kakšno vzpodbudo naj vam napišem, sem se spomnil na odlomek iz Janezovega evangelija (Jn 5,1–16). V njem je zapisano, kako je Jezus v Jeruzalemu med množico bolnikov našel nekega posebnega moža. Na Jezusovo vprašanje: »Ali hočeš ozdraveti?« mu je možakar dejal, da nima nobenega človeka, ki bi mu pomagal.

1. »Nimam nikogar!« Biti sam ... Dlje ko živim, vedno bolj opažam dve logiki v svetu: hudičevo in Božjo. Medtem ko hudič želi ljudi čim bolj osamiti (različne odvisnosti, bolezni, pretirana zaverovanost v delo, miselnost »nimam časa« ...), pa nas Bog vzpodbuja k povezovanju. Verjamem, da tudi vi v svoji okolici vidite mnoge ljudi, ki so sami sebi dovolj, ali pa ljudi, ki se – ko zbolijo – popolnoma izolirajo od drugih. Vidite ljudi, ki se prepustijo različnim odvisnostim, te pa jim poberejo čas, ki so ga prej namenili za druženje in za odnose s soljudmi. Vidite ljudi, ki jim je pomembno samo delo. Toda pretirana zaverovanost v delo in miselnost »nimam časa« (tudi ko ga imaš) zopet povzroči, da se krog znancev počasi, a vztrajno manjša. In če realno pogledamo tudi drugo stran – vsako dobro delo, vsaka prijazna beseda, vsaka medsebojna pomoč, vzpodbuden pogovor, zbrano poslušanje sočloveka nas povezuje med seboj. Jezus nas uči, naj takrat, ko vidimo človeka v stiski, mi, ki smo takrat močnejši, prvi pristopimo in navežemo stik. Nauči pa nas še nekaj – človeku moramo pomagati k začetnemu pogonu, potem pa ne smemo dopustiti, da se »obesi na nas«. Jezus omenjenega bolnika namreč ozdravi, ga ohrabri in se takoj nato umakne. V tem razmišljanju me je utrdil tudi zaporniški duhovnik Robert Friškovec, ki smo mu pred časom prisluhnili na predavanju v naši župniji. Med drugim je namreč lepo poudaril, da ni naša naloga, da namesto njih – pomoči potrebnih – delamo korake v smeri rešitve. Seveda je dodal, da jim moramo na začetku stati ob strani in jih vzpodbuditi. Toda dokler korakov v smeri rešitve ne začnejo delati oni sami, se ne bo nič rešilo. Saj vemo, kako ti ljudje velikokrat iščejo krivce v drugih: »Drugi so krivi!« in se s tem »rešijo odgovornosti«, da so prav sami lahko ključ do rešitve. In ko sem že pri misli: »Nikogar nimam,« vas vzpodbujam, da se tudi prostovoljci, ki pomagate pri Karitas, trudite povezovati med seboj tudi izven župnijske Karitas. Super je, če ima vsak tajnik župnijske Karitas vsaj kontaktne številke sosednjih tajnikov. Pokličite se kdaj pa kdaj in si izmenjajte dobre ideje ali pa si priskočite

na pomoč z materialnimi stvarmi. Saj vemo – kakšna Karitas ima morda na razpolago (pre) več mleka, druga ima na voljo kakšno zelenjavo od dobrotnikov ... Vsi imamo več od tega, če smo povezani. Sedaj vemo – to je področje Božjega. ☺

2. Po tistem, ko je Jezus možakarja ozdravil, se je šel ozdravljeni zahvalit Bogu. Jezus ga je pohvalil, da se v zdravju ni pozabil zahvaliti Bogu. Druga vzpodbuda tega odlomka je za nas to, da smo najprej tudi mi samo Bogu hvaležni. Hvaležni Bogu, ker nam daje zdravje, zagnano srce in talente, s katerimi delamo dobro v svetu okrog nas. Ne ostanimo samo pri tem. Radi vzpodbujajmo k hvaležnosti Bogu tudi prejemnike naše pomoči. Ne gre za pridobivanje novih vernikov – prav je, da jim povemo, KDO je tisti, ki smo mu vsi skupaj lahko hvaležni, da nam daje to, kar delimo. In ko je človek hvaležen za tisto, kar dobi, ne more po svetu hoditi s kislim obrazom – še več, hvaležnost v njem počasi prebudi željo, da bi tudi sam nekaj dobrega naredil za druge. Tudi v naši Karitas se včasih pripeti, da ljudje, ki so prejemniki naše pomoči in nimajo veliko denarja, prinesejo kavo ali bonboniero za naše prostovoljke. Bodimo hvaležni, ostanimo dobri!

*Marko Čižman
predsednik Škofijske karitas Ljubljana*

OSAMLJENOST IN POMOČ OSAMLJENIM LJUDEM

Osamljenost dobiva zadnja leta svoje mesto med boleznimi. Uveljavlja se spoznanje, da je osamljenost prvi ali vsaj eden glavnih vzrokov za hudo telesno, duševno in socialno obolevanje. Knjiga znanega nemškega znanstvenika o možganih, Manfreda Spitzerja, ki je izšla pred dobrim letom, ima naslov *Osamljenost, neprepoznana bolezen: boleča, nalezljiva, smrtna*.¹ Velika mednarodna longitudinalna raziskava SHARE o staranju z vidika zdravstva in socialnega varstva zbira zadnja leta med prebivalci, ki so stari 50 let in več, tudi podatke o osamljenosti. Iz njih prihajajo pomembna spoznanja o osamljenosti po evropskih soseskah ali o osamljenosti družinskih oskrbovalcev, ki doma skrbijo za onemoglega družinskega člana.²

Tudi vsak od nas ima kako izkušnjo z osamljenostjo. Če rečemo: *Doživljal sem osamljenost. Počutil sem se zapuščenega. Zdel sem se vsem odveč ...*, bomo verjetno našli v svojem spominu marsikatero konkretno izkušnjo.

ČLOVEK MED ZDRAVO SAMOTO IN BOLEZENSKO OSAMLJENOSTJO

Človek se zadnja desetisočletja razvija neprimerno hitreje kakor živali. Ima velike zmožnosti, da se uči in prilagaja zelo različnim razmeram; Anton Trstenjak je rad poudarjal, da je človek nihajoče bitje, ki lahko niha daleč v različne smeri sam v sebi in v zunanjih razmerah ter se vrača v osebno ravnotežje in v uravnovešeno sožitje z ljudmi in naravo.³ Dve nasprotji, med katerima niha vse življenje in se razvija, sta individualna samostojnost in sodelovanje z drugimi ljudmi. Obe sta enako bistveni za človekov osebni razvoj in za razvoj skupnosti.

1 Manfred Spitzer (2018). *Einsamkeit, die inerkannte Krankheit – schmerzhaft, ansteckend, tödlich*. München: Droemer Verlag (prevedena je v slovenščino in prilagojena za Slovenijo).

2 Axel Börsch-Supan, Throsten Kneip, Howard Litwin, Michal Myck, Guglielmo Weber, Eds. (2015). *Ageing in Europe – Supporting Policies for an inclusive Society. SHARE*. Berlin/Boston: Walter de Gruyter.

3 Anton Trstenjak (1968). *Hoja za človekom*. Celje: Mohorjeva družba; Anton Trstenjak (1988). *Človek končno in neskončno bitje. Oznanjevalna antropologija*. Celje: Mohorjeva družba.

Ves človekov razvoj od spočetja do smrti je **rast k samostojnosti** – tako je naslovil svoj učbenik razvojne psihologije Valter Dermota, profesor pedagogike na Teološki fakulteti.⁴ Živimo v času individualizma, ko je ljudem individualna samostojnost ali neodvisnost tako pomembna, da vsevprek zatrjujejo: *Vse imam pod kontrolo!* Individualni samostojnosti odgovarja človekova **samota**. Danes živi čedalje več ljudi samih; za enočlanska gospodinjstva se po svetu in pri nas uveljavlja lepa beseda samovalci. To, da se ljudje odločajo za individualno bivanje kot samovalci, ni samo simptom boleznega individualizma, ampak tudi posledica razvoja osebne svobode in dobrih življenjskih razmer; eno in drugo sta neprecenljivi vrednoti. Tudi v preteklosti so zreli ljudje zavestno iskali samoto, odhajali v samoto in delali v samoti. Od nekdaj so bili, smo danes in bodo v prihodnje več ali manj časa sami.

Človek je v svojem razvoju tudi **odvisen od drugih, drugi pa od njega**. Razvoj posameznika, družine, vseh vrst skupin in skupnosti je odvisen od solidarnosti – medsebojnega komuniciranja in razumevanja, sodelovanja, sočutja, vživljanja v drugega, sodoživljanja z njim, od medsebojne pomoči. Človeški možgani se zdravo razvijajo samo v interakciji. Človek osebno raste in zori ob ogledalih drugih ljudi. To, da je odvisen od drugih, ga sili v **sožitje**. Avtizem je huda bolezen in samica v zaporu je huda kazen. Tudi pri povezovanju z drugimi se kaže isto kakor pri ravnanju s samoto: čim bolj je človek zrel in človeško razvit, tem lepše sožitje oblikuje, bolje se povezuje z drugimi, bolj kakovostno komunicira in sodeluje z njimi, bolje prepozna in opravlja svoje vloge v družini, službi in družbi ter oblikuje lepše vzdušje.

Zdrav razvoj posameznika, družine in skupnosti je odvisen od ravnotežja med individualno samostojnostjo vsakega človeka ter skupinsko in skupnostno solidarnostjo vseh ljudi. Če tega ravnotežja ni, doživlja **osamljenost**. Osamljenost je bolezenski izraz tega, da človek ne raste zdravo v svoji samostojnosti in da ne raste zdravo v sožitju in sodelovanju z drugimi ljudmi. Vzroki za to, da ne zna ali ne more biti plodno sam in se plodno povezovati z drugimi, so lahko v njem samem ali izven njega. Raziskovalni podatki kažejo, da naglo narašča bolezenska osamljenost ljudi.

S temi spoznanji smo krenili v **antropologijo človeške samostojnosti in odvisnosti, samote in sožitja, samovanja in osamljenosti** – ta antropološka spoznanja so pomembna, vendar tukaj ni namen, da bi se bolj poglobljali vanje. Za krščansko diakonijo in sodelavce katoliške Karitas so prav tako bistvena verska spoznanja in izkušnje o tem. Jezus – Bog je bil osamljen in zapuščen na križu. In pred tem v Getsemaniju. Večkrat je tožil, da ga niti najbližji učenci ne razumejo. Šel pa je tudi sam za štirideset dni v puščavo, kjer se je duhovno poglobljal in spoprijel s skušnjavami. Hodil je v samoto molit. Z druge strani pa je božanski vzor popolnosti v oblikovanju sožitja s prijatelji, s sovražniki in s skupnostjo. Menihi in puščavniki vso krščansko zgodovino duhovno zorijo predvsem v samoti, nekatere redovne družbe pa duhovno zorijo predvsem v skupnem življenju. **Teologija človeške samostojnosti in odvisnosti, samote in osamljenosti ter sožitja in sodelovanja** je tudi pomembna, vendar jo, enako kakor antropologijo, samo omenjamo kot nujno potrebno osnovo za naše razpravljanje o današnji bolezenski osamljenosti ljudi ter o možnostih župnijskih Karitas za njeno preprečevanje in za reševanje stisk osamljenih ljudi.

⁴ Valter Dermota (1970). *Rast k samostojnosti. Psihologija razvojne dobe pod vidikom rasti k samostojnosti in osebnosti, namenjena pripravnikom za vzgojiteljski poklic*. Ljubljana. Vinko Furlan (razmnožena skripta).

KAJ NAJ BI VEDEL O OSAMLJENOSTI ČLOVEK, KI DELA Z LJUDMI IN ZA LJUDI?

Naštejmo nekaj spoznanj o osamljenosti, ki jih potrebuje prostovoljec ali zaposleni, ki dela z ljudmi in za ljudi pri Karitas.

1. Z večanjem deleža samovalcev se večja osamljenost; v samoti je večja nevarnost za osamljenost. Prav tako se večja nevarnost za osamljenost v množici; komaj kje živijo ljudje tesneje skupaj kakor v dvo- ali večposteljni sobi v domu za stare ljudi, pa je med njimi osamljenost množična in skrajno boleča. **Tako samovalci kakor ljudje v masi potrebujejo nove po-tradicionalne programe za osebno povezovanje.** Sodobna dolgotrajna oskrba na primer preprečuje osamljenost sistemsko z integrirano deinstitucionalizirano oskrbo v krajevni skupnosti, v kateri je središče sodobni krajevni dom z *normaliziranim* življenjem, kakor so to poimenovali Nemci.

2. **Čim bolj je človek krhek ali nebogljen, tem nevarnejša je zanj osamljenost.** Boleča osamljenost poškoduje zlasti majhnega otroka, človeka v duševni stiski, bolnika, invalida, starostno onemoglega človeka in človeka, ki ima velike naloge ali obremenitve, npr. družinske oskrbovalce bolnih in onemoglih ali zelo obremenjene starše v srednjih letih. To so ogrožene skupine, ki potrebujejo v svojem okolju primerne možnosti za preprečevanje in zdravljenje osamljenosti.

3. **Današnje potrošništvo omamno ovira tako osebni razvoj k samostojnosti kakor razvoj komuniciranja, sodelovanja in sožitja v družini in drugih temeljnih skupinah in skupnostih.** Potrošništvo povzroča osamljenost, osamljenost pa krepi potrošništvo, ki je današnja najbolj množična omama. Isti začaran krog velja za vse omame in zasvojenosti: od opijanja z alkoholom do ideološke odklopljenosti ljudi od stvarnega dojemanja sebe, svojih pristnih potreb in zmožnosti. Osamljenost vodi v pitje, zapit človek je čedalje bolj osamljen. Sodoben program za preprečevanje in zdravljenje osamljenosti mora biti izrazito usmerjen v človekovo prizemljenost, v povezovanje njegovega doživljanja s stvarnimi razmerami, v premoščanje prepada med verovanjem in vsakdanjo izkušnjo, ki ga je 2. vatikanski koncil prepoznal za največjo versko zablodo (shizmo) našega časa.⁵

4. **Zdravilo proti osamljenosti je skupina z osebnim odnosom.** Osnovna skupina je človeški par, ki skupinsko raste kot družina sam, z otroki in starimi starši. In delovne, interesne ter druge skupine, kjer je vsakdo sprejet osebno s svojim imenom, kjer štejejo izkušnje vsakega, kjer *so vsi učitelji in vsi učenci, razlike pa jih bogatijo.* Za osebne odnose je primerna majhna do srednje velika skupina, tam nekje do velikosti Jezusovih dvanajstih apostolov. Taka skupina preprečuje in rešuje osamljenost. Skupina z osebnim odnosom je nujno potreben most med posameznikom in skupnostjo, je najboljša greda za življenjsko zorenje, za premoščanje prepada med verovanjem in vsakdanjim življenjem. Tradicionalna pastorala je delala skupnostno z župnijo ali škofijo ter individualno (spoved); s skupinami ji ni bilo treba delati, ker so v preteklosti odločilno skupinsko vlogo verske vzgoje opravljale družine in soseska. Danes uspeva pastorala tam, kjer župnija postaja skupnost številnih skupin.⁶

⁵ Pastoralna konstitucija *Cerkev v sedanjem svetu*, 43.

⁶ Jože Ramovš (1987). Župnija prihodnosti kot skupnost skupin. V: *Bogoslovni vestnik*, letn. 47, št. 2, str. 127–143.

OSAMLJENOST PREPREČUJEMO IN ZDRAVIMO V SKUPINAH

Stiske ljudi zaradi osamljenosti naglo naraščajo v Sloveniji in ostalem svetu. Ob njih si Karitas postavlja vprašanje: *Kakšna dela usmiljenja ima na voljo župnijska Karitas, da bi zdravo povezovala ljudi?* Osnova za odgovor so antropološka in teološka spoznanja o tem, kaj je samota in kaj osamljenost, zakaj se ljudje znajdejo v njej, kakšne stiske in škodo jim osamljenost povzroča, kakšen smisel imata in katere razvojne možnosti skrivata; teh spoznanj smo se na kratko dotaknili. Za delo je potreben tudi dober odgovor na metodični vprašanji: ***Kako lahko župnijska Karitas učinkovito pomaga osamljenim ljudem, da jih ta bolezen ne bo telesno in duševno uničevala? Kaj naj dela, da bo preprečevala širjenje osamljenosti v svoji župniji?***

Kakor smo v začetku s kratko kognitivno vajo povezali svojo izkušnjo osamljenosti s poglobljanjem v to temo, bomo storili tudi sedaj pred zaključnim odgovorjanjem na zastavljeni metodični vprašanji. Vsak ima dobre izkušnje o tem, da je zaznal konkretno osamljenost nekoga drugega, nato pa nekaj naredil, da je stiska tega človeka popustila, sam pa je pri tem doživel tudi svoj človeški razvoj. Poiščimo v spominu takšno izkušnjo! Pomislimo, kaj je pri tem pomagalo človeku, da je nehal biti osamljen. Pomislimo, v čem je ta pomoč koristila mojemu razvoju. To svojo dobro izkušnjo povejmo sosedu, saj so naše dobre izkušnje najboljša postrežba drugemu.

Naša dobra izkušnja zadnjih četrst stoletja je razvoj in širjenje skupin za kakovostno staranje in lepše sožitje; za njihovo ustanavljanje in vodenje smo usposobili več tisoč prostovoljcev po Sloveniji in pri sosedih. Dober učinek stotin teh skupin je preprečevanje osamljenosti. Eden od programov, po katerem lahko začne delati taka skupina, je *Življenje ob rožnem vencu*. Škofijska karitas Murska Sobota je z njim vpeljala delovanje skupin za starejše župljane že v polovici svojih župnij. Zdaj se za to odločate tudi na Škofijski karitas ljubljanske nadškofije, z veseljem bomo pri tem pomagali.

Kako bo uvajanje skupin za starejše ljudi potekalo? Kogar veseli te vrste dobrodelno delo in ima dve uri tedensko časa, se prijavi za usposabljanje; naša izkušnja po več sto krajih je, da se v vsakem kraju zlahka najde dovolj takih ljudi. Za eno skupino starejših v župnijski Karitas sta potrebna dva prostovoljca. Usposabljanje dvajsetih prostovoljcev – to je za kakih deset župnij – bomo začeli na Škofijski karitas v Ljubljani. Prvih šest učnih srečanj je na dva tedna po tri ure, zadnja štiri so na nekaj mesecev. Potem bodo začeli ti prostovoljci voditi majhne skupine starejših ljudi v svoji župniji, npr. ob petkih uro in pol pred večerno mašo. Ko čez dobrega pol leta usposabljanje zaključimo, so nove župnijske skupine že utrjene, voditelji skupin pa mojstri v svojem vodenju ob duhovni podpori župnika.

Župnijska Karitas, ki želi vpeljati v svoje delo skupino za starejše po programu *Življenje ob rožnem vencu* in tako začeti s sistematičnim programom za preprečevanje osamljenosti starih ljudi, bo lahko svoje prostovoljce prijavila na izobraževanje s prijavnico, ki jo bo prejela od Škofijske karitas.

prof. dr. Jože Ramovš

Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje

V LJUBEZNI OSVOBOJENI KRIVDE IN SRAMU

Naše razmišljanje je osnovano na treh glavnih poudarkih: v vsakega človeka je položena temeljna potreba po stiku in bližini; občutki krivde in sramu so lahko tako močni, da se človek obda z obrambami, ki ga zavarujejo pred stikom s seboj in z drugimi; sočutje do sebe in soljudi ter vera v Božje usmiljenje sta tista, ki zmoreta mehčati obrambe ter ponovno vzpostaviti zaupanje in stik.

John Bowlby (1907–1990), britanski otroški psihiater in psihoanalitik, je bil prvi, ki je začel poudarjati, kako pomembna je za otrokov zdrav duševni razvoj konstantna bližina odrasle osebe, ki se nanj odziva toplo, skladno in mu omogoča, da se otrok nanjo varno naveže. »Navezovalno vedenje je oblika vedenja, ki stremi k vzpostavljanju ali ohranjanju bližine s priljubljeno ali posebej določeno osebo ... Navezovalno vedenje je posebej očitno v zgodnjem otroštvu, toda domnevamo lahko, da zaznamuje človeška bitja od zibelke do groba,« je zapisal Bowlby po več desetletnem raziskovanju in delu z otroki, ki so utrpeli različne travme (1). Danes so njegove ugotovitve podprte s številnimi nevroznanstvenimi raziskavami, ki dokazujejo pomen varne navezanosti otroka za zdrav razvoj njegovih možganov in s tem tudi osebnosti. Varo navezani otroci svobodno raziskujejo svojo okolico v prisotnosti odrasle osebe, na katero so navezani, in se v času stiske vedno zatečejo k tej osebi, kjer se lahko pomirijo in okrepijo za novo raziskovanje sveta. Starši, na katere se lahko otroci varno navežejo, otroku vedno nudijo možnost, da se ta nanje obrača v trenutkih stiske, oni pa ga bodo sprejeli, pomirili, potolažili, se iz njega ne bodo norčevali, ga ne bodo poniževali ali primerjali z drugimi otroki, mu bodo prisluhnili, ga čustveno prestregli, mu prihajali nasproti, se ne bodo užalili ob otrokovih izbruhih jeze ali slabe volje ... kratka, govorimo o starših, ki odgovorno skrbijo za otrokove potrebe, hkrati pa od otroka ne pričakujejo ali zahtevajo, da bo ta razumel in čustveno skrbel za njihovo dobro počutje. V takem okolju otrok zdravo in samozavestno odkoraka v svet, hkrati pa se s potrebo po pomiritvi, sprejetosti ali odpuščanju vedno znova vrača nazaj v varno gnezdo, saj se zaveda in čuti, da mu dom pripada. Številne raziskave zadnjih desetletij so zavrgle teorije, da človeka vidi samo nagoni in zadovoljevanje lastnih potreb. Kot zanimivost lahko omenimo eno od prvih takih raziskav: psiholog Harlow je leta 1958 opazoval navezovalno vedenje opičjih mladičkov, kjer se je izkazalo, da so se ti po ločitvi od mater vztrajno tiščali k mehki bombažni podlagi, ne glede na to, da tam niso dobili cuclja z mlekom. Njihovo vedenje, socialne spretnosti in možnosti za preživetje so bile bistveno boljše od mladičev, ki so živeli v kletkah brez tekstilne obloge in so bili hranjeni prek žičnatih lutk (1).

Danes torej vemo, da je najgloblji motivator v odnosih želja po stiku in pripadanju. Rodimo se s t. i. vrojenim mehanizmom za stik, razvijanje navezanosti ter skozi celotno življenje iščemo in hrepenimo po vzpostavitvi in ohranjanju povezanosti, bližine, stika. Ob zapisanem se pred nas postavljata dve vprašanji in sicer: kaj čustvenega, varnega in toplega vsak dobi zase pri svojem delu z ljudmi ter kaj je tisto, kar uporabniki iščejo na Karitas?

V zvezi s prvim vprašanjem lahko hitro zaslutimo več možnosti: prostovoljci želijo dati ljudem dobroto, ki jo nosijo v sebi in jo tudi sami prejemajo v svojih odnosih; ljudem želijo dati nekaj od tistega, po čemer sami hrepenijo v svojih odnosih; prostovoljec veliko pomeni, ko so ljudje hvaležni za prejeto pomoč ter tako dobijo od uporabnikov neke vrste ovrednotenje svojega dela in truda.

Drugo vprašanje, ki smo si ga zgoraj zastavili, pa zelo hitro ponudi odgovor, da ljudje ne prihajajo na Karitas samo in zgolj po dobrine, ki jih tam lahko dobijo, pač pa tudi po pristen človeški stik, po uho, ki jih posluša, po tople besede, ki so lahko izrečene, po geste prijaznosti, sočutja, spodbude, upanja.

Da bo naš stik z ljudmi dovolj dober, je pomembno, da imamo najprej sami stik s seboj in s tem, kar se dogaja v naši notranjosti – kaj čutimo, doživljamo, mislimo, kaj zaznava naše telo. Pomembno je, da zmoremo prepoznavati svoje vzgibe in jih ustrezno regulirati. Slednje pomeni npr. pomirjanje sebe v situacijah, ko zaznamo, da smo napeti, da nas prevevajo močna in razdiralna čustva, pomeni pa tudi spodbujanje sebe v trenutkih, ko se počutimo potrte, razočarane, na tleh. Samoregulacija je pomemben mehanizem za delo z ljudmi, sicer ves nemir ali razburkanost, ki jo doživljamo v sebi, nehote preložimo na človeka ob nas. Omenjeni mehanizem torej pomeni sposobnost prepoznavanja dogajanja v lastni notranjosti ter pomirjanje ali prebujanje senzacij, ki odstopajo od stanja notranjega ravnovesja.

Ob stiku z ljudmi je izjemno pomemben tudi očesni kontakt, saj preko tega drugemu sporočamo ne samo to, da ga res vidimo, ampak da nam je zanj tudi mar. Prav zato, ker nam je mar, se zanj zanimamo, sledimo njegovi pripovedi, drži – se nanj uglašujemo od prvega stika dalje in tako lahko začutimo njegove težave in stanje, v katerem je.

Prostovoljčeva drža je drža senzitivnosti in empatičnosti. V empatičnem srečanju se pristno srečata dve osebi; empatični svetovalec omogoča neke vrste optimalno starševsko interakcijo. Uporabnik dobi občutek, da ga nekdo prepozna skozi neposreden stik in zaskrbljen izraz, ustrezno fizično držo, glas, ki sporoča zanimanje, zaskrbljenost in izraža čustveno vpletenost s takšno intenziteto, ki se ujema s klientovim čustvenim doživljanjem. Svetovalčeva spretnost je tudi jasno izražanje in uporaba čustvenih besed, ki so dojete kot empatične (2). Poleg naštetega je izjemno pomembno tudi, da se uporabnikom zagotovi zunanja varnost, ki predstavlja topel in zaseben prostor ter čas, ki je namenjen samo njemu.

Ko smo ljudje odprti drug do drugega, iskreni in tvegamo sprejeti pomoč, je medsebojni stik nekaj izjemno lepega in obojestransko zadovoljujočega. Do takšnega stika pa težko pride tedaj, ko se človek doživlja poln krivde ali sramu in ne verjame, da mu stik pripada. T. i. trikotnik spremembe (3) nazorno prikazuje, kako obrambno vedenje na eni strani ter zaviralna čustva (sram, krivda in tesnoba) na drugi strani preprečujejo iskren stik s soljudmi, zlasti pa z lastnimi temeljnimi čustvi, kot so strah, jeza, žalost, gnus ali veselje. Ljudje v odnosih uporabljamo različne obrambe,

na primer arogantnost, cinizem, izmikanje, preusmerjanje pozornosti v pogovoru, nastopaštvo, posmehovanje, zabavljanje, samopoškodovalno vedenje, zasvojenosti, neprenehno delo in skrb ...

Krivda predstavlja slabe in boleče občutke v zvezi z nečim, kar smo naredili in je vodilo v določene posledice. Zdravilo za krivdo sta pot odpuščanja in sočutja do sebe. Na tej poti človek najprej v miru pogleda, kaj se je v resnici zgodilo in si ovrednoti, kako to, da je do tega sploh prišlo. Običajno se izkaže, da je bilo to dejanje najboljši način, da smo izpeljali določeno situacijo. Na ceno, ki smo jo plačali zaradi tega, kar se je zgodilo, se naučimo pogledati s sočutjem, saj drugače res ni šlo in je bil za vsem storjenim zagotovo en dober namen. Prav zato lahko sedaj na ta dogodek pogledamo s ponosom, kaj smo se naučili. In še nekaj je: lahko si rečemo, da nam česa takega ni treba več ponoviti (4). Omenjeni način odpuščanja in sočutja do sebe poteka preko zavedanja in razmišljanja o storjenemu dejanju; vsekakor pa k odpuščanju in sočutju do sebe vodi tudi duhovna pot in sicer t. i. Jezusova molitev ali molitev srca, ko prosimo: Jezus Kristus, usmili se me!

Sram je intenzivno boleče občutje, ko človek verjame, da je pomanjkljiv, ne dovolj dober, se ne more spoštovati, je nevreden ljubezni in pripadnosti. Običajno je tako, da krivdo čutimo, če smo naredili nekaj »narobe«, pri sramu pa gre za doživljanje sebe, da smo »napačni, slabi, neustrežni«, ne da bi karkoli sploh naredili. Zgodi se celo, da nas je sram zaradi početja drugih. To zaviralno čustvo nas oddalji od ljudi, izolira, skrije. Poleg skrivanja pa obstajata še dva načina neustrežne regulacije sramu, in sicer pretvarjanje in ugajanje, da bi prikrili sramoto, možno pa je tudi, da začnemo ob občutkih osramočenosti napadati druge. T. i. model odpornosti na sram pomeni pot in pogum, da iz strahu, krivde in prekinitve stika počasi preidemo v držo sočutja do sebe, poguma za korak naprej in odločitev za iskanje povezanosti s soljudmi. Sočutje do sebe lahko razvijemo preko zavedanja in razumevanja, kako sram deluje; preko znižanja pritiska, ki si ga nalagamo in pomiritve; preko pogleda na celotno sliko, ki je veliko večja, kot nam jo prikazuje sram, ter končno preko ponovnega zaupanja soljudem, deljenju lastne zgodbe in občutkov ter prošnjo za pomoč (5).

Ljudje želimo pripadati, se povezovati, se nasloniti drug na drugega. In to nam pripada vedno, tudi takrat, ko se doživljamo nevredne, grešne, krive, osramočene. Teža vseh teh občutij se lahko stopi ob prisotnosti sočutnega bližnjega, dokončno celjenje ran pa prinaša vera v Božje usmiljenje. Logotip, ki ga je p. Marko I. Rupnik oblikoval ob letu usmiljenja, govori ravno o tem – Kristus se kot Dobri pastir napoti za Adamom, mrtvim človekom, najde ga v grobu, ga obudi in vzame na ramena, da ga povede k Očetu. Ko se človeka dotakne Božje usmiljenje, se njegovo življenje spremeni. Bližina obličij izraža prav usmiljenje Boga Očeta, ki pošlje svojega Sina, da bi bil kot človek solidaren z vsakim človekom, da bi ga odrešil in prenovil. Zato se tudi njuna pogleda srečata oziroma postaneta eno samo oko. Bog se v svojem Sinu privadi gledati tudi z Adamovim očesom in Adam se zaradi prejetega usmiljenja nauči gledati sebe, druge in svet z Božjimi očmi (6).

Vsi smo tako poklicani k ljubezni in usmiljenju, ki ju v polnosti vsak dan znova prejemamo tudi sami.

dr. Tatjana Rožič
zakonska in družinska terapevtka, supervizorka
Študijsko-raziskovalni center za družino

VIRI IN LITERATURA

- 1 Erzar, Tomaž, in Katarina Kompan Erzar. 2011. *Teorija navezanosti*. Celje-Ljubljana: Celjska Mohorjeva družba.
- 2 Simonič, B. 2010. *Empatija*. Ljubljana: Brat Frančišek in Frančiškanski družinski inštitut.
- 3 Hendel, H. J. 2018. *It's Not Always Depression: A New Theory of Listening to Your Body, Discovering Core Emotions and Reconnecting with Your Authentic Self*. New York: Spiegel & Grau.
- 4 Graham, L. 2013. *Bouncing back; Rewiring Your Brain for Maximum Resilience and well-Being*. Novato: New World Library.
- 5 Brown, B. 2018. *Darovi nepopolnosti*. Ljubljana, Družina d.o.o.
- 6 <https://www.pridi.com/svetoletu15-16/logotip-jubilejnega-leta-usmiljenja/>, sneto 20. 2. 2020

VIDETI STISKO TAM, KJER JE, UKREPATI TAKO, DA NE RANIMO ČLOVEKA

Delo s človekom, tudi s prosilci pri Karitas, večkrat kliče, da ga od časa do časa zrcalimo, navzven in navznoter. Potreben je odkrit pogled, kaj je dobro in kje so še priložnosti in možnosti za izboljšanje. V luči tega smo o primernejših pristopih prostovoljcev do prosilcev spregovorili tudi na zadnjem srečanju preteklega leta na Svetu Škofijske karitas Ljubljana.

Krščanske vrednote so eden od glavnih motivov za naše delo. Pri Jezusu nas preseneča njegova pripravljenost srečati se z vsemi, predvsem z ubogimi, ponižanimi, izključenimi, strtimi, z vsemi reveži njegovega časa. Jezus sprejema vse, bogatega in ubogega, grešnega in pravičnega, žensko in moškega, priseljenca in domačina, zdravega in bolnega:

- Brezposelnež, osramočen, s težavo najet šele ob enajstih. Jezus ga uvrsti na isto plačilno listo kot ostale. (Mt 20,1-16)
- Nekoristni, nezaželeni, nadležni, neproduktivni otroci. Jezus jih postavi v središče. Postanite jim podobni. (Mt 18,1-5)
- Odslovljena žena, predmet, izvržek, odpadek. Jezus ji vrne njene pravice, saj je enaka odslovitelju. (Mr 10,4-12)
- Vdova postane nič, ker je gospod umrl. Jezus ji vrne njeno dostojanstvo. Njuna darovana novčiča sta košček zlata. (Mr 12,41-44)
- Bogataš, brez pravih prijateljev. Jezus bo pri njem večerjal in mu ponudil prijateljstvo. (Lk 19,1-10)
- Prešuštnica, obdana s svojimi odjemalci in potem popolnoma sama na pločniku opolnoči. Jezus jo zaščiti, ji oprosti, jo vrne njenim pravih prijateljem. (Jn 8,1-11)
- Tat, ubijalec, vlomilec, prestopnik, osamljeni. Jezus mu oprosti in ga vzame s seboj v rajsko občestvo. (Lk 23,39-43)

Jezusu vsakomur razodeva svojo najskritejšo pomoč. Kliče k novemu življenju. Vsakogar spoštuje kot svobodno in odgovorno osebo. Vedno daje neko upanje. V vsakomer gleda bolj prihodnost kot preteklost.

KAJ JE BOLJ POMEMBNO?

- **spoštljivo govoriti o stiski**

Pri človeku, ki se obrne po pomoč, je vedno v ospredju njegova stiska. Lahko mu pomagamo glede na stisko in na način, ki ga sam sprejema, v kolikor je to mogoče. Pri pogovoru s prosilci so vprašanja pomembnejša od odgovorov. O stiski s prosilcem govorimo tako, kot bi sami želeli, da ravnajo z nami.

Pogosto se sprašujemo, ali smo prav ravnali do prosilca, ki je prejel pomoč in jo je le-ta zlorabil. Obseg materialne pomoči je večkrat majhen in se z njim ni moč okoristiti. Večkrat pa so paketi ali oblačila le vstopna točka, da lahko spregovorijo, si želijo biti slišani, razumljeni. Prav tako smo večkrat deležni odziva okolice, da pomoč neupravičeno delimo »revežem«, če se k nam pripeljejo s prestižno znamko avtomobila. Seveda se tudi pripeljejo, a je, po oceni poznavalca, vrednost njihovega avtomobila majhna. Podatki, pridobljeni z opazovanjem, so del subjektivne zaznave in razlage opazovalca, ki pa večkrat ni resnica. Dobrohoten namen opazovanja je, da raziščemo, v čem prepoznamo možnosti, da se stiska prosilca začne zmanjševati, ni pa to priložnost za prikaz slabih strani tistih, ki iščejo pomoč. Informacije o prosilcih in njihovih stiskah ostanejo v prostorih Karitas oz. se pogovarjamo samo s tistimi sodelavci, ki so vključeni v reševanje stiske. Če odkrijemo bistvo problema, ga lahko razumemo in ne obsojamo.

- **ohranjati dostojanstvo**

Človekovo dostojanstvo je vrednost, ki pride do izraza v medsebojnih odnosih. Je nezavedni občutek notranje vrednosti, ki zavedno obliko dobi v odnosu z dru-

gimi. Naloga prostovoljcev je, v luči razumevanja prosilca, ohraniti dostojanstvo in bdeti nad tistim, kar je zadaj ter preseči trenutni stil evforičnega obnašanja, nemogočih zahtev in očitkov, da ga ne razumemo.

- **poslušanje in pogovor**

Ljudje hrepenijo po človeku, ki zna prisluhniti. Pri pogovoru s prosilci so življenjska vprašanja pomembnejša od odgovorov.

- **odkriti vire moči**

V pogovoru s prosilci moramo biti pozorni na tiste elemente njihove situacije in osebnosti, kjer se kažejo možnosti sprememb in izboljšanj. Z njimi je treba odkriti njihove vire moči in sposobnosti, ki jih nosijo v sebi, da jih razvijejo in postopoma vzamejo življenje v svoje roke.

- **postaviti meje**

So prosilci, ki jim moramo postaviti meje, bodisi pri obsegu pomoči ali pri njihovem ravnanju. Velikokrat smo pred dvomom, ali bom zmožel postaviti meje.

- **ohraniti primerno razdaljo**

Da pa bi človeku v hudi stiski lahko zares pomagali, moramo kljub dobremu odnosu ohraniti določeno razdaljo.

Zavedamo se, da **se človek, ki pride po pomoč, poniža in mora priznati svojo nemoč**. Da postaviš sebe na kocko samorazkritja v zaupanju drugemu, zahteva od tebe ves pogum, ki ga premoreš. To pomeni povedati drugemu, kdo sem, kako čutim, kaj doživljam ... Izročiti se razumevanju in sprejemanju ali zavrnitvi. Najbolj razširjen strah pri prosilcih je, da bi bili razkriti, razpoznavni, »etikirani« in potem zavrženi. Videti stisko in res slišati prošnjo za pomoč sta včasih lahko zelo različni dejanji. Razlikovati med njima je modrost. Videti stisko tam, kjer je in ukrepati tako, da ne ranimo človeka, zahteva od nas ostro oko in odprto srce.

Izvori stisk so neizčrpani in spremljajo človeka res na vsakem koraku. Stiske ljudi **kličejo po raznovrstni pomoči**. To pa ni enostavno. Prosilec, ki stopa skozi naša vrata, je v situaciji, ko stiski ni kos. **Na stiske se človek odziva zelo različno**. Tako, da jih poskuša razrešiti sam ali s pomočjo drugih, ali pa se jim skuša izogniti. **Stiska človeka prizadene, zato se tudi počuti in obnaša drugače**. Ponavljajoče situacije, ko se od njega pričakuje več, kot so njegove trenutne zmožnosti, v človeku vzbudijo določena čustva in stanja, kot so npr. jeza, nesramnost, agresivnost ali neodzivnost, brezvoljnost, nemoč. Kako pristopiti do ranjenega človeka, kako začutiti stisko nekoga, kako pomagati v dani situaciji? Pristop do ljudi v stiski bo vedno težak. Bistvo pomoči se zgodi v odnosu.

Jerca, članica Sveta ŠKL, je primeren pristop do naših prosilcev povzela na kratko in zajela bistvo. Meni, da je pravi pristop do prosilcev, če na vse prosilce **gledamo s srcem** in se na njihove stiske odzovemo s **pravimi besedami**. **Besede lahko človeka ranijo ali dvignejo**.

Če imamo odprto srce in ravnamo tako, kot bi želeli, da drugi ravnajo z nami, smo zagotovo na pravi poti.

*mag. Magdalena Škerl
članica Sveta ŠKL
voditeljica supervizije za ŽK*

VIDETI, ČUTITI SOČUTJE IN POSKRIBETI

NAMESTO UVODA

V začetku mojega skromnega, pa zelo osebnega prispevka naj omenim srečanja z misijonarjem z Madagaskarja Klemenom Štolcarjem (r. 14. 3. 1949; u. 10. 1. 2015) v Domu za starejše v Srednji vasi v Bohinju. Več mesecev je bila najina edina možna komunikacija preko posebnega aparata, na katerem se je zagledal v posamezno črko in tako sestavil besedo, ki se je izpisala na ekranu in se tudi slišala. Pozorno je vse spremljal in v duhu tudi molil z menoj. Rad sem ga spominjal na 33-letno delo na Madagaskarju. Bil je vesel »pogovora« in obujanja spominov na bogato misijonsko poslanstvo.

V spominu mi je ostal eden zadnjih obiskov. Tudi takrat, kot običajno, sem ga prosil za blagoslov. Vprašali boste, kako naj bi me blagoslovil, ko niti rok ni mogel premakniti, kaj šele reči besedo. Pogledal je proti nebu in me molče blagoslovil. V spominu mi je ostal njegov radosten obraz, ki me je pospremil do vrat in še čez. Žal sem od njegovih domačih slišal, da je imel malo obiskov, tudi iz vrst sobratov.

To je zapis enega od mnogih srečanj v mojih 35 letih spremljanja bolnikov, srečevanj z zdravstvenim osebjem, s svojci bolnih in drugimi. Bogu sem hvaležen, da me še obdarja z močmi in potrebnim zdravjem. Hkrati se dobro zavedam, da tisti stavek svetopisemskega psalma – »dni naših let je sedemdeset let, če smo krepki osemdeset let« (Ps 90,10) – velja tudi zame. V nadaljevanju zapišem o štirih obdobjih življenja, kjer zares čutim Božjo roko nad seboj.

Prvo obdobje. V družini, kjer nas je bilo pet fantov, sem dobil prve zglede služnja in bil poklican k odprti pomoči drugim. Od šestega razreda osnovne šole naprej je bil poleg staršev velik »učitelj« tega, kakšna je duhovnikova skrb za človeka, župnik v moji rojstni župniji Moravče Jože Mrvar (r. 25. 1. 1932; u. 3. 1. 2016), pa tudi njegova sestra Milka. Spominjam se najinih poti k bolniku. Z »laterno«, posebno svetilko, sem ga spremljal, ko je šel obhajati. Med potjo sva molila rožni venec. Za zmeraj živi v meni njegov stavek: »Miro, splača se po kolenih okoli sveta, da rešiš eno samo dušo.« Njegovo pastirovanje v župniji je odprlo pot k oltarju – poleg moje – še devetim fantom in dvema dekletoma v samostan.

Moji naklonjenosti bolnikom je »pripomogla« tudi zgodnja očetova in mamina smrt, kasneje pa še smrt dveh bratov. Moje novomašno geslo – »Tistim, ki Boga ljubijo, vse pripomore k dobremu« (Rim 8,23) – mi je bilo in mi je še spremljevalec v življenju, tudi ko sem preboleval marsikatero bolezen, pred šestimi leti (2014) tudi raka.

Drugo obdobje. Od tistega leta 1975, ko nas je bilo 62 novomašnikov, sem bil pet let kaplan v Sodražici, tudi zaradi več bolezni. Kasneje me je za tri leta sprejela šentjernejska župnija s pletersko kartuzijo, veliko podružnicami in vinogradi v podnožju Gorjancev. Tu sem srečeval tudi Rome in imel zanje posebne maše. Seveda je bilo tu tudi veliko starejših in bolnikov. Tako sva z župnikom vsak prvi petek obiskala približno sto bolnikov. Po treh letih sem nadaljeval duhovniško službo kot kaplan v Zagorju ob Savi. Tudi tu je bilo lepo delo v spremljanju bolnikov in starejših in to v tesnem sodelovanju s Karitas. In ne nazadnje z mladimi. Morda sem bil celo »kriv«, da se je kdo lažje odločil za duhovni poklic.

Tretje obdobje. To pa je bilo najdaljše. Iz Zagorja sem prišel v Ljubljano, kjer je bila 12. julija (tudi moj rojstni dan) leta 1985 na željo nadškofa Šuštarja ustanovljena Bolniška župnija. Ob vprašanju, če sprejemem to personalno-osebno župnijo, ki ima le farane, to je bolnike v Univerzitetnem kliničnem centru in na Onkološkem inštitutu, nima pa ne župnišča ne cerkve, sem izrekel svoj DA. Po lepem sodelovanju z vodstvom in osebjem, pa tudi svetovalci iz vrst vernih zdravnikov, je začela župnija počasi živeti. Po več letih smo dobili kapelo v osrednji bolnišnici (leta 1994) in leta 2008 na Onkološkem inštitutu. S sodelavci, kot so bili dr. Jože Štupnikar in prof. Adolf Mežan, prej pa še Jakob Turšič, salezijanec, in lazarist Jože Zupančič, smo poleg duhovnega spremljanja okoli 2000 bolnikov, srečevanj z osebjem in svojci spremljali okoli 20 fantov, ki so preko Karitas služili civilni vojaški rok.

Četrto obdobje. Omenim še zadnje obdobje. Osmo leto (od leta 2012) živim na Dobrovi. Sem hišni duhovnik pri Marijinih sestrah s čudodelno svetinjo. Spremljam bolnike v Soči, po nadškofovem dekretu sem tudi voditelj za pastoralo zdravja pri SŠK, duhovni asistent pri Združenju slovenskih katoliških zdravnikov (ZSKZ) in od leta 2014 lurški kaplan. Z dekretom mi je bila leta 2019 zaupana skrb za svete maše na Kredarici. Rad sem tudi spovednik in duhovni spremljevalec v ljubljanskem bogoslovju. Približno polovico nedelj v letu imam po slovenskih župnijah srečanja za starejše in bolne. Sem tudi »profesor« na Srednji zdravstveni šoli v Ljubljani pri pouku etike, kjer predstavim duhovnikovo delo pri bolnikih v bolnišnici, v domovih za ostarele in drugod. Praktično spregovorim o spremljanju starejših in bolnih na župnijah tudi bodočim duhovnikom na Teološki fakulteti.

NAMESTO SKLEPA

Štiri etape sklenem z besedami, ki jih je zapisal papež Frančišek 27. februarja 2020 Cerkvi v Braziliji. Izpostavil je veliko trpljenje, do katerega prihaja vsepovsod in ki povzroča ječanja sestre zemlje, to pa se pridružuje ječanju zapuščenih tega sveta, s tožbo, ki od nas zahteva neko drugo pot in pred tem trpljenjem smo »poklicani biti samarijanska Cerkev«.

Kot oni v Braziliji smo tudi mi povabljeni k posnemanju dobrega Samarijana (glej Lk 10,25-37). Papež sklene – in z njim tudi jaz: »Ta prilika, ki nas močno navdihuje, da bolje živimo postni čas, nam kaže tri temeljne drže: videti, čutiti sočutje in poskrbeti.« In doda: »Bodimo pozorni na Božjo besedo, ki nas vabi k spreobrnjenju, okrepimo v sebi sočutje, pustimo se izzvati bolečini tistega, ki trpi in ne najde nikogar, ki bi mu pomagal.« To vabilo velja tudi zame in gotovo še za koga.

*msgr. Miro Šlibar
dipl. teolog*

voditelj za pastoralo zdravja pri SŠK, lurški kaplan

3✙ let Škofijske karitas Ljubljana

Solidarnost in dobrodelnost – nujni pogoj za obstoj neke družbe

Alenka Petek

vodja socialne službe na ŠKL

Karitas je že trideset let prisotna v naši družbi. Škofijska karitas Ljubljana s 124 ŽK in s številnimi prostovoljci pomaga ljudem v stiski z različnimi programi. Veseli smo, da smo vedno zelo hitro odzivni in prisotni tam, kjer so stiske. V zadnjih letih smo pomagali tudi v veliko naravnih nesrečah, kjer smo se v izredno težkih razmerah odzvali med prvimi (poplave, požari ...). V preteklih letih smo pri nekaterih župnijskih Karitas opazili, da starejši prostovoljci zaradi povečanega obsega dela ne zmorejo opraviti vsega dela. Novih prostovoljcev pa ne morejo pridobiti. Prosilcev, ki se obračajo k njim po pomoč, je veliko. Pa tudi njihove stiske so vedno bolj kompleksne. Določene Karitas, ki nimajo težav s pridobivanjem novih, mlajših prostovoljcev, so se v zadnjih letih kadrovsko okrepile.

Škofijska karitas Ljubljana je v zadnjih letih razvila mnogo novih področij dela. Razvili smo program šolanja za svetovanje, ki ga vodi dr. Stanko Gerjolj, ob pomoči mag. Ane Rožman. Šolanje poteka dve leti v osmih vikend seminarjih za 18 udeležencev. Trenutno formiramo tretjo skupino. V lanskem letu smo zaključili projekt pomoči deložiranim družinam, ki ga je vodilo MDDSZ. V njem je aktivno sodelovala tudi Karitas. Nabrali smo si ogromno izkušenj. Zato nismo imeli preveč težav, ko smo prenavljali in naselili hišo v Logatcu z osebami, ki so zaradi različnih stisk ostale brez svojih domov. V lanskem letu je ŠKL po letih čakanja dobila tudi dodatne prostore, tako da smo lahko razširili svetovalni center, tako

prostorsko kot tudi kadrovske. Potrebe po spremljanju in svetovanju so v porastu, zato želimo tovrstno pomoč nuditi vsem našim prosilcem.

Ob koncu vsakega leta sem vesela, ko pri pregledu poročil vidim, da je veliko stvari utečenih, da naše ŽK opravijo veliko dela, da jih ni strah prevzemati nove odgovornosti in obveznosti, ki jih zahteva delo na terenu.

Prvi meseci leta 2020 pa so nas zaznamovali z novo boleznijo – koronavirusom. V družbi so se sprva ob pomanjkanju verodostojnih informacij začele do okuženih in obolelih pojavljati netoleranca, nestrpnost, obsojanje in stigmatiziranje. To je stvarnost, s katero se ne moremo ponašati, še manj pa se z njo strinjati in poistovetiti.

Za nami je dober teden paralize države. Virus je že več mesecev prisoten po celem svetu in je terjal veliko človeških življenj. Dokler je bil samo na Kitajskem, se z njim nismo preveč ukvarjali. Nismo pričakovali, da bo v tako kratkem času prisoten tudi v Evropi. In da bo v nekaj dneh skoraj popolnoma ohromil velik del sveta.

Ob širjenju virusa v Sloveniji smo se ponovno začeli srečevati s sovraštvom do tujcev. Do obolelih z virusom pa smo postali netolerantni. Začeli smo sovražiti in vsevprek kriviti osebe, ki so se prve okužile z virusom in okužbo prenesle na druge. Težko nam je bilo sprejeti dejstvo, da je virus med nami in če ne bomo spoštovali sprejetih ukrepov, se bo velika večina populacije slej ko prej okužila z njim.

Da bi preprečili prehitro obolevanje, so zaprli vrtce in šole. Tovarne so ustavile ali omejile proizvodnjo. Tisti, ki jim delo to dopušča, delajo od doma. Turizem je povsem zamrl, kulturne ustanove so zaprle svoja vrata, predstavljajo ali ukinjajo se največji svetovni športni dogodki. Ni javnega prevoza. Sv. maše se opravljajo brez občestva. Lahko jih spremljamo po radiu, facebooku ali televiziji. Države so začele zapirati meje ter omejile naše gibanje ...

Veliko podjetij je v zadnjih letih v želji po zaslužku povsem izgubilo občutek za človeka in družbo. Enormno smo onesnaževali okolje. Šele ko so v Italiji in na Kitajskem v določenih mestih ustavili proizvodnjo, so lahko ljudje po dolgem času uzrli svetlo nebo in videli ribe v rekah.

Človekova narava je taka, da pri neznanih, neraziskanih stvareh postanemo nezaupljivi, impulzivni, razdražljivi, netolerantni in hitro pretiravamo. Vsega novega, neznanega nas je predvsem strah. Virus je na začetku v nas prebudil občutke ksenofobije, rasne nestrpnosti, diskriminacije. Vsevprek smo obsojali Kitajce, bojkotirali njihove restavracije, nato so prišli na vrsto Italijani. Po radiu smo slišali novice, da so sosede v manjšem slovenskem kraju zahtevali od okuženih, da se preselijo iz okolja, kjer so živeli. Gospa z italijansko registracijo ni smela parkirati na parkirišču pred trgovino, kamor je odšla po plenice za otroka, čeprav je živela v Sloveniji, samo avto je imel italijansko registracijo.

Ukrepi za omejitev virusa vključujejo zelo radikalne ukrepe glede omejevanja socialnih stikov, zato se lahko pri marsikom pojavi tesnoba ali depresija. Pomanjkanje socialnih stikov ter življenje v razmerah, na katere nismo navajeni, povzročajo tudi določene napetosti. Zato bodo ljudje, predvsem tisti, ki živijo sami, potrebovali nekoga, ki jih bo poslušal, jih razbremenil in jim pomagal, da se bodo otresli težkih, temnih misli.

Vsi smo poklicani k temu, da ostanemo strpni, tolerantni, srčni in pripravljeni pomagati. Tudi sedaj v kriznih razmerah veliko župnijskih Karitas še naprej deli pomoč v hrani ob upoštevanju predpisanih varnostnih ukrepov. Opažamo, da se prosilci držijo reda in pravil ter ob dogovorjenem času prihajajo po hrano. Za prostovoljno delo se je javilo tudi veliko mladih, ki so trenutno doma in bi želeli pomagati sočloveku v stiski. Tako, da ni vse enostransko in črno. Veseli nas, da je stiska mnoge senzibilizirala in so se ponudili za pomoč tistim, ki jo najbolj potrebujejo.

Opazili smo, da so v začetku nezadostne, nepopolne, nenatančne informacije povzročile pri ljudeh strah, negotovost, nezaupanje, tesnobo. Življenje se je vsem obrnilo na glavo. Poleg tega pa so družine sedaj cele dneve skupaj, veliko od njih v majhnih stanovanjih. Starši na otroke prenašajo negotovost in stiske, ki jih pestijo. Štiriindvajseturnega skupnega bivanja prej niso bili navajeni. Vse aktivnosti, ki so se prej izvajale v šolah, vrtcih, so sedaj na plečih staršev. Mnogi tega ne zmorejo ali ne znajo. V mnogih družinah sedaj ni v ospredju samo materialna ogroženost. Zaradi čustvene stiske in specifičnih družinskih okoliščin so bolj stopile v ospredje tudi razne oblike odvisnosti, nasilja, agresija in nestrpnosti.

Je pa virus prinesel tudi nekaj dobrega. Zaradi izolacije imamo več časa zase, za družino, za dejavnosti, ki smo jih želeli opravljati, pa jih zaradi pomanjkanja časa nismo. Lahko se bolj posvetimo sebi in bližnjim. K temu nas je pozval in spodbudil tudi papež Frančišek.

Vsi smo poklicani k večji strpnosti, empatiji, človečnosti kljub velikim stiskam, ki pestijo tako posameznike, družine kot celotno državo. Prebiti se bomo morali skozi čas, ki nam ni naklonjen. Fikcija je postala stvarnost. To je čas, v katerem bolj kot kdajkoli prej potrebujemo moralni kompas. Ostanimo potrpežljivi, skrbni, solidarni, nikar v tej težki situaciji ne izgubimo sočutja do vseh, ki so v stiski, saj sta solidarnost in dobrodelnost, ki se ju najlažje naučimo z zgledom, nujni pogoj za obstoj neke družbe.

Dejanja dobrote spreminjajo svet

Stane Kerin

nekdanji direktor ŠKL

V času informatike, interneta, televizije in vsega, kar spada v današnji čas, še vedno privrejo na dan besede iz mladosti. Kako pomembno je, kar človek srka od otroških let naprej. In prav tako je dobro, da se človek vsake toliko časa spomni, kaj se je dogajalo v letih rojevanja ŠKOFIJSKE KARITAS LJUBLJANA. Velikokrat uporabljena zveza besed v pregovoru *Besede mičejo, zgledi vlečejo* ne drži vedno v polnosti. Potrebne so tudi besede, ki človeka vabijo, spodbujajo, navdihujejo.

Janez Zlatousti je videl, kako pomembno je delo za drugega človeka. In besede, zapisane v razmišljanju s pomenljivim naslovom *Ko krasiš svetišče, ne pozablaj bratov v stiski*. To so bile besede, ki so se vtisnile v spomin. Takole je zapisal: »Častiti hočeš Kristusovo telo? Pazi, da ga ne boš zaničeval, ko bi prezrl, da trpi pomanjkanje v siromakih zaradi mraza in nagote. Tisti, ki je rekel: To je moje telo, je potrdil resnično dejstvo. Rekel pa je tudi: Lačen sem bil in mi niste dali jesti. In česar niste storili kateremu izmed teh najmanjših, tudi meni niste storili. Kristusovo telo na oltarju ne potrebuje plašča, ampak čistih duš. Njegovo telo v revežu pa potrebuje marsičesa.« In potem nadaljuje: »Kaj koristi, če je Kristusova miza polna zlatih posod, on sam pa v siromaku od lakote umira. Najprej nasiti lačnega, potem pa iz obilja okraši njegovo mizo. Ali mu boš podelil zlat kelih, ne boš pa dal piti kozarca vode? Čemu krasiti njegov oltar z zlatimi zavesami, če mu ne daš potrebne obleke? Kakšno korist to prinaša? Povej mi: Ako bi videl nekoga, ki bi bil lačen, pa bi se zato ne zmenil, ali misliš, da se ti bo zahvalil, ko boš krasil njegovo mizo z zlatom, se mar ne bo razjezil nate? In če bi videl nekoga pokritega s cunjami in od mraza trepetati, pa ga ne bi oblekel in mu postavil zlat steber, ter rekel, da se mu klanjaš, mar se ne bi obrnil proč užaljen, da se norčuješ iz njega« (Janez Zlatousti – Iz govorov o Matejevem evangeliju – odlomki).

Morda bi moral na začetek postaviti besede iz Matejevega evangelija o poslednji sodbi. Ob teh besedah človek ostane brez besed. Lačen sem bil, žejen sem bil ... Pravzaprav so se te misli vedno bolj utrjevale ob delu na Karitas. To so besede, ki spodbujajo, po drugi strani pa tudi besede, ki budijo strah pred odgovornostjo. In seveda ob tem vprašanje: »Bo narejeno vse, kar naj bi storili za ljudi, ki so tako ali drugače odrinjeni na rob družbe? Jih bomo opazili?«

In vržen kot neplavalec v vodo, kjer se ni bilo mogoče dotakniti trdih tal, je bilo potrebno začeti oziroma peljati naprej stvari, ki so jih zastavili na začetku delovanja Karitas. Veliko je bilo storjenega. Kolikokrat me je zbodla misel: »Je res, da se morajo tudi lepe in dobre stvari začeti s katastrofami, naravnimi ali tistimi, ki jih povzroči človek?« Poplave v Savinjski dolini, vojna v Bosni in Hercegovini in še toliko drugih dogodkov, ki so tako ali drugače usmerjali delo na Škofijski karitas Ljubljana. Ob vsem tem pa nenehna skrb za socialno ogrožene, ki so vedno med nami. Delo na Karitas daje možnosti nenehnega odkrivanja in rasti v odnosu do Boga in bližnjega. Eno od teh spoznanj je tudi, da ni Karitas tista, ki izbira stiske. Prilika o usmiljenem Samarijanu postavi razmišljanje na glavo. Stiska je tista, ki nas izbere, da bi nekaj storili. In tako iz egoistične zagledanosti v pomembnost delovanja Karitas obrneš svoj pogled okoli sebe ter postajaš pozoren, katera stiska te nagovarja.

In kako se je začelo? Leta 1992 sem bil imenovan na Škofijsko karitas Ljubljana. Pravzaprav se je vse skupaj začelo že na praznik Sv. družine leta 1991, ko me je takratni nadškof dr. Alojzij Šuštar vprašal, če bi prevzel vodenje Škofijske karitas Ljubljana. Jeseni 1992 sem šel za pol leta v Nemčijo, da bi vsaj malo videl, kako je organizirana Karitas v Nemčiji. Marsikaj sem videl in hkrati spoznal, da je nemogoče prenesti vse to, kar dela Karitas v Nemčiji, v Slovenijo. Vsekakor pa so bili navezani stiki z eno večjih in izkušenejših Karitas organizacij v Evropi zelo pomembni. Kot sem omenil, je bilo veliko stvari že storjenih. Delo s socialno ogroženimi, delo z begunci, pomoč na domu, spremljanje umirajočih in žalujočih (kasneje se je ta del

osamosvojil, se registriral kot društvo, iz teh začetkov je nastalo gibanje Hospic). Vendar se človek ne sme nikoli ustaviti. Treba je iti naprej. Če se ustaviš, postaneš kot stoječa voda, ki se slej ko prej usmradi. In gledati je potrebno tudi čez plot svojega vrta. Če vidiš samo svojo stisko, si še vedno zagledan sam vase. Tudi organizacija, ki vidi samo sebe in svoj vrtiček, ki ga ljubosumno varuje, se izrodi. Ne opravlja več tistega, kar naj bi opravljala. Velikokrat se je bilo treba soočiti tudi z očitki: »Zakaj pomagati drugje, saj imamo dovolj problemov doma?« Že kmalu na začetku se je na nas obrnila skupina slepih z Albino Krek in Juretom Svoljšakom za pomoč pri organiziranju taborov za slepo in slabovidno mladino. Ob vsakem delu se človeku odpirajo nova obzorja. Delo s slepimi in slabovidnimi je postalo pomembno delo v okviru rednega dela Škofijske karitas. Samo po sebi umevne se nam zdijo stvari, ki niso vedno samoumevne. Gledati, videti, to naredimo z očmi. Slepimi in slabovidnimi pa to storijo z dotikom ali z očmi drugega človeka. Tako pride do medsebojnega bogatenja. Zelo hitro »spregledamo« človeka ali pa se ga po nepotrebnem bojimo. In veselje mladih (in malo manj mladih) slepih in slabovidnih povrne vse in odkriva nova področja, ki jih ob nenehnem hitenju spregledamo. Pravzaprav, ko postaneš oko za drugega človeka, postaneš tudi sam bolj pozoren in vidiš veliko več stvari kot prej. Slepimi in slabovidnimi pa so na svoj način odkrivali in videli slovenske pokrajine, njihove navade, običaje. Preizkušali so se tudi s kolesarjenjem na tandemu, uživali v kanujih in še veliko drugega. V vsakem kraju, kamor smo prišli, so presenetili tudi domačine in gostitelje (običajno so bile to osnovne šole). Velikokrat mi pridejo na misel ravnateljice in ravnateljice gostujočih šol. Po nekaj dneh so se izpovedali in povedali, da jih je bilo strah, kako bodo slepi obvladali prostor, kaj vse bodo po svoji »nerodnosti« uničili. Po nekaj dneh so bili seveda presenečeni. Običajno so se dejavno vključili v delo s slepimi. To pomeni podirati predsodke. Podobno se je dogajalo tudi z ljudmi, zlasti z župnijami. Po nekaj dneh je marsikdo hotel vsaj nekaj storiti za tabor in se na kakršenkoli način vključiti v delo. In spet so se določeni zidovi nerazumevanja rušili. Tudi to je bilo delo Karitas tam na začetku. Delo je bilo opravljeno večinoma s prostovoljnimi delom. Verjetno je tudi zaradi tega imelo tako pozitiven odmev tudi v javnosti.

Od vsega začetka je bilo jasno, da nas »stare« Karitas iz Evrope ne bodo podpirale v nedogled. Potrebno je bilo razmišljati o spodbujanju ljudi k dobrodelnosti. In tako so nastajale razne akcije, ki naj bi ljudi spodbudile k dejavni pomoči ljudem v stiski. Porodila se je misel o rednem darovanju, neke vrste »botrstvu« za posamezna področja dela, ki smo jih opravljali. Začeli smo z akcijo »STISKA NE POZNA POČITNIC IN PRAZNIKOV!« Kasneje je od imena ostalo samo »STISKA«. In ljudje so redno darovali. Tako smo lahko vodili naprej, kar je bilo zastavljeno. To so bili začetniški koraki, malo obotavljajoči. Tudi otrok ne shodi takoj. Potrebni so veliko negotovih korakov, preden otrok shodi. Pot k samostojnosti ni enostavna. Potrebno pa je storiti ta korak. In načelo, ki se mi je zdelo zelo pomembno, je bilo: delajmo, kar lahko storimo in kar moramo storiti. Nevarno je, da se človek zaplete in misli, da mora storiti vse, kar želi storiti. Velik poudarek je bil od samega začetka na delu župnijskih Karitas. Naša vera se konkretizira na župniji, v kraju, kjer človek živi. Tako smo tudi potrebo po duhovnem oblikovanju do neke mere pustili župnijam. Vsake toliko časa je dobro imeti srečanje vseh prostovoljnih sodelavcev, bistvo dela pa se mora dogajati na župnijah. Seveda ni

bil poudarek našega dela samo na pomoči, ampak tudi na izobraževanju sodelavcev na župnijskih Karitas. Kot enega prvih programov smo začeli s tečajmi komunikacije. Odziv je bil dober. Sodelavci na župnijskih Karitas so bili veseli izobraževanja. Poleg tega je prišla tudi spodbuda, da so se nekateri sodelavci na Škofijski karitas intenzivno vključili v program Življenjskega svetovanja. Počasi, korak za korakom se je delo Karitas dvigovalo na višjo strokovno raven. Seveda pa je bilo treba vedno znova paziti, da zaradi strokovnosti ne bi spregledali človeka. To je nevarnost pri vsakem profesionalnem delu. Tako kot je za zdravnike nevarno, da zdravijo bolezen, ne vidijo pa bolnika, tako je na Karitas pomembno, da ne vidimo samo stiske, težave, ampak preko tega vidimo človeka, ki je prišel k nam. Spoznavali smo, da je posebno skrb treba nameniti tudi družinam. Velik problem je bil vsako leto začetek šolskega leta z vsemi izdatki družin, zlasti tistih z večjim številom otrok ali z družinami, ki so bile v socialni stiski zaradi bolezni, nezaposlenosti in podobno. Ob vsakoletnem dobrodelnem koncertu, ki ga je prenašala nacionalna televizija, je bil določen odstotek zbranih darov namenjen tudi Škofijski karitas Ljubljana. Da ne bi ti darovi izginili v pesku vsakdanjih potreb, smo se odločili, da bodo ta sredstva namenjena za enkratno večjo pomoč družinam. Vse to smo delali v povezanosti s Karitas na župnijah. In tako smo vsako leto vsaj z enkratno večjo pomočjo pomagali družinam v stiski. Naravne katastrofe so na žalost tiste, ki najbolj nagovorijo ljudi. Že sam začetek Karitas je povezan s poplavami v Savinjski dolini. Tudi kasneje so bile razne naravne nesreče. Potresi v Posočju, pa zemeljski plaz, udari strele in podobno. Vedno smo se skušali odzvati in vsaj malo pomagati prizadetim na področjih, ki jih je prizadela katastrofa. Ljudje so se odzivali. In ob tem so se rojevali tudi razni slogani za spodbujanje ljudi k darovanju za prizadeta področja. Ena od njih je bil tudi: **ŽE MAJHNA POMOČ JE BOLJŠA KOT VELIKO SOČUTJE!** In podobnih primerov je bilo veliko.

Dejal sem, da se ne smemo ustaviti ob ograji svojega vrtička ali vrta. Z enim očesom je potrebno biti vedno pozoren na stvari, ki se dogajajo izven našega vrta in vrtička. V času, ko sem prišel na Karitas, je v naši bližini divjala vojna, v Bosni in Hercegovini. Povezano s tem je bilo delo z begunci s področja nekdanje Jugoslavije in po zgledu »starih« Karitas v Avstriji, Nemčiji in drugod smo iskali možnosti, kaj lahko naredimo za ljudi, ki so ostali na »vojnem« področju. Iti k ljudem in biti z njimi, to se mi je zdelo zelo pomembno. In tako je pot vodila tudi na vojna področja, tudi na minska polja (marsikdaj sem šele kasneje izvedel, da sem z gostitelji hodil med minami – k sreči vedno brez posledic). »Stare« Karitas so seveda zelo samozavestno zbirale pomoč in jo pošiljale na področja, kjer je divjala vojna. Zdelo se mi je potrebno, da tudi mi nekaj storimo. Porajala se je ideja o neki redni mesečni pomoči. Vsak mesec darovati za kilogram moke. Nastala je zbiralna akcija zbiranja darov za hrano in drugo z naslovom: **KILOGRAM MOKE – ZA NOVO UPANJE**. Ideja je bila, da bi vsak mesec darovali dar v višini enega kilograma moke. To je bilo takrat približno 100 SIT. Še vedno mi je ostala v mislih preprosta ženica, ki je prišla popoldan v pisarno, segla v žep, odvila robček in iz njega vzela 100 SIT. Zraven je dodala: »Tudi jaz bi rada pomagala!« Ob takih zgledih darovalcev ostanem zelo ponižen in se zavedaš veličine človeka, ki nosi v sebi dobroto in hoče pomagati. Ob tem se sproži tudi vprašanje: »Zakaj toliko trpljenja na svetu povzročajo ljudje drug drugemu? Zakaj ne bi raje razmišljali o dobroti, s katero bi lahko bogatili svoje življenje in življenje drugih? Marsikatero vprašanje je ostalo brez

odgovora. Po podpisu sporazuma v Daytonu je bilo treba iskati možnost za pomoč pri obnovi porušenih hiš. Začela se je akcija »STREHA NAD GLAVO«. S tem je bil povezan zanimiv začetek spodbujanja mladih k pomoči in konkretnemu delu za obnovo porušenih domov. Mladi dijaki Škofijske klasične gimnazije v Šentvidu so se odločili, da bi tudi za teden dni pomagali s konkretnim delom pri obnovi na področjih, kjer je divjala vojna. Iz tega se je razvila lepa skupina mladih, ki so bili vsako leto (tudi kot študentje) pripravljeni iti vsaj za nekaj dni in pomagati na različnih koncih porušene dežele. Včasih se je zdelo, da dogodki prehitujejo drug drugega. Begunci iz Kosova, ki so odhajali v sosednje države. Nismo ostali samo na področju Evrope. Tudi po svetu so se dogajale krivice, včasih celo genocidi, na katere ni nihče upal opozoriti. Takšno področje je odkrival Tomo Križnar v osrčju Sudana, v Nubskih gorah. Za te »pozabljene« smo tudi zbirali darove in pomagali takrat, ko je malokdo upal stopiti na tla Nubskih gora. In bili so veseli tudi obiska, ker nihče ni prišel k njim. Bili so res popolnoma »pozabljeni«. Včasih je treba iti tudi tja, kamor ni dovoljeno iti. Potrebno je iti tja, kjer ljudje potrebujejo občutek, da niso pozabljeni, da nekdo ve za njihovo stisko. Včasih je bilo to nerazumljivo, težko sprejeto tudi v Sloveniji. Kaj je življenje vredno, če samo kalkuliramo in se bojimo. Prestopiti je treba meje umetnih okvirov, ki jih postavlja človek zato, da drugi ne bi videli trpljenja, ki ga je povzročil. Je kakšno opravičilo za to?

Seveda ne bi bilo mogoče vsega storiti, če ne bi bilo dobrih sodelavcev, na katere je bilo mogoče vedno računati. In bili so sodelavci, ki so bili s srcem pri delu za Karitas. Verjetno so se zavedali, da je to obraz Cerkev, ki jo opazijo tudi drugi ljudje. Tako se je počasi, a vztrajno utrjevalo mesto tudi v družbi. Na očitek, da pomagamo samo »svojim«, smo jim lahko mirno rekli: »Pridi in poglej!«

Misel, ki me je vedno spodbujala, je: dejanja dobrote spreminjajo svet, ne lepe besede! In če je temelj vsega dela povezanost z Bogom, nas On usmerja v pravo smer.

Spominjamo se začetkov

Leta niso zamujena

Hieronim (Ronko) Kavčič

Kako hitro čas beži. Vsaka stvar se zgodi z razlogom. Tako tudi srečanje z delom Karitas. Že kot otroka me je mama učila in vzgajala, da se ljudem pomaga, posebej starejšim. Ko se je ustanovljala Slovenska karitas, sem premišljal, kaj bi bilo potrebno v naši župniji. V Logatcu je že delovala župnijska Karitas, tajnica Elka me je nagovorila, da jo ustanovimo tudi v Rovtahn. Potrebno je bilo dobiti zanesljive farane, ki so bili enakih misli, in seveda župnika Janeza Petriča. V pomoč nam je bila Škofijska karitas Ljubljana, ki nas je izobraževala, p. Marijan Šef, tajnica Kristina Polajnar, dr. Metka Klevišar. Svoje izkušnje so z nami delili tudi člani avstrijske in švicarske Karitas, ki so imeli že ogromno prakse.

Z dobrim prijateljem Francijem sva pridobila dobre izkušnje. Še sam ne vem, kje sem imel moč in pogum, da sem začel z delom. Danes vem, to je bilo Božje delo. Niti sam ne vem, kako sem pridobil zaupanje za tajnika Župnijske karitas Rovte ter poštene, mlade in dobre ljudi. Brez posebnega znanja in denarja smo začeli z delom. A Bog je bil z nami. Najprej smo šli s starejšimi, bolnimi in invalidi na romanje na Brezje. Avtobus je bil takoj poln. Brez posebnih priprav. In spet je bil Bog na naši strani, romarji pa so bili veseli. In če bi seštevali: šestindvajset let krat petdeset do šestdeset romarjev vsako leto, bi naštel okoli 1.400 romarjev. Cela fara.

Ko smo v župniji pripravili srečanje za starejše, bolne in invalide, so Karitas kot organizacijo sprejeli tudi krajan in farani. Nekateri se že dolgo niso srečali. Med nas smo povabili bolniškega duhovnika Mira Šlibarja. Tudi tu ni šlo brez Božje pomoči.

Polno je zgodb, ene so lepe, druge žalostne. Veliko, veliko dobrih ljudi, veliko poznanstev, župnikov, škofov, mnogo molitev, ljudi v stiskah, zahval in prošenj, pogovorov, rešitev, bolnikov, invalidov, dobrotnikov, otrok, dijakov, študentov, doktorjev, županov, politikov in predavateljev ...

In nenazadnje dobrih sodelavcev Karitas, pa sodelovanj s sodelavci župnijskih, Škofijske in Slovenske karitas, s krajan in farani, pa s Centrom za socialno delo, Rdečim križem ...

Letos bo že 25. Dobrodelni koncert Župnijske karitas Rovte in zopet računajte, da je to skupaj v vseh teh letih več kot šest tisoč obiskovalcev in tisoč nastopajočih.

Koliko hrane in denarne pomoči je bilo razdeljeno, opravljenih obiskov in napisanih vizitk. Koliko sodelovanj otrok, delovnih akcij: Drežnica, Log pod Mangartom, Železniki, invalidi – Zaplana, Kamnik, Črnomelj, bolniška župnija, poplave ... Nakup štirih električnih bolniških postelj, več vozičkov in drugih pripomočkov ... Koliko duhovnih obnov in izobraževanj ...!

Čas beži, izzivi pa na novo prihajajo. Lahko rečem: ni slučaj, ampak velik čudež!

Vsakemu posebej in vsem skupaj hvala, posebej pa hvala za molitve ob moji bolezni.

Bog vam povrni!

Jerca Stopar

Če se ozrem v prva leta mojega prostovoljstva pri Karitas, je bil to čas, ko je v Bosni divjala vojna. V Mengšu je bilo že pred tem naseljenih veliko družin, ki so prišle v Slovenijo zaradi zaposlitve in prav te družine so sprejele v svoj dom pribežnike. Družinam gostiteljicam je Karitas priskočila na pomoč s hrano in oblačili. Pomoč je bila skromna, a so bili prejemniki iskreno hvaležni za vsak kilogram sladkorja, moke, polente ... Nekaj družin pribežnic ali posameznikov je kasneje nadaljevalo pot v svet in veliko se jih je pred odhodom prišlo zahvalit.

Morda še en šopek spominov, kako smo pripravljali pakete za pomoč sestram misijonarkam v Albaniji. Iz širše okolice župnij z ljubljanskega območja smo pri nas zbirali pakete z oblačili, metrskim blagom, orodjem, šolskimi potrebščinami, sanitarnim materialom, invalidskimi pripomočki in celo bolniškimi posteljami. Z g. Andrejem in njegovo ekipo smo dva tedna skoraj po ves dan vse skrbno pregledovali, da je bila

»roba« zadovoljiva in jo nato varno zapakirali. S pomočjo naših gasilcev smo pakete skrbno naložili na ogromen tovornjak. Z ladijskim prevozom je potoval proti cilju. Po končanem delu nas je obvestilo, da so sestre pošiljko prejele brez zapletov na carini in prevozu, napolnilo z nepopisnim zadovoljstvom.

Minka Colnar

Za sodelovanje v Karitas me je nagovorila sestrična. Spominjam se prvih prostorov, kako smo jih urejali, prevzemali oblačila in kako sem mami domov nosila šivat manjkajoče gumbe in pokvarjene zadrge. Lep spomin imam na prva predavatelja dr. Metko Klevišar in p. dr. Marjana Šefa.

Jožica Marin

Sodelavka župnijske Karitas sem štirinajst let. Spomnim se, kakšen je bil moj začetek: pri nedeljski maši sem slišala povabilo župnika, da gospodinje spečemo pecivo za obdaritev oskrbovancev v domu za ostarele. Bližal se je Miklavž. Mislila sem si, zdaj sem tudi sama upokojena in lahko nekaj spečem. Na Karitas sem nesla škatlo piškotov, kjer so me prostovoljke povabile, da pomagam pripravljati zavoјčke piškotov, darila za oskrbovance. Ganilo me je, koliko peciva so spekle gospodinje iz vse župnije in v tistem trenutku sem začutila tudi sebe kot del celote in od tistega dne sem sodelavka naše Karitas. Sodelujem pri vseh dejavnostih, v teh letih se je marsikaj spremenilo, predvsem v smislu obširnejše administracije, prosilci prihajajo, nekateri odhajajo ali jih ni več, najrazličnejše stiske mučijo ljudi, darovalcev je manj, v skladišču obleke in drugih potrebščin je vedno več kvalitetnega blaga, kar kaže na višji standard življenja v župniji in boljšo ponudbo za naše obiskovalce; nekaj pa je ostalo: ko prosimo gospodinje za sodelovanje pri pogostitvah ob različnih priložnostih, je odziv izjemen. Morda obrobno opažanje, a to mi daje upanje. Še nas slišijo, še želijo prispevati delček v skupni akciji – tudi takšni posamezniki, ki jih sicer ne videvamo veliko v naši cerkvi. Hvala Bogu!

Helena Ogorelec

Svojih prvih začetkov prostovoljstva pri Karitas Mengeš se spominjam kot nekaj zelo prijetnega, res povezanega z ljudmi in njihovim doživljanjem vsakdana.

Z go. Jerco sva se odločili, da bova v župnijskem listu, ki je izhajal na štirinajst dni, vsakič napisali nekaj o ljudeh tega kraja, ki so bili s svojim načinom življenja zanimivi tudi za ostale vernike. Tako sva se zmenili za datum obiska pri njih in pogovori so bili prijetni in topli. Marsikdo se je na človeški način odprl ter opisal svojo rano oziroma tragičen dogodek, ki ga je potisnil na rob preživetja. Ta srečanja pa so bila tudi poučna, saj smo mnogi iz njihovih izkušenj lahko črpali modrost, da ob globoki veri in molitvi svojcev in prijateljev Bog ob priprošnji Marije dvigne človeka iz brezna in mu povrne voljo do življenja. Tako so mnogi z drugačne, bolj sočutne strani začeli gledati na človeka, ko so bolj spoznali njegovo življenje in vzroke njegovih težav.

Seveda sva gradivo z vseh strani dobro pretresli in ga nato z vso odgovornostjo, da koga ne užaliva in pretirano ne izpostaviva kaj zelo slabega ali pristranskega, tudi ob-

javili. Župnijski listi so pri maši hitro izginjali in ljudje so naju spraševali, kam bova šli naslednjic ...

A prišle so počitnice in novi dogodki so se jeseni postavili po drugačnem vrstnem redu in najinih člankov ni bilo več v župnijskih listih, ki so začeli izhajati kot mesečnik ...

Ana Stepančič

Stiska ogroža, dobrotu združuje in prav dobrotu je najlepša nit povezovanja!

Zato ob 30-letnici Škofijske karitas najlepšim čestitkam dodajam zahvalo za vse nitke povezovanja in združevanja dobrega in željo, da bi mnogi načrti, ideje, darovi in dobra dela bogato obrodili kot gorčična zrna in dajali potrebne sadove, vsak dan, Bog daj!

»Šele, ko prehodiš določeno pot in se ozreš nazaj, lahko ugotoviš, če je prava in če si ti pravi na njej. Ta pogled nazaj nas danes osrečuje, ker vemo, da je ta pot prava« (p. Pavle Jakop). Da je 30-letno delovanje Škofijske karitas Ljubljana pravo, potrebno in dobro, dokazujejo mnoga dejanja ter številni rezultati in tisočera srca, ki so izkusila košček človeške ljubezni.

Ponosni smo, da smo ena izmed mnogih župnijskih Karitas, ki pripadamo ljubljanski Škofijski karitas. Z dobrim sodelovanjem in z leti pripadnost raste. Manj kot leto za vami je naš takratni župnik med prvimi ustanovil tudi našo župnijsko Karitas v Šiški. Le nekaj sodelavk je imelo izkušnje z obiski starejših, večina pa nas je bilo novih. Vsako sredo po dežurstvu je bilo kaj novega, učili smo se od začetka in še vedno se po malem. Mislim, da smo začeli z begunci iz nekoč skupne države, sprejemali smo jih v Tivoliju, začeli smo zbirati in nato deliti oblačila, temu so kmalu sledile še druge potrebe in prošnje in o marsičem se je bilo potrebno posvetovati na Škofijski karitas. Začela in sledila so razna predavanja in izobraževanje, tudi o tem se je bilo treba dogovarjati in še kaj. Vem, da sem, kot začetnica pri Karitas, imela tremo, ko je bilo treba na Poljansko! Že dolgo je drugače, ker zelo lepo in dobro sodelujemo, mislim, da s sedanjo ekipo najdlje in najboljše.

Škofijska karitas vseskozi domuje na Poljanski, sedaj v preurejenih in razširjenih prostorih, začetek je bil skromnejši, še danes vidim mizico z »mini oltarčkom«, pri katerem so takratni delavci začeli svoj delovni dan, spominjam se sedaj že pokojnih p. Marjana Šefa in gospe Kristine.

Še vedno in posebej imam zapisane v spominu prva predavanja in seminarje, ko sem se izobraževala in učila, prvič sem slišala za paliativo in hospic ter takrat spoznala še vedno karizmatično »učiteljico« dr. Metko Klevišar. Dalje mi je nepozabna udeležba na prvem simpoziju v Celju (leta 1999), ko je bila tema Starost v upanju in bogatenju. Takrat se mi je zazdelo, da je starost lepa in danes mi jo je dano živeti, hvala Bogu.

V Žarku dobrote prebiram članke o Karitas v bodoče, strinjam se z mnenji, da bo večja potreba po pomoči v medsebojnih, socialnih, človeških vsakdanjih odnosih kot pa materialna pomoč. Zavedam se, da taka pomoč zahteva strokovni kader, kar bo verjetno skrb Škofijske in Slovenske karitas. Poleg strokovnega kadra pa so danes potrebni prostovoljci in tudi v bodoče bodo še vedno, zato dobrodošli; več nas bo, močnejše bodo nitke povezanosti.

PODROČJA DELA ŠKOFIJSKE KARITAS LJUBLJANA

PSIHOSOCIALNA POMOČ DRUŽINAM IN POSAMEZNIKOM

Svetovanje

Delo v socialni službi se na Škofijski karitas opravlja že od leta 1991. V začetku je bila socialna dejavnost usmerjena predvsem k pomoči v hrani, obleki in plačevanju položnic, medtem ko ima danes vedno pomembnejšo vlogo svetovanje, saj so stiske ljudi, ki se obračajo na nas, redko le materialne narave.

Svetovalnica deluje že od leta 1995. Na individualni pogovor se lahko glasijo vsi:

- ki so jih težave privedle v krizo, iz katere ne vidijo izhoda,
- ki se soočajo s psihičnimi težavami (čustvene, vedenjske, kognitivne),
- ki se težko soočajo z življenjskimi izzivi (odhod od doma, poroka, prihod otroka, »prazno gnezdo« itd.),
- ki potrebujejo pomoč in podporo ob življenjskih spremembah, tragedijah (nosečnost, odvajanje od odvisnosti, prihod otroka, smrt zakonca, otroka, staršev, izguba službe, ločitev itd.),
- ki potrebujejo nasvet in pomoč pri vzgoji otrok,
- ki imajo težave pri komunikaciji v okviru družine, s partnerjem in v širšem okolju,

- ki so nezadovoljni v partnerskem odnosu,
- ki so v družini deležni nasilja s strani partnerja,
- ki se v delovnem okolju ne počutijo dobro ter
- mladostniki s težavami.

Delo v svetovalnici temelji na individualnih, osebno vodenih pogovorih, ki peljejo k ublažitvi oziroma rešitvi problematike.

Delo poteka v obliki informiranja, individualnega svetovanja, partnerskega in družinskega svetovanja.

Glede na porast potrebe po svetovanju in glede na celosten pristop do ljudi v stiski je vedno bolj živa in aktualna ideja o oblikovanju svetovalnih centrov, ki bi omogočali tovrstno strokovno obravnavo na lokalnem nivoju. To bo glavna naloga naše socialne službe v prihodnjih letih.

Med prosilci je veliko takih, ki ne poznajo in ne znajo uveljavljati vseh pravic, po katerih so po zakonu upravičeni, in ne vedo, kje poiskati pomoč. Veliko jih išče pravni nasvet, mnogi, ki so se pred leti zadolžili, so ostali brez službe in ne zmorejo odplačevati posojil. Zaradi nizkih plač in pokojnin se večja število ljudi na robu preživetja.

Še vedno so pereč problem iskalci stanovanj in deložirani. Podnajemniki težko redno plačujejo visoke najemnine in družine, ki so se vselile v solidarnostna stanovanja, ne zmorejo visokih življenjskih stroškov. Stroški so pogosto tako visoki, da jim zmanjka denarja za hrano. Prejemniki socialne pomoči in osebe z nizkimi dohodki lahko pri stanovanjskem skladu uveljavljajo subvencijo pri plačevanju stanarine, če imajo v najemu stanovanje, ki so ga dobili preko njihovega razpisa.

Na Karitas se obrnejo tudi prosilci z ogromnimi dolgovi, ki jim zaradi neplačevanja stanarine in na-

jemnine grozi deložacija. V teh primerih se ne da kaj dosti storiti. Povežemo se z drugimi humanitarnimi organizacijami in s centrom za socialno delo ter pomagamo zmanjšati dolg in se skušamo dogovoriti za obročno odplačevanje.

Poseben problem so tisti, ki za las presegajo državne socialne cenzuse, tako da niso upravičeni do vseh olajšav in pomoči. Bremenijo jih visoke stanovanjske najemnine, ob katerih jim praktično nič ne ostane za plačilo osnovnih stroškov in za vsakdanje preživetje. V zadnjem času je vedno več tudi tistih, ki ne zmorejo plačevanja stroškov za predšolske in šolske otroke. Stroški vrtcev, šolskih malic, kosil, raznih taborov in šolskih dejavnosti, ki so obvezne, so visoki, še posebej je hudo za družine z več šoloobveznimi otroki. Starše to zelo prizadene, saj vedo, da se njihovi otroci počutijo izključene in zaznamovane.

Mediacija in somediacija

Svetovalno dejavnost smo v zadnjih letih obogatili z izvajanjem mediacije in somediacije, ki sta učinkoviti v primeru spornih vsebin glede osebnih in premoženjskih družinskih vprašanj v razmerjih med zakonskimi in zunajzakonskimi partnerji, med starši in otroki, med brati in sestrami ter ostalimi družinskimi člani. Gre za konstruktiven proces reševanja spornih situacij, v katerem sta sprti strani aktivno udeleženi, s ciljem po mirni poti priti do rešitve, ki bo sprejemljiva za obe vpleteni strani v smislu izboljšanja družinskih odnosov in komunikacije med družinskimi člani. Tovrstno reševanje spornih vprašanj namreč ohranja in spodbuja spoštljiv odnos in dostojanstvo vpletenih. Na ta način želimo pomagati udeležencem priti do dogovora, izboljšati kakovost

odnosov ter jih naučiti spoznati sebe in svoje želje ter razumeti druge, prevzeti pobudo za iskanje rešitev, zanje prevzeti odgovornost in tako soustvarjati proces reševanja nastalih spornih vprašanj.

Mediacija in somediacija prispevata tudi k osebni rasti in h kakovostnejši komunikaciji v smeri sprotnega reševanja situacij. Tako je pot do rešitve hitrejša in mirnejša, v obojestransko zadovoljstvo, z manj možnostmi zaostrovanja sporov v prihodnje.

MATERIALNA POMOČ DRUŽINAM IN POSAMEZNIKOM

V pisarni ŠKL na Poljanski cesti 2 smo v letu 2019 zabeležili 3.186 različnih oblik pomoči. V letu 2019 smo z rednimi prehrabnenimi paketi in pralnim praškom pomagali 313 družinam s 1.154 družinskimi člani. Razdelili smo 2.157 rednih paketov hrane, ki smo jih kar nekajkrat obogatili s podarjeno hrano z dolgim rokom uporabe in higienskimi potrebščinami, ter 897 kosov pralnega praška. Še vedno pa oskrbujemo zelo veliko prejemnikov, ki prihajajo iz župnij, kjer nimajo organizirane Karitas ali pa le-ta ne deli paketov (Ljubljana Šentvid, Ljubljana Sv. Nikolaj, Ljubljana Barje, Ljubljana Sv. Jakob). Pomoč z EU-hrano pa je pri nas trikrat prejelo še 88 družin z 256 člani iz župnij Ljubljana Šentvid, Ljubljana Sv. Nikolaj, Ljubljana Sv. Jakob in Ljubljana Polje. Podarjeno hrano smo ob petkih delili 229 družinam z 847 družinskimi člani.

Vedno več je prošenj za pomoč pri plačilu položnic za elektriko, stanarino, komunalne storitve, dodatno zdravstveno zavarovanje in ostale nujne stroške. Ta pomoč je v letu 2019 znašala 79.579,86 €, nudili pa smo jo 482 družinam iz 53 ŽK in ŽU. Pomoč je prejel 1.101 družinski član.

ŽK, ki so na naš naslov poslale prošnje prosilcev za pomoč pri plačilu položnic, so naslednje: Begunje na Gorenjskem, Bled, Borovnica, Cerknica, Dolnji Logatec, Domžale, Grosuplje, Izlake, Jesenice, Kisovec, Kamnik, Kranj, Kranj Drulovka/Breg, Kranj Primskovo, Litija, Ljubljana Barje, Ljubljana Bežigrad, Ljubljana Črnuče, Ljubljana Dravljje, Ljubljana Fužine, Ljubljana Kašelj/Zalog, Ljubljana Kodeljevo, Ljubljana Koseze, Ljubljana Marijino oznanjenje, Ljubljana Moste, Ljubljana Podutik, Ljubljana Polje, Ljubljana Rakovnik, Ljubljana Stožice, Ljubljana Sv. Jakob, Ljubljana Sv. Križ, Ljubljana Sv. Peter, Ljubljana Sv. Trojica, Ljubljana Šentvid, Ljubljana Šiška, Ljubljana Šmartno ob Savi, Ljubljana Štepanja vas, Ljubljana Trnovo, Ljubljana Vič, Loški potok, Moravče, Pirniče, Radeče, Sostro, Šentvid pri Stični, Škocjan pri Turjaku, Škofja Loka, Škofljica, Šmarca – Duplica, Turjak, Tržič – Bistrica, Zagorje ob Savi.

Iz sredstev, zbranih po namenu, smo poravnali položnice v višini 38.714 €. Pomagali smo petim družinam s plačilom terapij, zdravljenja, ortopedskih pripomočkov, nakupom prilagojenega avtomobila.

V Tržiču smo ob jesenskih poplavih pomagali sedmim družinam z 18.000 €. Gotovino v višini polovice odobrenih sredstev so dobili leta 2018, v letu 2019 pa so lahko izkoristili preostanek pomoči v obliki nakupa materiala in bele tehnike.

Tabela 1: Plačilo položnic prosilcem iz posameznih ŽK po vrednosti

Župnija ali ŽK	Višina pomoči v €	Št. prošenj
Begunje na Gorenjskem	101,34	1
Bled	150,00	1
Borovnica	444,01	3
Cerknica	170,77	1
Dolnji Logatec	987,50	2
Domžale	2.775,48	3
Grosuplje	442,17	4
Izlake	183,62	2
Jesenice	2.866,41	24
Kamnik	643,31	6
Kisovec	1.000,00	1
Kranj	490,62	3
Kranj - Drulovka/Breg	122,32	1
Kranj Primskovo	646,23	5
Litija	145,94	1
Lj. Barje	266,96	2
Lj. Bežigrad	973,69	7
Lj. Črnuče	541,28	3
Lj. Dravljje	3.174,81	23
Lj. Fužine	410,45	3
Lj. Kašelj/Zalog	816,11	6
Lj. Kodeljevo	859,42	6
Lj. Koseze	2.076,11	14
Lj. Mar. oznanjenje	711,38	6
Lj. Moste	2.445,09	20
Lj. Podutik	140,25	1
Lj. Polje	5.847,04	18
Lj. Rakovnik	935,86	7
Lj. Stožice	977,87	7
Lj. Sv. Jakob	1.015,38	7
Lj. Sv. Križ	5.188,53	38
Lj. Sv. Peter	3.617,55	28
Lj. Sv. Trojica	300,00	1
Lj. Šentvid	822,13	7
Lj. Šiška	4.291,71	30
Lj. Šmartno ob Savi	103,76	1
Lj. Štepanja vas	2.390,06	18
Lj. Trnovo	140,00	1
Lj. Vič	66,03	1
Loški Potok	113,59	1
Moravče	442,02	3
Pirniče	150,00	1
Radeče	1.049,12	9
Sostro	63,37	1
Šentvid pri Stični	119,60	1

Škocjan pri Turjaku	43,46	1
Škofja Loka	617,11	4
Škofljica	145,67	1
Šmarca - Duplica	174,37	1
Tržič - Bistrica	5.090,93	18
Turjak	3.096,36	2
Zagorje ob Savi	4.641,51	31
ŠKL	14.555,56	95
	79.579,86	482

V letu 2019 smo razdelili tudi ozimnico. Kupili smo 5.295 kg jabolok in 6.240 kg krompirja. Pomoč je prejelo 156 družin in posameznikov s 523 družinskimi člani.

V jesenskem času se pojavi tudi problem ogrevanja in stroškov nakupa kurjave. V letu 2019 nam je v okviru akcije Družina prošnje 207 družin in posameznikov poslalo 48 ŽK oziroma župnijskih uradov. Akcija Družina je namenjena predvsem premostitvi trenutne hude stiske in pomoči pri večjih enkratnih stroških, kot sta npr. nakup kurjave ali osnovne bele tehnike. 248 družinam smo odobrili pomoč v skupni višini 60.700 €. 140 družinam smo pomagali pri nakupu drv, 36 pri nakupu kurilnega olja in plina, 29 pri plačilu položnic za ogrevanje ter dvema pri nakupu bele tehnike. Položnic za redne stroške v okviru te akcije nismo plačevali.

ŽK, ki so sodelovale v akciji Družina, so: Bevke, Brezovica, Cerklje na Gorenjskem, Cerknica, Homec, Ig, Ihan, Ivančna Gorica, Izlake, Jarše, Jesenice, Kamnik, Kisovec, Kranj, Kranj - Drulovka/Breg, Kranj Primskovo, Kranj Šmartin, Kranj Zlato Polje, Kropa, Litija, Ljubljana Bežigrad, Ljubljana Fužine, Ljubljana Kašelj/Zalog, Ljubljana Kodeljevo, Ljubljana Rakovnik, Ljubljana Moste, Ljubljana Šentvid, Ljubljana Šiška, Ljubljana Štepanja vas,

Ljubljana Trnovo, Ljubljana Vič, Mengeš, Notranje Gorice, Pirniče, Preserje, Radeče, Radovljica, Ribnica, Stari trg pri Ložu, Stranje, Šentvid pri Stični, Škofja Loka, Šmartno pod Šmarno Goro, Tržič - Bistrica, Trzin, Vrhnika, Zagorje, Železniki.

Tabela 2: prikazuje razdelitev sredstev v akciji Družina po ŽK

Župnija ali ŽK	Višina pomoči v €	Št. družin
Bevke	1.100,00	4
Brezovica	200,00	1
Cerklje na Gorenjskem	250,00	1
Cerknica	250,00	1
Homec	250,00	1
Ig	2.200,00	8
Ihan	600,00	2
Ivančna Gorica	450,00	1
Izlake	500,00	2
Jarše	300,00	1
Jesenice	1.000,00	4
Kamnik	1.500,00	6
Kisovec	2.200,00	10
Kranj	700,00	3
Kranj - Drulovka/Breg	550,00	2
Kranj Primskovo	1.300,00	5
Kranj Šmartin	1.050,00	4
Kranj Zlato polje	1.750,00	8
Kropa	950,00	4
Litija	500,00	2
Lj. Bežigrad	500,00	2
Lj. Fužine	250,00	1
Lj. Kašelj/Zalog	1.200,00	5
Lj. Kodeljevo	250,00	1
Lj. Moste	250,00	1
Lj. Rakovnik	300,00	1
Lj. Šentvid	400,00	2
Lj. Šiška	600,00	2
Lj. Štepanja vas	100,00	1
Lj. Trnovo	5.150,00	19
Lj. Vič	1.150,00	4
Mengeš	1.600,00	7
Notranje Gorice	550,00	2
Pirniče	550,00	2
Preserje	450,00	2
Radeče	3.150,00	13
Radovljica	600,00	3
Ribnica	200,00	1
Stari trg pri Ložu	250,00	1

Stranje	300,00	1
Šentvid pri Stični	200,00	1
Škofja loka	850,00	4
Šmartno pod Šmarno goro	700,00	3
Trzin	300,00	1
Tržič – Bistrica	2.200,00	8
Vrhnika	4.200,00	40
Zagorje ob Savi	3.500,00	15
Železniki	950,00	4
ŠKL	2.400,00	9
	50.700,00	207

V letu 2019 smo delili tudi EU-hrano. Prejeli smo tri dobave. EU-hrano je prejelo 111 ŽK, in sicer 83.200 kg bele moke, 39.600 kg riža, 30.240 kg špagetov, 29.760 kg polžkov, 323.280 l mleka in 80.400 l olja, 33.868 kg pelatov in 38.016 kg fižola. Skupaj smo 111 ŽK s 26.118 prejemniki pomagali s 659.347,40 kg EU-hrane v vrednosti 512.675,88 € (vrednost ukrepa po pogodbi). Hrano je prejelo tudi 12 društev in zavodov (Društvo Altra, Vincencijeva zveza, Društvo Barka, Društvo Mozaik, Društvo Stigma, KBBI, Materinski dom Škofljica, Novi Paradoks, Skala, Skam, SOS-telefon, Zavod Pelikan).

Pomoč z EU-hrano je vsebovala osem artiklov (moka, riž, olje, pelati, fižol, mleko, testenine: špageti, polžki). Večino artiklov smo vključili v redne pakete.

Preko celega leta smo poleg rednih paketov delili tudi hrano s krajšim rokom trajanja, ki so nam jo podarila nekatera podjetja. Njena ocenjena vrednost je bila 163.918,40 €. Te dodatne in več kot dobrodošle pomoči so bili deležni prosilci ŽK in več kot 150 družin na ŠKL. Za pomoč v hrani se pri naših socialnih delavkah oglašajo tudi ženske iz varnih hiš in materinskih domov. Pri nas dobijo prvo najnujnejšo pomoč, nato pa jih usmerimo na pristojne ŽK.

V naši pisarni se je oglasilo veliko ljudi, ki so potrebovali pohištvo in ostalo nujno opremo za stanovanje. Pomagali smo jim s posredovanjem infor-

macij in jih povezali z darovalci stanovanjske opreme, bele tehnike in ostalih uporabnih predmetov za gospodinjstvo. Veliko je bilo tudi povpraševanja po opremi za novorojenčke.

POČITNICE DRUŽIN

Letovanje v Portorožu je namenjeno družinam, ki si počitnic ne morejo privoščiti in potrebujejo čas za skupno druženje. Počitnice družinskim članom ponujajo možnost, da se posvetijo drug drugemu in stvarjem, ki jih družijo. V dveh izmenah (od 5. 8. do 10. 8.; od 12. 8. do 17. 8.) je letovalo 14 družin, ki so skupaj šteje 59 članov. Od tega je bilo 64 % enostarševskih in 36 % dvostarševskih družin.

Družine so se na letovanje prijavile preko ŽK. Letos so bile izbrane družine iz 13 ŽK, ki se do sedaj še niso udeležile letovanj. Vse družine so se na počitnicah razbremenile, saj je program letovanja nanje pozitivno vplival. Za prostovoljno delo nam je uspelo nagovoriti 11 mladih animatorjev ter dve kuharici.

Udeležencem letovanja smo poleg prenočitve nudili tri obroke dnevno, izlet z ladjo ter plačilo vseh vstopnin, vezanih na program.

Vsako skupino so spremljali voditelj in njegov pomočnik, animatorji za otroke ter kuharica. Voditelji oblikujejo program za otroke in starše, pri tem upoštevajo dinamiko skupine, želje in potrebe udeležencev. Da bi bilo to mogoče in v izogib neprijetnim situacijam, morajo ŽK posredovati čim več informacij o prijavljenih družinah. Starši se srečujejo na vodenih

pogovornih delavnicah, kjer si izmenjujejo mnenja in izkušnje o vzgoji, družinskem življenju in vsakodnevnih težavah. Otroci lahko na ustvarjalnih delavnicah izrazijo svojo umetniško žilico. Rišejo na steklo, oblikujejo glino, barvajo majice in podobno. Dobrodošlo je tudi sodelovanje staršev, ki na ta način dobijo nove zamisli o kakovostnem preživljanju prostega časa z otroki. Velik poudarek je na sproščenem druženju, razumevanju in prijateljstvu med vsemi člani skupine, ki sodelujejo in pomagajo tudi pri nekaterih dnevnih opravilih.

V letu 2019 je bilo za letovanje prijavljenih 28 družin, nekaj tudi takih, ki so že letovale z nami in smo jih morali zaradi velikega števila prijav zavriniti.

Družine, ki so se udeležile letovanja, so pestile različne težave: slabo materialno stanje, razne deviacije, alkoholizem, nasilje, bolezen, brezposelnost. Nekatero družino so zaradi slabih ter neurejenih medsebojnih odnosov potrebovale psihično oporo.

POMOČ ŠTUDENTKAM MATERAM

V preteklem letu je ŠKL nudila pomoč 8 študentskim družinam in mamicam. Prejele so pomoč v hrani in higienskih potrebščinah ter oblačilih.

POMOČ OTROKOM

Pomoč pri nakupu šolskih potrebščin

V lanskem letu se je na akcijo Pomoč pri nakupu šolskih potrebščin odzvalo 84 ŽK. V obravnavo so nam poslale 791 prošenj. Tem se je pridružilo še 15 prošenj, ki so bile oddane na ŠKL. Pozitivno smo rešili 806 prošenj.

Pomagali smo 806 družinam oziroma 1.817 otrokom, od tega 931 osnovnošolcem in 886 srednješolcem. Skupna vsota, ki smo jo v lanskem letu namenili za pomoč osnovnošolcem in dijakom pri nakupu delovnih zvezkov in šolskih potrebščin, je bila 102.570 €.

Za nakup šolskih potrebščin in delovnih zvezkov za odobreno višino smo razdelili bone. Vsem otrokom, ki so bone prejeli na Poljanski 2, smo na podlagi šolskih seznamov razdelili tudi nove zvezke, ki so jih zbirali njihovi vrstniki po osnovnih šolah. Akciji so se uspešno pridružili tudi vrtci, ki so zbirali pretežno barvice, flomastre, tempera barve, pisala ... Tako smo staršem v veliki meri olajšali stroške ob začetku novega šolskega leta. Zvezke smo razdelili tudi ŽK, ki so bile zanje zainteresirane in so jih potem same razdelile svojim šolarjem. Skupaj z ŽK smo razdelili 20.000 novih zvezkov.

V akciji so sodelovale naslednje ŽK: Bevke, Borovnica, Brezovica, Cerklje na Gorenjskem, Cerknica, Dobropolje – Videm, Dolenja vas, Dolnji Logatec, Domžale, Gorje, Grosuplje, Homec, Ig, Ihan, Ivančna Gorica, Izlake, Jarše, Javorje nad Škofjo Loko, Jesenice, Kamnik, Kisovec, Kokrica, Komenda, Koroška Bela, Kranj, Kranj – Drulovka/Breg, Kranj Primskovo, Kranj Šmartin, Kranj Zlato polje, Kresnice, Kropa, Litija, Ljubljana Bežigrad, Ljubljana Črnuče, Ljubljana Dravlje, Ljubljana Fužine, Ljubljana Ježica, Ljubljana Kašelj/Zalog, Ljubljana Kodeljevo, Ljubljana Koseze, Ljubljana Marijino oznanjenje, Ljubljana Moste, Ljubljana Polje, Ljubljana Rakovnik, Ljubljana Stožice, Ljubljana Sv. Križ, Ljubljana Sv. Peter, Ljubljana Šentvid, Ljubljana Šiška, Ljubljana Šmartno, Ljubljana Štepanja vas, Ljubljana Trnovo, Ljubljana Vič, Ljubljana Zdobrova, Mengeš, Moravče, Notranje Gorice, Pirniče, Polhov Gradec, Preserje, Preska, Radeče, Radovljica, Ribnica, Selca, Sostro, Stari trg pri Ložu, Stična,

Stranje, Sv. Helena Dolsko, Šenčur, Šentjošt nad Horjulom, Šentvid pri Stični, Škofja Loka, Škofljica, Šmarca – Duplica, Šmartno pri Litiji, Trzin, Tržič – Bistrica, Velike Lašče, Vrhnika, Zagorje ob Savi, Železniki, Želimlje.

Tabela 3: Prikaz ŽK, ki so prejele odobrena sredstva za nakup delovnih zvezkov in šolskih potreb

Župnija ali ŽK	Višina pomoči v €	Št. družin	Št. otrok
Bevke	130,00	1	3
Borovnica	490,00	7	1
Brezovica	1.270,00	5	28
Cerklje na Gorenjskem	2.120,00	11	33
Cerknica	390,00	3	7
Dolenja vas	320,00	2	5
Dobrepolje – Videm	420,00	3	7
Dolnji Logatec	930,00	6	19
Domžale	3.040,00	23	50
Gorje	740,00	4	12
Grosuplje	2.250,00	17	39
Homec	350,00	2	7
Ig	140,00	1	2
Ihan	440,00	2	7
Ivančna gorica	70,00	1	2
Izlake	340,00	4	7
Jarše	680,00	5	15
Javorje nad Škofjo Loko	300,00	1	4
Jesenice	1.360,00	12	23
Kamnik	3.490,00	31	59
Kisovec	720,00	7	14
Kokrica	40,00	1	1
Komenda	220,00	1	3
Koroška Bela	700,00	6	13
Kranj	4.160,00	35	73
Kranj – Drulovka/Breg	1.010,00	8	17
Kranj Primskovo	1.840,00	14	31
Kranj Šmartin	3.920,00	28	65
Kranj Zlato polje	1.700,00	12	26
Kresnice	490,00	3	8
Kropa	340,00	2	7
Litija	1.650,00	11	27
Ljubljana Bežigrad	1.390,00	12	25
Ljubljana Črnuče	1.260,00	9	25
Ljubljana Dravlje	2.640,00	22	45
Ljubljana Fužine	1.820,00	16	33
Ljubljana Ježica	630,00	7	12
Ljubljana Kašelj/Zalog	990,00	5	17
Ljubljana Kodeljevo	1.040,00	7	16

Ljubljana Koseze	1.830,00	21	40
Ljubljana Marijino oznanjenje	160,00	3	3
Ljubljana Moste	3.260,00	24	57
Ljubljana Polje	2.670,00	26	49
Ljubljana Rakovnik	1.350,00	12	25
Ljubljana Stožice	620,00	6	12
Ljubljana Sv. Križ	2.370,00	19	39
Ljubljana Sv. Peter	960,00	13	19
Ljubljana Šentvid	330,00	2	5
Ljubljana Šiška	3.550,00	32	66
Ljubljana Šmartno	230,00	1	3
Ljubljana Štepanja vas	5.780,00	47	98
Ljubljana Trnovo	780,00	10	15
Ljubljana Vič	4.520,00	36	79
Ljubljana Zadobrova	410,00	2	6
Mengeš	1.860,00	16	35
Moravče	170,00	2	3
Notranje Gorice	150,00	1	2
Pirniče	560,00	3	10
Polhov Gradec	2.100,00	9	33
Preserje	340,00	2	5
Preska	830,00	4	17
Radeče	1.090,00	6	20
Radovljica	70,00	1	2
Ribnica	520,00	6	9
Selca	1.040,00	5	19
Sostro	30,00	1	1
Stari trg pri Ložu	1.900,00	9	34
Stična	120,00	1	2
Stranje	770,00	5	13
Sv. Helena Dolsko	690,00	5	12
Šenčur	970,00	8	16
Šentjošt nad Horjulom	570,00	3	8
Šentvid pri Stični	400,00	4	8
Škofja Loka	3.670,00	28	70
Škofljica	800,00	7	15
Šmarca – Duplica	360,00	3	7
Šmartno pri Litiji	370,00	2	7
Trzin	280,00	2	5
Tržič – Bistrica	2.530,00	20	48
Velike Lašče	340,00	3	6
Vrhnika	1.620,00	16	29
Zagorje ob Savi	810,00	11	13
Železniki	1.130,00	5	21
Želimlje	170,00	2	3
ŠKL	1.690,00	30	15
	102.570,00	806	1.817

Program pomoči Botrstvo

Leta 2019 je pomoč v okviru programa Botrstvo prejelo 8 otrok. Pomagali smo jim v višini 2.235,92 €. Osnovnošolcem in dijakom smo pomagali pri nakupu mesečnih vozovnic ter pri plačilu šolskih stroškov in obšolskih dejavnosti (športne dejavnosti, plesna šola ipd.).

Letovanje otrok

Že več let zapored organiziramo letovanja za tiste otroke, ki bi sicer ne mogli na počitnice. Počitnice so potekale pod vodstvom skupine prostovoljcev Biseri v prostorih župnišča v Portorožu. V letu 2019 so otroci v Portorožu letovali v štirih izmenah: od 15. 7. do 22. 7. (15 otrok), od 22. 7. do 29. 7. (13 otrok), od 29. 7. do 5. 8. (20 otrok) ter od 11. 8. do 17. 8. (16 otrok). Termina za mladostnike od 5. 8. do 11. 8. se je udeležilo 7 mladostnikov. Program je pripravilo 118 mladih animatorjev prostovoljcev pod vodstvom Slovenske karitas ter 10 voditeljev in sovoditeljev. Počitnice so zaznamovali smeh, igre, petje, zabava in zanimivi pogovori. Prav tako ni manjkalo kopanja in sončenja, številne delavnice pa so popestrile večere in dneve, ko vreme ni bilo naklonjeno morskim užitek. V vsako izmeno so povabili goste, imeli so izdelan duhovni program, ustvarjalne delavnice, igre na plaži, vesele večere.

Osrednja tema letovanja je bila Jaz, ti, mi skupaj Biseri. V dnevni igrici so nastopali babica Breda, bratjec Tim, sestra Sara, pripovedovalec in ostali risani junaki. V igricah je bilo predstavljeno sedem zani-

mivih zgodb: Cesarjeva nova oblačila, Medvedek Pu, Pika Nogavička, Mojca Pokrajculja, Grdi raček, Trije prašički, Sneguljčica in sedem palčkov. Vsaka izmed njih je skrivala posebno skrivnost in na gledalcih je, da jo razvozljajo. Vsaka od teh skrivnosti jim bo pomagala k ustvarjanju lepših prijateljstev in boljšemu počutju v skupnosti, v kateri žive. V letovanje so se vključili tudi otroci migrantskih družin (Iran, Irak, Sirija, Kongo, Kosovo, Makedonija). Bili so enakomerno razporejeni čez vse tedne, tako da so se lažje vključili. Navdušeni so bili, da so se naučili plavati, nekateri od njih pa so celo prvič videli morje. Težav s sporazumevanjem ni bilo, saj so vsi vključeni v slovenske šole.

V vseh petih izmenah je iz naše ŠK letovalo 71 otrok in mladostnikov.

Vsako leto se zgodi, da ŽK prijavijo več otrok, kot je prostih mest, pogosto pa prijavljajo tudi otroke, ki imajo počitnice že zapolnjene z drugimi aktivnostmi. Preden ŽK prijavi otroka, naj se z njim in z družino pogovori, jim predstavi potek letovanja in ugotovi, ali je otrok sploh pripravljen oditi na morje. Nekateri otroku do zadnjega dne pred odhodom ne povedo, da so ga prijavili, saj se bojijo, da sam ne bo želel na počitnice. Starši naj se z otrokom prej pogovorijo in ga pripravijo na odhod. Prav tako nekateri otroke pošiljajo na morje za nagrado za dobro delo v župniji. Nekateri ŽK več let zapored prijavljajo iste otroke. Nekateri upravičeno, pri nekaterih pa imamo pomisleke. Kot vsako leto smo bili tudi v letu 2019 priča odpovedim na dan odhoda. V veliko primerih je bila izbira otrok primerna. Precej jih je bilo potrebnih letovanja, saj zaradi materialne stiske s starši ne gredo na morje. Je pa bilo prijavljenih tudi nekaj otrok, ki so se udeležili že letovanja v okviru drugih organizacij (RK, ZPM). Pri teh otrocih je opaziti prenasičenost z letovanji. 5 otrok, ki so bili prijavljeni, se letovanja ni udeležilo.

POMOČ STAREJŠIM, BOLNIM IN INVALIDOM

Izposoja invalidskih in ortopedskih pripomočkov

V letu 2019 je bilo največje povpraševanje po bolniških posteljah, ki smo jih posodili največ. V zad-

njem času se za izposajo na nas pogosto obračajo ŽK. Njihovim uporabnikom priskrbimo potrebni pripomoček, včasih tudi sanitetni material, če ga imamo na voljo (plenice, posteljne podloge). V preteklem letu smo kupili novo električno posteljo, saj je po njih največje povpraševanje, veseli smo tudi vsake donacije novejših pripomočkov.

Strokovno vodene počitnice starejših

Tudi v letu 2019 smo nadaljevali s počitnicami, ki so namenjene prostovoljcem ŠK in ŽK. Od 23. 9. do 27. 9. je z nami letovalo 18 prostovoljcev iz 9 ŽK in ŠK. Počitnikovali smo v prostorih starega župnišča v Portorožu.³

Za udeležence smo pripravili aktivne počitnice s pestrim in zanimivim programom. Sestavljale so ga zanimive pogovorne delavnice o delu prostovoljcev, o vprašanih, s katerimi se soočajo, primerjali smo izkušnje in skupaj iskali rešitve za težave, s katerimi se prostovoljci srečujejo pri svojem delu. Mnogi so se med pogovori razbremenili, z olajšanjem ugotovili, da se s podobnimi težavami in pomisleki ne srečujejo sami in da lahko pričakujejo vso podporo s strani strokovnih delavcev na ŠK. Ker smo se osebno spoznali in skupaj preživeli veliko prijetnih uric, jim bo lažje poklicati ali priti k nam po pomoč in nasvet, nam zaupati morebitne težave pri delu s prejemniki pomoči.

Podpora prostovoljcem je ključnega pomena za delo Karitas, zato se na letovanje skrbno pripravimo. Veseli nas, da nam je tudi v lanskem letu uspelo uspešno izvesti program in, kar je najbolj pomembno, ponuditi tistim, ki darujejo svoj prosti čas za ljudi v stiski, možnost sproščene družbe, izmenjave izkušenj in razbremenitve. Z nami je preživel prijeten dan in nam maševal Marko Čižman, prijetno druženje po sv. maši pa smo imeli tudi z duhovnikom iz Strunjana, dr. Bojanom Ravbarjem. V Piranu smo si ogledali minoritski samostan s cerkvijo in imeli sv. mašo, ki jo je daroval p. Roman Tkauč. Na izletu v Izoli smo si ogledali obnovljeni zvonik cerkve sv. Mavra, ki je visok 39 metrov. Nahaja se na najvišji točki nekdanjega izolskega otoka, z njega pa se odpira čudovit razgled.

V večernih urah smo gostili zanimive ljudi, s katerimi nas druži skupna skrb za ljudi v stiski. Obiskali so nas predstavniki Vrtnice in nam predstavili, kako poteka zdravljenje alkoholizma pri njih. Poskrbeli smo tudi za delavnice ročnih spretnosti, na katerih so nekateri udeleženci pokazali svojo umetniško plat (izdelovanje rožic iz krep papirja, barvanje in risanje na kozarce), mnogi pa so ugotovili, da

bodo pridobljeno znanje in ideje koristno uporabili na domačih Karitas.

Vreme ni bilo ravno na naši strani, kar pa nas ni zmotilo, da si ne bi počitnice naredili zabavne. Tudi morje je bilo premrzlo, zato smo se vode naužili v bazenu. Dneve smo si popestrili z zanimivimi izleti, ki so že naša stalnica. V tednu dni, ki smo ga preživeli skupaj, nam je uspelo ustvariti sproščeno vzdušje, napolnili smo akumulatorje in si nabrali novih moči za nadaljnje delo.

Udeleženci letovanja smo si obljubili, da se bomo med letom srečevali in s tem ohranjali stik in mrežo sodelavcev, na katere se lahko obrnemo, ko imamo konkretne težave pri svojem delu.

ZIMSKI IN POLETNI TABOR SLEPIH

Tudi v letu 2019 smo izpeljali dva tabora slepih. Na tabore prihajajo slepi in slabovidni, ki zaradi svoje drugačnosti niso vključeni v okolje.

Zimski Tabor slepih je potekal v Piranu od 15. do 22. februarja. Udeležilo se ga je 31 oseb, od tega je

bilo 11 spremljevalcev ter 20 slepih in slabovidnih. Udeleženci tabora so bili nastanjeni v tamkajšnjem minoritskem samostanu. Tabor so začeli s spoznavnim krogom, veliko časa so namenili gibanju (jutranja telovadba, sprehodi ob morju, kopanje). Ogledali so si križni hodnik in cerkev sv. Frančiška Asiškega, cerkev in zakladnico sv. Jurija, se odpeljali v Koper na ogled vivarija, kjer so lahko otipali kače, kuščarje, avstralskega ščurka, dihurja. Obiskali so tudi piranski akvarij in imeli možnost dotakniti se nekaterih prebivalcev morja: morske pomaranče, morske kumare, ježka, morske zvezde, različnih vrst školjk. V Kmetijski zadrugi Agraria so spoznavali in povonjali različne vrste začimb. Sprejel jih je odgovorni urednik revije Ognjišče mag. Božo Rustja, pa tudi sicer so tabor obogatili zanimivi gostje: pater Janez, gvardijan minoritskega samostana v Piranu, pevci klape Solinar, gospa Irena, ki je članica gledališča slepih in slabovidnih Nasmeh ter Marko Čižman, predsednik Škofijske karitas Ljubljana.

Poletni Tabor slepih je že drugič zapored potekal v Razkrižju, in sicer od 30. 6. do 7. 7. Udeleženci so bivali v OŠ Razkrižje. Na taboru je bilo skupaj 26 udeležencev, od tega 9 spremljevalcev. Obiskali so turistično kmetijo Vrbnjak, si z vodičem Srečkom ogledali Ljutomer, predstavil pa jim je tudi Kmečki muzej z etnološko zbirko njegove rodbine na svojem domu. V Ljutomeru so obiskali muzej Ljutomerski kasač, kjer so spoznavali zgodovino konjereje in kasaštva v Ljutomeru. Posebna znamenitost muzeja je ljutomerski kasač, konj, ki ga na tem območju organizirano vzgajajo že več stoletij in velja za slovensko tradicionalno pasmo. V Razkrižju so obiskali prazgodovinsko naselbino izpred 5.500 let, ki je rekonstrukcija prave prazgodovinske vasi, zgrajena na mestu izkopavanja, ter na zanimiv način spoznali življenje tedanjih prebivalcev. Ustavili so se v Slomškovem mlinu blizu župnijske cerkve, kjer jih je

lepo sprejel Anglež Paul Wadkin, solastnik mlina, ki ga počasi obnavlja in mu vrača življenje. V Centru domače in umetnostne obrti Zavoda Marianum v Veržehu so preizkusili svoje ročne spretnosti na lončarski delavnici. Gostili so župnika Srečka, ki je spregovoril o svoji življenjski poti, sestro Marijo iz Beltincev, ki je skoraj 40 let živela in delala v Indiji. Tudi glasbe ni manjkalo, za to sta poskrbeli dve glasbeni skupini, tamburaška skupina Bisernica in Marko banda. Jutra so namenili telovadbi, tri popoldneve kopanju, sprehodili so se tudi po okoliških vaseh.

BEGUNCI, TUJCI, AZILANTI

Beguncem, tujcem in azilantom pomagamo že od vsega začetka, sprva predvsem s hrano in obleko ter pri iskanju nastanitev in stanovanjske opreme. V zadnjem času pa se vse več ljudi na nas obrača s prošnjami za plačilo položnic. Težave imajo pri plačilu šolskih malic, mesečnih vozovnic, tisti pa, ki so se preselili v podnajemniška stanovanja, pri plačevanju mesečnih stroškov. V sodelovanju z drugimi humanitarnimi organizacijami zanje večkrat plačujemo tudi zdravstvene storitve (stomatološke storitve, delna plačila operacij ipd.).

V letu 2019 smo oskrbovali 58 družin in 12 posameznikov (skupaj 157 oseb). V glavnem gre za ljudi, ki so prišli v Slovenijo s Kosova in iz Makedonije ter si še niso uspeli pridobiti slovenskega državljanstva. Glede na to, da imajo le status začasnega bivanja in dobivajo le priložnostna dela, jim pomoč v hrani, ki jo nudi Karitas, pomaga pri preživetju. Oskrbujemo pa tudi nekaj prosilcev za azil, ki s svojimi družinami živijo v najemniških stanovanjih.

V zadnjem letu opažamo porast priseljencev s Kosova, z bližnjega vzhoda in iz Afrike. K nam so prišli kot prosilci za azil. Ko so ga pridobili, so se pojavili problemi preživetja. Najemnine za stanovanja so visoke, služb ni, živeti samo od socialne pomoči pa je včasih težko. Posebej veliko je razočaranje tistih, ki so v Sloveniji videli deželo blagostanja. Posamezniki izredno težko uspejo redno plačevati najemnino in stroške, ki pogosto znašajo več kot socialna pomoč. Prav tako tudi težko najdejo stanodajalca, ki bi jih bil pripravljen prijaviti, da bi si lahko pridobili ustrezne dokumente.

Večina od njih ima težave s komunikacijo, kar otežuje pridobivanje pomoči in ustreznih dokumentov na raznih uradih. Pomemben del pomoči je tudi zagovorništvo. Naše strokovne delavke jim pomagajo pri pisanju prošenj, pri stikih z različnimi institucijami, jih usmerjajo in seznanjajo z boljšimi možnostmi za preživetje.

HIŠA ZA DELOŽIRANE OSEBE V LOGATCU

Pred leti, ko je bil pritisk beguncev čez Slovenijo zelo velik, smo se tudi na Karitas spogledovali z idejo, da bi se vključili v reševanje begunske problematike z integracijsko hišo. Izkazalo se je, da pri beguncih ni dovolj interesa, da bi ostali v Sloveniji, pa tudi Logatec je bil zanje preveč oddaljen. Ker smo dobili hišo v brezplačen najem, je ŠKL iskala nove možnosti in oblike, da bi hišo naselili. Najprej jo je bilo potrebno temeljito preurediti, dograditi in ustvariti bivalne enote za uporabnike. Vanje smo naselili osebe, ki so bile deložirane in so ostale brez strehe nad glavo. Naše bivalne enote imajo svojo kuhinjo, sanitarije in kopalnico. Opremili smo jih z novo kuhinjo in pohištvo, ki smo ga v veliki meri dobili doniranega. V hiši je trenutno pet stanovanj z devetimi stanovalci. Stiske stanovalcev so zelo kompleksne. Vsem pa so skupna deložacija, bolezen, invalidnost in slabo finančno stanje.

IZOBRAŽEVANJE PROSTOVOLJCEV

Tečaj domače nege

V letu 2019 smo izvedli dva tečaja domače nege, v Šenčurju in Brezovici. Tečaj je vodila Anica Sečnik, predavateljica na Srednji zdravstveni šoli v Ljubljani. Na ŠK smo prejeli veliko zahval in pohval za uporabno vsebino in dobro vodenje tečajev. Usposabljanje je uspešno zaključilo 34 udeleženk in udeležencev. Tečaji so potekali v prisrčnem ozračju. Sodelovanje udeležencev je bilo zelo zavzeto.

Usposabljanje iz domače nege je namenjeno prostovoljcem župnijskih Karitas. Namen usposabljanja je bil udeležence seznaniti z osnovami zdravstvene nege ter praktičnimi načini, kako skrbeti za človeka, ki potrebuje pomoč pri temeljnih življenjskih opravilih (pri prehranjevanju, osebni higieni, oblačenju).

Usposabljanje sestoji iz petih srečanj. Skupaj se je usposabljanja udeležilo 34 udeležencev.

Supervizija in prvi socialni pogovor

Organizirali smo usposabljanje na temo *Prvi socialni pogovor*, izvajala ga je socialna delavka mag. Magdalena Škerl. Usposabljanje je bilo namenjeno prostovoljcem župnijskih Karitas kot pomoč pri vzpostavljanju prvega stika z ljudmi v stiski. Posamezno usposabljanje sestoji iz dveh srečanj.

Vsega skupaj se je tega usposabljanja udeležilo 30 prostovoljcev. Potekalo je v ŽK Vodice in Dol pri Ljubljani.

Tudi supervizijo smo izvedli v sodelovanju s socialno delavko mag. Magdaleno Škerl, namenjena pa je bila prostovoljcem župnijskih Karitas v pomoč pri reševanju dilem, ki se porajajo ob delu s prosilci ter pri soočanju z lastnimi občutji in občutji drugih. Usposabljanje je izkustveno in poteka v manjših skupinah na praktičnih primerih. Skupno se je usposabljanja iz supervizije udeležilo 49 udeležencev. Supervizija je potekala v Mengšu, Dolu pri Ljubljani, Ljubljani ter na Dobu.

Četrtekovi izobraževalni večeri za sodelavce ŽK in januarsko srečanje na Viču

V pomladanskem in jesenskem času smo na treh lokacijah v škofiji, v Cerknici, na Brezjah in v Ljubljani, izvedli strokovna predavanja in delavnice v okviru že tradicionalnih četrtekovih izobraževalnih večerov za sodelavce ŽK. V obeh terminih se je predavanj udeležilo 224 prostovoljcev ŽK.

Marca 2019 je v dekaniji Zagorje Marko Čižman izvedel podporno srečanje z naslovom *Kako ob skrbi za druge poskrbeti tudi zase?* na temo skrbi zase in postavljanju zdravih razmejitev ob delu z ljudmi v stiski. Srečanja se je udeležilo 28 udeležencev.

Podporno srečanje *Kako ob skrbi za druge poskrbeti tudi zase?* je ponovil še v dekaniji Cerklje.

Imre Jerebic pa je izvedel srečanje v Škofji Loki in Grosuplju. Sestavljeno je bilo iz predavanja z naslovom *Sodelavci Karitas na poti služenja* ter treh delavnic. Teme delavnic so bile naslednje *Ali na naši poti vidimo uboge*, *Kako graditi skupnost* in *Poslanstvo Karitas – ali smo na pravi poti?* Srečanje je naslavljalo motive našega ravnanja, sposobnost zaznavanja stiske drugih ter opolnomočevanje ljudi v stiski.

Spomladi leta 2019 smo imeli predavanja na dve temi. Prvo temo *Kako poskrbeti zase, ko pomagam drugim* nam je predstavila predavateljica mag. Nataša Ropret, zakonska in družinska terapevtka. Temo *Žalovanje kot priložnost* pa nam je predstavila mag. Milena Svetlin, zakonska in družinska terapevtka. Jeseni 2019 nam je dr. Janja Milič, psihiatrinja in psihoterapevtka, predavala na temo *Partnerski odnosi in odvisnost od alkohola*, dr. Tatjana Rožič, zakonska in družinska terapevtka, pa na temo *V ljubezni osvobojeni krivde in sramu*.

V letu 2019 smo bili vključeni v projekt SOPA. Na temo *Alkoholna problematika v Sloveniji* nam je v Ljubljani predaval Rok Zaletel. Delovanje Karitas smo v okviru projekta predstavili v Ljubljani, Idriji in v Kočevju.

Izobraževalni večeri so bili dobro obiskani, udeleženci so sodelovali tudi s svojimi mnenji in vprašanji, tako da se je večkrat s predavatelji razvil zanimiv dialog. Z veseljem ugotavljamo, da se naši predavatelji na srečanja zelo dobro in resno pripravijo in tako na svoj način izkažejo spoštovanje in priznanje našemu

delu z ljudmi v stiski. Opažamo tudi, da udeleženci zavzeto sodelujejo, kadar se teme dotikajo konkretnega dela z uporabniki ali njih osebno.

V letu 2019 nismo pripravili izobraževanj za pomoč ŽK pri pripravi letnih poročil. Smo bili pa za pomoč na voljo preko telefona.

V začetku leta 2019 so se srečali tudi predstavniki ŽK na področju svojih arhidiakonotov. Pripravili so 4 srečanja s skupno 133 udeleženci. Tokrat so srečanja gostili Kranj, Domžale, Šentvid pri Stični in Ljubljana Podutik. Osrednja tematika vseh arhidiakonotov je bila izmenjava dobrih praks in seznanitev z novimi projekti ŠKL, saj si prizadevamo za razvoj karitativnih del v skupnosti in s tem za potrditev lastne sposobnosti vsakega posameznika.

Organizirali smo tudi izobraževanje z naslovom *Smernice dobre prakse – HACCP za nevladne organizacije, ki poslujejo z živili*. Izobraževanje je izvedla ga. Tatjana Kruder, univ. dipl. inž., ki je podala smernice za dobre higienske prakse pri ravnanju z živili. Cilj dogodka je bil seznaniti prostovoljce, ki delijo hrano, s pravilnimi načini zbiranja, shranjevanja, prevažanja ter razdeljevanja živil. Izobraževanja se je udeležilo 33 prostovoljcev.

Oktober smo svoje delo predstavili tudi dijakom Škofijske gimnazije v Šentvidu in OŠ dr. Antona Šuštarja. Predstavili smo tudi stisko družine z invalidno deklico, za katero so v okviru adventne akcije zbirali sredstva. Da si naši prostovoljci želijo izobraževanj, dokazuje številna udeležba na januarskem srečanju v Antonovem domu na Viču, kjer nam je dr. Tanja Repič Slavič predavala na temo *Ukradeno otroštvo*. O ukradenem otroštvu govorimo takrat, ko so otroci doživljali ali so bili priča psihičnemu, fizičnemu ali spolnemu nasilju in s tem povezanimi raznimi zasvojenostmi. Samo nekaj podatkov, ki povedo zelo veliko o ukradenem otroštvu. V Sloveniji

je registriranih 200.000 alkoholikov, 25 % vseh kaznivih dejanj je povezanih z nasiljem v družini ter več kot 90 % žrtev nasilja v družini je žensk, v 90 % otroci spremljajo nasilje v istem ali sosednjem prostoru. Predavanju je sledilo delo po delavnicah, ki je bilo namenjeno temu, da se vsak udeleženec, v kolikor je pripravljen, v mislih sreča s svojo preteklostjo, sedanjostjo in prihodnostjo. Delavnice so bile vodene s strani zakonskih in družinskih terapevtov. Skozi meditacijo so se udeleženci najprej sprehodili skozi dom svojega otroštva in se tam srečali z mamo in očetom. Poskusili so se spomniti hiše, kjer so odrasčali, ter staršev in sorojencev, s katerimi so živeli. Kaj so bili prvi spomini na mamo, kaj na očeta? Sta jih starša znala potolažiti, umiriti, ko so bili prestrašeni, slabe volje? Jim je bilo dovoljeno izražati tako pozitivna kot negativna čustva? V drugem delu so udeleženci napisali pismo svojemu notranjemu otroku. Kaj bi danes povedali tisti mali deklici ali dečku? Mogoče kakšne besede, ki jih niso nikoli slišali od staršev, čeprav so jih pričakovali ali želeli slišati? Lahko so napisali tudi tisto, kar so najbolj pogrešali pri starših ali zakaj so jim najbolj hvaležni. Napisali so tudi, na kaj so pri sebi najbolj ponosni, v čem so dobri. Na drugo stran pa so napisali bremena, ki jih težijo in bi se jih radi rešili ter jih izročili Bogu. V tretjem delu pa so se srečali s prihodnostjo. Zapisali so svoje cilje za naslednjih nekaj let in opisali pot, ki jih bo do tja vodila.

Srečanja se je udeležilo 250 prostovoljcev.

Izobraževanja za svetovalno pomoč

Februarja in marca smo pripravili tri začetne vikend seminarje za svetovanje. Udeležilo se jih je 54 prostovoljcev, sodelavcev ŽK. Pridružili so se nam tudi sodelavci ŽK Koper. Vodili so jih dr. Stanko Gerjolj, mag. Ana Rožman ter dr. Janez Vodičar. Leta 2019 smo pripravili tudi dva celodnevna seminarja za svetovanje. Vodil ju je dr. Stanko Gerjolj. Udeležila se ga je

skupina 18 prostovoljcev, ki so zaključili usposabljanje za svetovalno pomoč na ravni ŽK. Srečanja sta bili na temo *Kaj me je oblikovalo v preteklosti in kaj me oblikuje danes* ter *Moj delovni in življenjski prostor*.

Jeseni smo začeli s šolanjem skupine 18 prostovoljcev. Imeli smo dve vikend izobraževanji v okviru programa, ki obsega skupno osem vikend izobraževanj (skupaj 144 ur).

Geštalt je pot ozaveščanja lastnih fizičnih, emocionalnih in duhovnih potreb. Njen cilj ni samo odpravljanje in lajšanje neprijetnih spominov in vzrokov čustvenih in duševnih težav. V procesu razvijamo sposobnost zavedanja vedenjskih vzorcev in izbir, ki jih sprejemamo v življenju. Vsak človek ima možnost izbire pri odzivanju in doživljanju ter prevzemanju odgovornosti za oblikovanje lastnega življenja.

V procesu dela na sebi se soočamo s samim seboj in s tem, kar je v našem življenju boleče in nam prinaša trpljenje, žalost ali jezo ter, kar je v našem življenju dobro in pozitivno, od koder lahko črpano pozitivne izkušnje.

Jasno je, da ne moremo spremeniti drugih, spremenimo lahko le sebe. In s tem, ko se sami spremenimo, ustvarimo nekaj novega, kar privede do spremembe v drugih.

POMOČ V BOSNI IN HERCEGOVINI

Ljudska kuhinja v Sarajevu in dobrodelni poletni delovni tabor

Tudi v preteklem letu smo namenili sredstva Caritas Vrhbosanske nadbiskupije za financiranje ljudske kuhinje v Sarajevu, ki s toplim obrokom dnevno oskrbuje od 130 do 140 oseb, poleg tega pa razdelijo tudi veliko družinskih paketov.

Ljudska kuhinja v Sarajevu je eden najdaljših projektov Caritas Vrhbosanske nadbiskupije. Njeni začetki segajo že v leto 1996. V osrednji kuhinji v Sarajevu pripravljajo tople obroke, ki jih od ponedeljka do petka razvažajo na štiri lokacije v mestu. Za konec tedna je uporabnikom zagotovljen hladni obrok.

Projekt ljudske kuhinje poskuša posameznikom in družinam v stiski zagotoviti najosnovnejše za preživetje (dnevni topli obrok) in jim omogočiti človeku dostojen vsakdan. Namenjen je starejšim in bolnim osebam,

brezposelnim, beguncem, brezdomcem in družinam. Kuhinje Karitas so odprte vsem v stiski, ne glede na nacionalne, verske razlike. Posameznik v stiski je edini argument in motiv za izvedbo tega projekta.

V preteklem letu so se dijaki Škofijske klasične gimnazije (Zavod sv. Stanislava) že dvaindvajsetič odpravili v Bosno in Hercegovino. Dobrodelni delovni tabor je potekal od 1. do 9. julija v župniji Jelah (Nadškofija Sarajevo). Na taboru je sodelovalo 5 prostovoljcev Škofijske klasične gimnazije z dvema spremljevalcema. Pridružilo pa se jim je tudi 5 lokalnih mladih prostovoljcev. Pomagali so trem družinam.

Vse tri družine, ki smo jim pomagali v sklopu projekta, razpolagajo s skromnimi prihodki in si ne bi mogle privoščiti potrebnih zidarskih in sanacijskih del. Pomoč v okviru projekta jim bo omogočila ureditev osnovnih bivanjskih razmer, ki sicer ne bi bila mogoča. Prav tako je tabor odlična priložnost za naše mlade prostovoljce za koristno preživet čas, druženje z domačini in da v njih raste občutek za ljudi, ki so potrebni pomoči. Še posebej dragoceno je, da so se pri delu povezali z lokalnimi mladimi prostovoljci in navezali pristne stike z domačini.

Po prvem tednu poletnih počitnic se je naša nestrpno pričakovana odprava v Bosno pričela. S kombijem smo krenili na dolgo pot proti manjši vasici Jelah. Ob samem prihodu so nas toplo sprejeli domačini in tamkajšnji župnik.

Ker smo prispeli nekoliko kasneje, so nas takoj postregli z odlično večerjo. V Jelahu smo ostali cel teden, kjer smo pomagali pri pospravljanju, kuhanju, betoniranju, zlaganju lesa in opek in ostalem delu, ki je bilo potrebno. Ob vsakem premoru od dela so nas domačini postregli s številnimi jedmi in kavo. Pri njih smo imeli tudi kosilo, kjer nikoli niso manjkali čevapčiči. Bili so zelo prijazni in veseli vsake malenkosti, ki smo jo naredili. Po celem tednu smo bili že precej utrujeni, saj vsakodnevno delo na soncu ni bilo tako enostavno. Ob večernih urah smo se zopet vsi skupaj zbrali, imeli večerjo in se družili pozno v noč. Preden smo odšli vsak k svoji družini, pri kateri smo prenočevali, smo v cerkvi skupaj zapeli še nekaj pesmi in se Bogu zahvalili za lepo preživet dan. Zadnji dan smo se s težkim srcem poslovili od vseh, s katerimi smo preživeli ta teden in se jim hkrati tudi mi zahvalili za vso pozornost, ki so nam jo posvetili in vse lepe trenutke, ki nam bodo ostali v spominu.

Pot nas je naslednje štiri dni vodila po Sarajevu, Mostarju, Medžugorju in Zadru, kjer smo se sprehajali po ulicah, polnih turistov in si ogledali najlepše znamenitosti mest. Imeli smo tudi prosti čas, ki smo ga izkoristili za druženje po mestu, ob kavici ali sladoledu. V zadnjih dveh dneh smo si privoščili osvežitev v Dalmaciji, kjer se je naša pot kmalu obrnila nazaj domov.

Tabor v Bosni je vsem prinesel novo izkušnjo, o kateri bomo zagotovo z navdušenjem pripovedovali še dolgo. Vide-li smo veliko novega in se ob marsičem tudi zamislili, predvsem ob ljudeh, ki živijo v težkih in skromnih razmerah, a so kljub temu najbolj veseli in hvaležni že samega obiska in kratkega pogovora. S svojo odprtostjo so nam polepšali marsikateri dan in upam, da se kmalu zopet srečamo.

Dolores Kralj, dijakinja Škofijske klasične gimnazije

PROSTVOLJCI ŠKL

V skladišču z obleko na Hudovernikovi 6 dela 26 prostovoljk, ki so v lanskem letu opravile 7.962 ur prostovoljnega dela. Pripravljajo obleko za posameznike, za ŽK in za tujino. Pogosto se na nas obrnejo tudi centri za socialno delo, zapori ter druge humanitarne organizacije. V pisarni na Poljanski 2

nam je pomagalo 5 prostovoljk in prostovoljcev, ki so skupaj opravili 3.456 ur. Pri počitnicah družin pa je sodelovalo 12 prostovoljcev in skupno opravilo 2.496 ur. Pri izobraževanjih sodelujeta 2 prostovoljki in opravita skupaj 384 ur prostovoljnega dela, spremljevalci in organizatorji na Taboru slepih pa 4.486 ur prostovoljnega dela.

SKLADIŠČA KARITAS

V skladišču je bilo strankam izdanih 3.186 naročilnic za obleko, skupno 162.513 različnih kosov obleke. Obleko je preko celega leta dobilo preko 11.000 oseb. Kateri kosi obleke so najbolj iskani, narekuje letni čas. V zimskem času je bilo največje povpraševanje po bundah, jopicah, puloverjih, topli in nepremočljivi obutvi. V poletnih mesecih pa smo izdali veliko majic in kratkih hlač. Skozi vse leto izdamo veliko otroške obleke ter opreme za otroke (avtosedeži, vozički, kolesa, igrače).

V skladišču na Hudovernikovi 6 so v letu 2019 razdelili tudi hrano in pralni prašek prosilcem s Poljanske 2, mamicam študentkam in prosilcem iz ŽK Ljubljana Sv. Peter.

V skladišču s hrano na Slovenčevi 19 sta v letu 2019 delo opravljala dva sodelavca. Pripravljala sta hrano za ŽK in pakete za ŠK. Čez leto smo 111 ŽK delili EU-hrano, in sicer 83.200 kg bele moke, 39.600 kg riža, 30.240 kg špagetov, 29.760 kg polžkov, 323.280 l mleka in 80.400 l olja, 33.868 kg pelatov in 38.016 kg fižola. Skupaj smo 111 ŽK s 26.118 prejemniki pomagali s 659.347,40 kg EU-hrane v vrednosti 512.675,88 € (vrednost ukrepa po pogodbi). Hrana je prejelo tudi 12 društev in zavodov (Društvo Altra, Vincencijeva zveza, Društvo Barka, Društvo Mozaik, Društvo Stigma, KBBI, Materinski dom Škofljica, Novi Paradoks, Skala, Skam, SOS-telefon, Zavod Pelikan). Pomagalo je tudi osem oseb, ki so opravljale družbeno koristno delo.

Iz skladišča ŠKL smo 60 ŽK razdelili še za 181.168,26 € vrednosti hrane, ki smo jo kupili, ter za 163.918,40 € podarjene hrane s krajšim rokom trajanja.

V letu 2019 so pripravljali hrano za redne pakete naslednjim ŽK: Bevke, Bled, Borovnica, Brezovica, Cerknica, Domžale, Homec, Ig, Ihan, Izlake, Jarše, Jesenice, Kamnik, Kisovec, Koroška Bela, Kranj, Kranj – Drulovka/Breg, Kranj Primskovo, Kranj Šmartin, Kranj Zlato polje, Kokrica, Kropa, Križe, Litija, Ljubljana Bežigrad, Ljubljana Črnuče, Ljubljana Dravlje, Ljubljana Fužine, Ljubljana Kašelj/Zalog, Ljubljana Kodeljevo, Ljubljana Koseze, Ljubljana Moste, Ljubljana Rakovnik, Ljubljana Stožice, Ljubljana Sv. Križ, Ljubljana Šiška, Ljubljana Štepanja vas, Ljubljana Trnovo, Ljubljana Vič, Ljubljana Zadobrova, Mengeš, Notranje Gorice, Preska, Preserje, Radeče, Radovljica, Ribnica, Sostro, Stari trg pri Ložu, Šenčur, Šentjošt nad Horjulom, Šentvid pri Stični, Škofja Loka, Škofljica, Šmarca – Duplica, Šmartno pod Šmarno Goro, Vir, Vrhnika, Zagorje ob Savi, Želimlje.

ŽK Ljubljana Sv. Peter zaradi pomanjkanja prostora nima svojega skladišča, zato njihovi uporabniki prevzemajo hrano v skladišču ŠKL na Hudovernikovi 6. Prav tako naše skladišče deli hrano za ŽK Ljubljana Polje in ŽK Ljubljana Šentvid.

SPLOŠNO KORISTNO DELO

V letu 2019 se je v okviru programa Splošno koristno delo namesto prestajanja ali plačila kazni v delo na ŠK vključilo 8 oseb. Delovno obveznost so opravili v skladišču hrane ter kot spremljevalci voznika. Skupaj so opravili 564 ur dela. Posebej v obdobjih, ko smo razdeljevali EU-hrano, so nam bili v veliko pomoč. Večinoma imamo z delavci dobre izkušnje, v primeru težav in disciplinskih problemov pa jih vrnemo na center za socialno delo, ki jih lahko napoti še v kako drugo izvajalsko organizacijo.

Razen organizacijskega in administrativnega dela ŠKL s temi sodelavci nima stroškov. Stroške njihove zaposlitve pokriva ministrstvo, nam jih povrnejo centri za socialno delo.

Alenka Petek, Polona Miklič

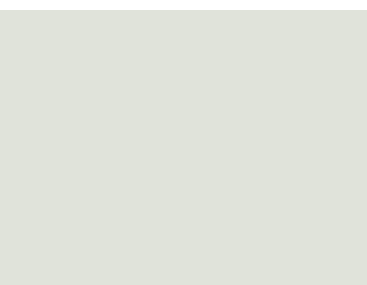

Romanje sodelavcev in prostovoljcev ŠKL v Vrhopolje in na Vipavski Križ

Romanje prostovoljcev ŽK v Turnišče

PODOBA ŽUPNIJSKIH KARITAS

1. SODELAVCI ŽK

V letu 2019 je bilo v ljubljanski škofiji 124 delujočih ŽK. Vprašalnike o delu ŽK v letu 2019 smo poslali vsem. Vprašalnike o delovanju ŽK v letu 2019 nam je vrnilo 115 ŽK. Skupno število prostovoljcev v 115 ŽK je 4.105. Med rednimi sodelavci, tako kot prejšnja leta, prevladujejo starejši. Med priložnostnimi sodelavci pa je več mlajših (birmanske in študentske skupine). Prostovoljci, stari do 30 let, so v večini občasni sodelavci, ki se v delo ŽK vključijo ob večjih akcijah. ŽK so se že navadile in bolj intenzivno začele beležiti tudi ure mlajših prostovoljcev do 18. oz. do 30. leta. V letu 2019 je bilo 850 prostovoljcev starih do 18 let, 410 starih 18–29 let, 1.153 starih 30–59 let ter 1.692 starejših od 60 let.

Če primerjamo s prejšnjimi leti, ugotovimo, da se je število sodelavcev Karitas povečevalo do leta 2011. Takrat smo imeli 3.678 prostovoljcev. Do

leta 2014 je število prostovoljcev nekoliko upadlo, od leta 2015 pa je zopet v porastu. Leta 2016 smo imeli 3.827 prostovoljcev. Leta 2018 se je število zopet povečalo na 4.184 prostovoljcev, letos pa je zopet malo manjše. Prostovoljcev, ki delujejo v ŽK, je trenutno 4.105.

V letu 2019 je 1.566 rednih prostovoljcev in 2.539 obasnih prostovoljcev opravilo 214.753

ur prostovoljnega dela, kar je 4,3 ure prostovoljnega dela na mesec na prostovoljca. Kar 110.629 ur je vsebinskega dela, 53.228 organizacijskega ter 50.896 ur ostalega dela. Prostovoljci na ŽK letno opravijo toliko ur, kot bi jih 101 redno zaposlen.

V večini ŽK sproti beležijo ure prostovoljnega dela, nekatere pa imajo s tem težave. Veliko jih šteje le ure, ki jih namenijo rednim dežurstvom in se izvajajo na sedežu ŽK, ne pa tudi ur obiskov na domu, obiskov v domovih za ostarele, ur, ki jih namenijo skupnim srečanjem in sestankom, pripravi srečanj, izobraževanju, pripravi daril, izdelavi voščilnic, pletenju venčkov, organizaciji dobrodelnih prireditev, romanj ipd.

2. SREČANJA SODELAVCEV ŽK

Sodelavci ŽK se srečujejo v različnih časovnih intervalih od enkrat letno do dvakrat mesečno. Leta 2019 so imeli v 115 ŽK 970 rednih letnih srečanj.

Sodelavci ŽK se srečujejo enkrat ali dvakrat mesečno, tam, kjer je v ospredju pomoč starejšim, pa nekajkrat letno. Nekatere ŽK nimajo rednih mesečnih srečanj niti uradnih ur, srečujejo se po potrebi in tako tudi rešujejo stiske.

72 ŽK ima na voljo svoje prostore v župniji, 39 ŽK ima v času uradnih ur na voljo en prostor, ki ga uporabljajo tudi drugi, 7 ŽK pa ima prostore v najemu. Večinoma stroške plačujejo sami. Za stroške poslovanja odštejejo 52.714,18 € letno, za vzdrževanje opreme in prostorov pa še dodatnih 25.759,33 €.

Za duhovni uvod na rednih srečanjih uporabljajo različno gradivo: Žarek dobrote (79 ŽK), Plameneči križ (48 ŽK), Priročnik za ŽK (22 ŽK), Sveto pismo (51 ŽK) ter Priročnik za oblikovanje sodelavcev ŽK (16 ŽK). V 57 ŽK gradivo dodatno pripravi župnik, v 83 pa sodelavci sami. Opazimo, da se veliko ŽK poslužuje več gradiv.

3. IZOBRAŽEVANJE IN DUHOVNE OBNOVE ZA SODELAVCE ŽK

40 ŽK je v letu 2019 v lastni organizaciji pripravilo 122 izobraževanj, ki se jih je udeležilo 2.740 prostovoljcev. Predavanj v organizaciji drugih institucij je bilo 51, udeležilo se jih je 116 prostovoljcev. Obiskana so bila tudi izobraževanja v organizaciji ŠKL. Udeležilo se jih je 834 prostovoljcev iz 80 ŽK. 127 prostovoljcev se je udeležilo izobraževanj Slovenske karitas, 827 prostovoljcev pa drugih izobraževanj v okviru Cerkve. Vseh predavanj se je skupaj udeležilo 4.644 prostovoljcev.

Romanja za sodelavce je organiziralo 68 ŽK, udeležilo se jih je 1.124 sodelavcev, duhovne vaje pa 34 ŽK, udeležilo se jih je 331 sodelavcev. Skupno se je romanj in duhovnih vaj udeležilo 1.455 sodelavcev ŽK.

Iz navedenih števil lahko sklepamo, da ŽK skrbijo za izobraževanje in usposabljanje ter duhovno oblikovanje svojih sodelavcev.

ŽK so se 133-krat s svojim delom predstavile v lokalnih časopisih, 40-krat na radiu in 19-krat na televiziji, 563-krat v župnijskih oznanilih, 572-krat na internetu in 81-krat na stojnicah.

4. DOBRODELNE AKCIJE TER SODELOVANJE ŽK Z DRUGIMI V OKOLJU

36 ŽK je organiziralo 49 dobrodelnih prireditev, koncertov, razstav ipd. Udeležilo se jih je 10.508

obiskovalcev. 74 ŽK je imelo 185 dobrodelnih akcij, ki so bile v prvi vrsti namenjene druženju ter izdelavi predmetov za prodajo. ŽK že leta izdelujejo adventne venčke, božične ter velikonočne čestitke, podarjena sredstva pa namenijo ljudem v stiski.

Po podatkih iz ankete imajo v 75 ŽK 4.616 rednih darovalcev, ki darujejo bodisi v materialu bodisi v denarju. ŽK na terenu redno sodelujejo z ŽPS, s sosednjimi ŽK, večina ima dobro razvito sodelovanje z domovi za ostarele, mnoge se povezujejo s šolami, z zdravstvenimi domovi, z drugimi karitativnimi skupinami, mlade pa poskušajo vključiti preko sodelovanja z birmanskimi skupinami. Pri reševanju stisk se povezujejo tudi z RK-jem in CSD-ji ter patronažno službo. Mnoge ŽK dobro sodelujejo tudi z občinami. Za delovanje programov so 70 ŽK občine v letu 2019 namenile 200.099,85 €.

5. PROGRAMI

5.1 Družine

Glavnina pomoči družinam po ŽK je bila tudi v lanskem letu usmerjena v delitev hrane, higienskih potrebščin, obleke. S hrano, ki so jo kupili z lastnimi sredstvi ali jo dobili od ŠKL, je bilo te vrste pomoči deležnih 5.446 družin. EU-hrano je prejelo 26.118 družinskih članov.

Opazen je porast svetovalne dejavnosti v obliki pogovora in usmerjanja. V ŽK povedo, da je osnovnega informiranja deležen vsak prosilec. Bolj poglobljeno svetovanje je v letu 2019 potrebovalo 8.772 družinskih članov s 23.052 obravnavami. Individualnega svetovanja pa se je udeležilo 1.746 prosilcev. 108.088,33 € so ŽK porabile za pomoč pri plačilu osnovnih položnic in kurjave. Te pomoči je bilo deležnih 2.800 družinskih članov. Iz lastnih sredstev so družinam pomagali tudi ob izrednih razmerah in večjih nesrečah, in sicer v višini 37.866,16 €. 55 ŽK pa je za nakup hrane še dodatno namenilo 57.216,37 €.

Skupna vrednost pomoči, ki so je bile v okviru ŽK deležne družine, znaša 203.170,86 €. Iz vprašalnika je razvidno, da ŽK pomagajo 232 romskim družinam ter 1.855 družinam tujcev in beguncev.

V spodnji tabeli so prikazani prejemniki EU-hrane

Župnija ali ŽK	EU-hrana v kg
Bevke	3.120
Bled	2.504
Borovnica	3.520
Breznica	1.611
Brezovica	4.233
Cerklje na Gorenjskem	4.308
Cerknica	2.237
Dob	5.412
Dobropolje - Videm	7.988
Dobrova	1.093
Dolenja vas	1.270
Dolnji Logatec	6.687
Domžale	21.449
Gorje	1.607
Grosuplje	6.939
Homec	3.325
Ig	2.163
Ihan	1.656
Ivančna Gorica	1.550
Izlake	2.239
Jarše	4.141
Jesenice	18.223
Kamnik	13.363
Kisovec	5.466
Kokrica	1.419
Komenda	1.408
Koroška Bela	4.161

Kovor	1.397
Kranj	19.075
Kranj – Drulovka/Breg	1.792
Kranj Primskovo	5.213
Kranj Šmartin	10.925
Kranj Zlato polje	9.138
Kresnice	4.301
Križe	1.005
Kropa	2.580
Lesce	857
Litija	12.128
Lj. Bežigrad	4.930
Lj. Črnuče	7.269
Lj. Dravlje	11.288
Lj. Fužine	4.940
Lj. Ježica	3.111
Lj. Kašelj/Zalog	1.819
Lj. Kodeljevo	3.859
Lj. Koseze	5.120
Lj. Mar. oznanjenje	35.615
Lj. Moste	10.781
Lj. Podutik	545
Lj. Polje	4.629
Lj. Rakovnik	8.739
Lj. Stožice	5.920
Lj. Sv. Križ	9.505
Lj. Sv. Peter	9.512
Lj. Šiška	15.482
Lj. Šmartno ob Savi	238
Lj. Štepanja vas	13.284
Lj. Trnovo	11.009
Lj. Vič	11.084
Lj. Zadobrova	2.426
Mengeš	21.473
Moravče	5.895
Nevlje	2.141
Notranje Gorice	2.195
Pirniče	1.331
Planina pri Rakeku	1.943
Polhov Gradec	3.722
Preserje	4.230
Preska	8.174
Radeče	11.792
Radovljica	5.035
Ribnica	3.397
Rovte	2.996
Selca	2.908

Smlednik	4.228
Sodražica	1.062
Sora	4.180
Sostro	1.061
Stari trg pri Ložu	6.286
Stična	1.410
Stranje	3.290
Sv. Helena Dolsko	625
Šenčur	2.030
Šentjošt nad Horjulom	2.164
Šentvid pri Stični	2.960
Škofja Loka	12.530
Škofljica	4.967
Šmarca – Duplica	2.032
Šmartno pod Šmarno goro	2.136
Šmartno pri Litiji	3.081
Trzin	650
Tržič – Bistrica	11.042
Unec	5.279
Velike Lašče	2.538
Vir	1.220
Vodice	5.037
Vrhnika	23.670
Zagorje ob Savi	25.917
Železniki	3.042
Želimlje	1.641
Sorica	1.817
ŠKL	59.593,00
	655.328,00

Leta 2019 smo 111 ŽK delili EU-hrano in sicer 83.200 kg bele moke, 39.600 kg riža, 30.240 kg špagetov, 29.760 kg polžkov, 323.280 l mleka in 80.400 l olja, 33.868 kg pelatov in 38.016 kg fižola. Skupaj smo 111 ŽK s 26.118 prejemniki pomagali s 659.347,40 kg EU-hrane v vrednosti 512.675,88 € (vrednost ukrepa po pogodbi). Hrana je prejelo tudi 12 društev in zavodov (Društvo Altra, Vincencijeva zveza, Društvo Barka, Društvo Mozaik, Društvo Stigma, KBBI, Materinski dom Škofljica, Novi Paradoks, Skala, Skam, SOS-telefon, Zavod Pelikan).

ŽK so razdelile še za 181.168,26 € vrednosti hrane, ki smo jo kupili, ter za 163.918,40 € hrane s krajšim rokom trajanja, ki so jo ŠKL poklonila različna podjetja, ter podarjene hrane v vrednosti 79.898 €, ki so jo zbrali sami.

V spodnji tabeli je prikazana poraba hrane po ŽK (upoštevana je samo hrana, ki jo je kupila ŠKL - brez EU-hrane ter podarjene hrane ter hrane, ki jo kupijo ŽK):

Župnija ali ŽK	Vrednost razdeljene kupljene hrane v €
Bevke	1.224,05
Bled	127,85
Borovnica	1.038,10
Brezovica	84,25
Cerknica	317,10
Domžale	7.721,80
Homec	846,44
Ig	592,48
Ihan	1.483,44
Izlake	1.474,10
Jarše	1.591,00
Jesenice	3.599,15
Kamnik	6.236,17
Kisovec	2.364,40
Kokrica	25,60
Koroška Bela	1.503,13
Kranj	8.262,71
Kranj - Drulovka/Breg	428,75
Kranj Primskovo	2.834,15
Kranj Šmartin	4.423,60
Kranj Zlato polje	5.292,17
Križe	467,65
Kropa	1.976,93
Litija	10.634,50
Lj. Bežigrad	1.946,22
Lj. Črnuče	2.531,66
Lj. Dravlje	4.547,10
Lj. Fužine	2.295,66
Lj. Kašelj/Zalog	554,05
Lj. Kodeljevo	554,39
Lj. Koseze	3.790,76
Lj. Moste	9.322,56
Lj. Rakovnik	5.303,28
Lj. Stožice	2.791,30
Lj. Sv. Križ	8.136,60
Lj. Šiška	8.204,86
Lj. Štepanja vas	2.760,66
Lj. Trnovo	3.112,60
Lj. Vič	3.258,85
Lj. Zadobrova	794,75
Mengeš	729,20
Notranje Gorice	732,19
Preserje	388,42
Preska	1.089,96

Radeče	5.343,49
Radovljica	267,54
Ribnica	1.034,28
Sostro	402,83
Stari trg pri Ložu	731,64
Šenčur	429,92
Šentjošt nad Horjulom	288,75
Šentvid pri Stični	954,87
Škofja Loka	4.511,69
Škofljica	358,57
Šmarca - Duplica	1.309,63
Šmartno pod Šmarno goro	803,12
Vir	274,86
Vrhnika	5.313,76
Zagorje ob Savi	11.316,50
Želimlje	579,75
ŠKL	19.852,47
	181.168,26

5.2 Otroci

2.395 otrokom so ŽK pomagale pri nakupu šolskih potrebščin. Za to obliko pomoči so namenile 14.917,34 €. Za pomoč pri plačilu prehrane v šoli, občolskih dejavnosti ter prevozov za dijake pa so namenile 91.378,87 €. S temi sredstvi so pomagale 2.325 otrokom.

Za božič in veliko noč so na ŽK obdarili 4.844 otrok. V ta namen so porabili 21.841,88 € sredstev, namenjenih pomoči otrokom. V času poletnih počitnic so ŽK mnogim otrokom omogočile udeležbo počitnic v lastni organizaciji, v okviru ŽK oziroma drugih organizacij.

V poletnih mesecih se je 3.567 otrok udeležilo delavnic, srečanj in oratorijev. Za ta namen so porabili 9.063,01 €.

Iz podatkov je opazno, da se v posameznih ŽK ukvarjajo tudi z učno pomočjo. Organizirajo tudi letovanja in tabore.

ŽK so nudile različne oblike pomoči 4.402 otrokoma iz družin, ki so deležne tudi drugih oblik pomoči, ter 7.803 otrokom, ki te pomoči niso deležni. ŽK so torej pomagale 12.205 otrokom.

Za program pomoči otrokom so ŽK namenile 173.257,16 €.

5.3 Starejši, bolni, invalidi

V letu 2019 so ŽK na domu in v domovih za ostarele obiskale 12.685 starostnikov, kar znaša 40.697 obiskov v vsem letu. Družabnih srečanj v organizaciji ŽK se je udeležilo 5.387 starejših.

3.219 starejših je bilo deležnih pomoči v hrani. Nudili so jim tudi pomoč pri plačilu položnic ter izposoji ortopedskih pripomočkov. 926 oseb obiskuje skupine za starejše, kjer se srečujejo enkrat do dvakrat mesečno. Romanj in izletov se je udeležilo 807 starostnikov. Invalidske pripomočke si je izposodilo 79 oseb, pomoč v gospodinjstvu pa jih je potrebovalo 53. Skupno je bilo različnih oblik pomoči in pozornosti ŽK deležnih 40.565 starejših oseb. ŽK so za pomoč starejšim namenile 96.486,25 €.

5.4 Pomoč samskim osebam

ŽK so v letu 2019 nudile pomoč 3.415 samskim osebam. Vsi so bili deležni pomoči v hrani. Za pomoč samskim osebam so ŽK namenile 52.011,38 €. Občasno so jim pomagali tudi pri plačilu položnic. Te pomoči je bilo deležnih 324 oseb. Pomoč posameznikom je bila nudena tudi v obliki nakupa ortopedskih pripomočkov ter ob večjih nesrečah in stiskah. Svetovanja, pogovora ter splošnih informacij je bilo deležnih 2.459 samskih oseb, obravnav je bilo 8.464. Individualnega svetovanja pa je bilo deležnih 630 posameznikov v 1.143 obravnavah.

5.5 Pomoč brezdomcem

Brezdomcem je pomagalo 19 ŽK. Skupno so jih oskrbovali 573. Pri oskrbi brezdomcev prednjačijo

nekateri ŽK na področju Ljubljane: ŽK Štepanja vas ter ŽK Marijino oznanjenje, ki skrbita za 471 brezdomcev.

Največji problem brezdomcev ni prehrana, saj je zanjo vsaj na področju Ljubljane dobro poskrbljeno, temveč nastanitev. ŽK v Ljubljani še vedno namenijo izredno veliko sredstev pomoči brezdomcem s hrano. Zanje imajo organizirano dnevno prehrano, v nekaterih ŽK sendvič z napitkom, drugje pa topel kuhan obrok. Zaradi organizirane prehrane, ki jo v centru Ljubljane dnevno nudi Vincencijeva zveza dobrote, so določene ŽK prenehale z delitvijo konzerv.

Brezdomcem pomaga 19 ŽK. Najbolj aktivne so spodaj našete.

ŽK Štepanja vas ima kopalnico za brezdomce in enkrat tedensko nudi kopanje, striženje, britje ter topel obrok. Redno oskrbuje 371 brezdomcev. ŽK Marijino oznanjenje oskrbuje 100 brezdomcev. ŽK Ljubljana Šiška nudi pomoč 32 brezdomcem, ŽK Domžale 13, Ljubljana Koseze 11, Zagorje ob Savi 5, ŽK Kranj pa 8. Imajo tudi pralnico za osebe, ki zaradi svojega načina bivanja nimajo možnosti prati doma.

ŽK so tudi za brezdomce namenile kar precej pomoči za tople in suhe obroke hrane ter higienske storitve.

6. RAZDELJENA MATERIALNA POMOČ ŽK

V lanskem letu so imele ŽK zelo podobne financirane kot prejšnja leta. Prispevek lokalne skupnosti se je od leta 2006 postopno večal. V letu 2014 je znašal največ do sedaj, 186.648,87 €. Leta 2019 je lokalna skupnost prispevala največ doslej. Višina, ki so jo prispevale občine 69 ŽK, je znašala 200.099,85 €. Med prihodki 28,90 % predstavljajo prispevki občin, 30,33 % darovi dobrotnikov, od prireditev in

iz dejavnosti (koncerti, prodaja venčkov, voščilnic) pa so ŽK zbrale 20,31 % sredstev, darovi podjetij predstavljajo 6,82 %, nabirka Karitas ter prihodki, evidentirani pod kategorijo drugo, predstavljajo 13,64 % prihodkov.

V lanskem letu so ŽK reševanju stisk družin skupno namenile 203.170,86 €, reševanju stisk posameznikov pa 52.011,38 €. Za pomoč starej-

šim so namenile 96.486,25 €, za pomoč otrokom 173.257,16 €.

Za stroške poslovanja (telefon, pošta, najemnina ipd.) so ŽK porabile 52.714,18 €, za investicije in vzdrževanje opreme pa 25.759,33 €. 22.767,95 € zbranih sredstev je bilo porabljenih za stroške dobrodelnih akcij in koncertov.

Alenka Petek, Ana Brumec, Andreja Ošljaj

PRIHODKI ŠKL ZA LETO 2019

(po virih financiranja)

Slovenska karitas	Klic dobrote	119.000,00	
	Akcija Pomagajmo preživeti	47.600,00	
	Akcija Otroci nas potrebujejo	44.200,00	
	Akcija za BIH Ne pozabimo	15.000,00	
	Delež prihodkov iz naslova dohodnine	34.614,80	
	Program ZAupanje	6.246,74	
	NIJZ: program SOPA	1.066,68	
	Dar po namenu	31.785,00	
	EU hrana - refundacija spremlj. ukrepi	23.524,12	
	EU hrana - refundacija log. stroškov	25.633,76	
		Skupaj:	
FIHO	Pomoč družinam	115.494,72	
	Pomoč otrokom	35.678,62	
	Starejši in bolni	26.764,12	
	Pomoč brezdomcem	15.459,38	
	Izobraževanje	2.741,46	
	Migranti	24.944,81	
	Delovanje	38.143,33	
	Skupaj:		259.226,44
Nadžkofija Ljubljana	Delovanje	40.000,00	
	Programi	25.900,00	
	Metropolitana	5.000,00	
	Refundacije za str. dela	4.384,76	
	Skupaj:		75.284,76
ŠKL lastni skladi	Akcija Stiska	42.843,37	
	Akcija Zrno do zrna	6.947,00	
	Akcija Šolske potrebščine	1.864,10	
	Počitnice	6.622,50	
	Ortopedski pripomočki	1.656,00	
	Tretji svet	15.000,00	
	Namenske pomoči	19.812,70	
	Botrstvo	2.770,00	
	Drugo	12.046,43	
	Skupaj:		109.562,10
MDDSZ	Hrana iz sklada za pomoč EU	512.675,88	
	Program MJU	35.000,00	
	Skupaj:		547.675,88
Ostalo	Refundacija za "Splošno koristno delo"	1.548,71	
	Refundacija za "Javna dela"	29.238,04	
	Stanovanjski sklad	4.180,68	
	Palete, sveče, udeležba	19.722,69	
	Drugo (donacije, obresti)	69.188,09	
		Skupaj:	
	Prihodki skupaj		1.464.298,49

ODHODKI DELOVANJA ŠKL ZA LETO 2019

Prevozi (gorivo)	6.904,28	
Invest. vzdr. + zavar. (vozni park)	5.224,75	
Prostori in oprema (najemnine, vzdr., energija)	17.046,92	
Stroški Dom sv. Jožefa Logatec	45.941,15	
Str. skladiščenja EU hrane + prevozi	11.424,70	
Komunikacija (pošta, tel., internet)	10.402,42	
Pisarniški material	4.002,33	
Tisk	8.128,43	
Izobraževanje in intelektualne stor.	7.967,60	
Str. plač. prometa	2.356,03	
Sveče	9.493,20	
Drugo	23.965,80	
	Material in storitve:	152.857,61
Plače redno zaposlenih	216.429,44	
Plače iz naslova javnih del	44.419,31	
Stroški prostovoljcev	18.554,84	
Podjemne pogodbe	13.031,56	
Splošno koristno delo	1.419,34	
	Stroški dela:	293.854,49
Amortizacija, odpisi R7, st. zemlj.	12.607,19	
	Ostalo:	12.607,19
	Skupaj odhodki delovanja:	459.319,29
Od tega refundirano za palete, sveče	9.581,40	
Od tega refundirano za nastanitve	14.321,97	
Od tega refundirani stroški dela	35.171,51	
Od tega pokrito iz programov financerjev	220.131,64	
Od tega namenska donacija za investicije	45.941,15	
Od tega vrednost svetovalne pomoči	10.647,00	
	Obremenitev skladov iz naslova delovanja:	123.524,62

REALIZIRANA POMOČ ŠKL IN ŽUPNIJSKIH KARITAS V LJUBLJANSKI NADŠKOFIJI 2019

Škofijska karitas Ljubljana		
Hrana - standardni paketi	181.168,26	
EU hrana	512.675,88	
Plačilo položnic	65.199,59	
Akcija Šolske potrebščine	87.595,03	
Akcija Družina	49.623,33	
Tujina	26.190,52	
Namenske pomoči	58.004,40	
Zaupanje	6.246,74	
Počitnice družin in otrok	9.572,63	
Botrstvo	2.235,92	
Tabor slepih	7.882,37	
Ozimnica	4.385,68	
Plaz - anuitete	1.974,05	
Drugo	11.673,26	
	Skupaj:	1.024.427,66
Ostale pomoči		
Podarjena hrana	163.918,40	
Podarjeni zvezki (akcija SK)	20.000,00	
Rabljeni oblačila in ostala oprema	165.000,00	
	Skupaj:	348.918,40
Župnijske karitas		
Pomoč družinam	203.170,86	
Pomoč starejšim	96.486,25	
Pomoč otrokom	173.257,16	
Pomoč brezdomcem	20.000,00	
Pomoč samskim osebam	52.011,38	
Pomoč beguncem	26.864,89	
Podarjena hrana	79.898,00	
Tujina in ostalo	7.774,84	
	Skupaj:	659.463,38
	Celotna realizirana pomoč:	2.032.809,44

Na svetu si, da gledaš sonce.
Na svetu si, da greš za soncem.

NA SVETU SI, DA SAM SI SONCE
in da s sveta odganjaš – sence.

Tone Pavček

fotografija Andrej Gombač | izvedba Gapro design, maj 2019

ZRNO
do **ZRNA**

Karitas

Škofijska karitas Ljubljana

OKVIRNA MERILA IN PRAVILA ZA DODELITEV MATERIALNE POMOČI SOCIALNO OGROŽENIM DRUŽINAM IN POSAMEZNIKOM NA ŠKL

Večkrat se zgodi, da ŽK ne vedo, kako ravnati s prosilci in kakšna dokazila o materialnem stanju družine lahko od njih zahtevajo. Prav tako so tudi prosilci večkrat v dvomih in ne vedo, kaj se z njihovimi dokazili zgodi in kdo vse bo izvedel, v kakšni stiski živijo in kakšne dohodke imajo.

1. ŠKL pomaga posameznikom in družinam, ki bivajo na področju ljubljanske škofije, s hrano, higienskimi potrebščinami, ozimnico, šolskimi potrebščinami, obleko, obutvijo, posteljnino, po potrebi posredujemo tudi pohištvo in belo tehniko ter z občasnim plačilom položnic.

2. O vsakem prosilcu, ki se redno obrača na Karitas po pomoč, se vodi obrazec o družinskih članih, naslovu, njegovem statusu, skupaj s pomembnimi zabeležkami, ki vplivajo na pomoč. **Prosilce se obravnava po kraju dejanskega bivanja.**

3. Če prosilec še ni uveljavil vseh oblik pomoči, ki jih lahko pridobi pri državnih institucijah, mu svetujemo, kje in kako jih lahko uveljavljamo.

Pravice iz javnih sredstev:

Denarni prejemki: otroški dodatek, denarna socialna pomoč, varstveni dodatek, državna štipendija.

Subvencije in znižana plačila: znižano plačilo vrtca, dodatna subvencija malice za učence in dijake, subvencija kosila za učence, subvencija prevozov za dijake in študente, oprostitev plačila socialnovarstvenih storitev, prispevek k plačilu družinskega pomočnika, subvencija najemnine, pravica do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev, pravica do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje.

Pravico do otroškega dodatka ima **eden od staršev s prijavljenim prebivališčem v Republiki Sloveniji do 18. leta starosti otroka**, če izpolnjuje tudi druge pogoje po zakonu, ki ureja družinske prejemke. Otroški dodatek lahko prejemajo tudi srednješolci, vendar najdlje do starosti 18 let. Dodatni pogoj, določen v Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, **je dejansko bivanje v Sloveniji.**

Pravica do otroškega dodatka se uveljavlja v 30 dneh po rojstvu otroka in se prizna z mesecem otrokovega rojstva. Če se uveljavlja po tem roku, se

prizna s prvim dnevom naslednjega meseca po vložitvi zahtevka. Pravica do otroškega dodatka se prizna za dobo največ enega leta. Pri ugotavljanju upravičenosti do otroškega dodatka se upoštevajo dohodki, prejeti v preteklem koledarskem letu pred vložitvijo vloge, na podlagi odločbe o odmeri dohodnine.

Z 31. decembrom 2017 so prenehali varčevalni ukrepi, ki so stopili v veljavo z Zakonom o uravnoteženju javnih financ (ZUJF) leta 2012, zato se je upravičenost do otroških dodatkov od 1. 1. 2018 povečala na 45.000 otrok (seveda, če so na pristojni CSD vložili vlogo zanje). Pravico do otroškega dodatka so namreč lahko ponovno uveljavile družine iz srednjega razreda – tiste, katerih mesečni dohodek na družinskega člana ne presega 1.034,14 € in se uvrščajo v 7. in 8. dohodkovni razred.

Tako je do otroškega dodatka upravičena tudi štiričlanska družina z dvema otrokoma, če starši mesečno skupaj zaslužijo med 3.426,28 € in 4.136,56 € neto.

4. Če prosilec prosi za materialno pomoč, je potrebno ugotoviti višino dohodka na družinskega člana, zato mora ob razgovoru predložiti dokazila o dohodku vseh družinskih članov. Na podlagi teh dokazil se ugotovi, kakšno obliko in višino pomoči lahko pričakuje pri Karitas.

5. Prosilec se najprej obravnava na področju delovanja ŽK. Če ŽK nima sredstev oziroma ne zmora sama rešiti težav prosilca, se po pomoč lahko obrne na ŠKL s popolno prosilčevo prošnjo.

6. Ko se nekdo prvič obrne na Karitas za pomoč in prinese potrdila o materialnem stanju družine, **podpiše izjavo, s katero dovoli, da Karitas zbere osebne podatke vseh družinskih članov za namen reševanja prošnje.**

7. Samo potrdilo centra za socialno delo o obravnavi ter zavoda za zaposlovanje o prijavi nista dovolj za dodelitev pomoči.

8. Vsi podatki o prosilcih so strogo varovani in zaupni. O njih govorimo samo s sodelavci na sestankih, kjer se dogovarjamo o obliki pomoči. Problemov strank ne nosimo domov in se o njih ne pogovarjamo z znanci.

9. Pri svojem delu moramo upoštevati in se ravnati po **Kodeksu etičnih načel za sodelavce Karitas.**

10. Pomoč se prosilcem dodeli na podlagi:
- prošnje družine ali posameznika (prošnja napiše družina sama),
 - priporočila ŽK ali župnije,
 - priporočila državnih institucij (CSD, šola, patronažna služba ...) ali nevladnih organizacij,
 - dokazil o dohodku družine.
11. Dokazila za ugotavljanje potrebnosti pomoči:
- zadnja plačilna lista,
 - zadnji odrezek ali izpisek od pokojnine,
 - potrdila o prejetih nadomestilih osebnega dohodka (bolniško nadomestilo, nadomestilo za brezposelnost),
 - zadnja odločba o otroškem dodatku,
 - potrdilo ZRSZ o brezposelnosti,
 - preživnina, ki jo prejema otroci,

- avtorsko delo,
 - dohodki iz premoženja,
 - dohodki iz kmetijske dejavnosti in katastrski dohodek,
 - dohodki iz dejavnosti,
 - družinske pokojnine otrok,
 - odločba o subvenciji najemnine,
 - odločba o prejeti denarni socialni pomoči.
- Zneski socialne pomoči od 1. 1. 2020 so pojasnjeni v spodnji tabeli.

Denarna socialna pomoč je **odvisna od višine dohodkov, števila družinskih članov, premoženja, prihrankov ter zagotovljene oskrbe in morebitnega obstoja krivdnega razloga** (npr. neprijavljenost pri Zavodu RS za zaposlovanje, prestajanje zaporne kazni ...).

Status 2020	utež	znesek (v €)
prvo odraslo osebo ali samsko osebo ali odraslo osebo, ki je v institucionalnem varstvu	1	402,18
prvo odraslo osebo ali samsko osebo, ki je delovno aktivna v obsegu od 60 do 128 ur na mesec**	1,26	506,75
prvo odraslo osebo oziroma samsko osebo, ki je delovno aktivna v obsegu več kot 128 ur na mesec	1,51	607,29
samsko osebo med dopolnjenim 18. in dopolnjenim 26. letom starosti, prijavljeno pri zavodu za zaposlovanje v evidenci brezposelnih oseb oziroma v evidenci iskalcev zaposlitve, ki ima prijavljeno stalno prebivališče na istem naslovu kot starši ali dejansko prebiva z njimi ter imajo starši dovolj lastnih sredstev za preživljanje	0,7	281,53
samsko osebo, ki je trajno nezaposljiva ali trajno nezmožna za delo ali je starejša od 63 let (ženska) oziroma 65 let (moški), ki ima prijavljeno stalno ali začasno prebivališče na istem naslovu kot osebe, ki niso družinski člani po tem zakonu in imajo dovolj lastnih sredstev za preživljanje, oziroma dejansko prebiva z njimi	0,7	281,53
vsako naslednjo odraslo osebo	0,57	229,24
vsako naslednjo odraslo osebo, ki je delovno aktivna v obsegu več kot 128 ur na mesec	0,83	333,81
vsako naslednjo odraslo osebo, ki je delovno aktivna v obsegu od 60 do 128 ur na mesec	0,7	281,53
otroka osebe, ki uveljavlja pravico do denarne socialne pomoči, dokler ga je ta dolžna preživljati v skladu s predpisi, ki urejajo dolžnost preživljanja	0,59	237,29
povečanje za vsakega otroka v enostarševski družini, kadar je drugi od staršev umrl in otrok po njem ne dobiva prejemkov ali je drugi od staršev neznan ali kadar otrok po drugem od staršev prejemkov za preživljanje dejansko ne prejema	0,18	72,39

Vir: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, 2020.

Če ima samska oseba določena sredstva, ki so nižja od zneskov, navedenih v tabeli, lahko **znaša denarna socialna pomoč le razliko do višine, določene v tabeli.**

Za družino se denarna socialna pomoč določi tako, da se **seštejejo zgoraj navedeni zneski, ki pripadajo posameznim družinskim članom**, nato pa se od tega **odštejejo skupni dohodki posameznih družinskih članov**, če jih imajo.

12. Odločbo o otroškem dodatku je potrebno predložiti zaradi celotnega pregleda družinskih prejemkov (po novem zakonu se otroški dodatek tudi upošteva kot lasten dohodek).

13. Ko seštejemo vse prihodke, jih delimo s številom družinskih članov. Tako dobimo cenzus za pomoč v hrani.

Pri Karitas je cenzus za eno osebo, ki živi sama, brez drugih sredstev za preživljanje, 500 €. Če živi skupaj dve odrasli osebi brez drugih sredstev za preživetje, je cenzus za prvo osebo 400 €, za drugo osebo 300 € (skupaj 700 €), za vsakega otroka, ki so ga starši dolžni preživljati, pa še dodatnih 250 €. Krediti in dolgovi se pri cenzusu ne upoštevajo. Cenzus za pomoč v hrani je za starejšo upokojeno osebo, ki živi sama, 600 €.

14. Oseba, ki ne presega cenzusa, je vsakih osem tednov upravičena do pomoči v hrani in higienskih potrebščinah. Družina z do dvema članoma prejme 1 paket, družina s 3–4 člani 2 paketa, s 5–6 člani 3 pakete ... Vsaka družina prejme tudi pralni prašek.

15. V primeru bolezni ali drugih izrednih okoliščin se lahko družini izda več paketov hrane, kot se glasi v točki 14.

16. Oseba, ki ima v najemu neprofitno ali socialno stanovanje, lahko zaprosi za subvencijo stanarine. Prav tako lahko osebe z nizkimi plačami zaprosijo za subvencijo na pristojnem centru za socialno delo.

17. V začetku šolskega leta morajo osebe z nizkimi dohodki na šolah zaprositi za subvencioniranje šolske malice in kosila. Tudi republiške štipendije za dijake se vlagajo do začetka septembra na pristojne centre za socialno delo.

18. Glede na ugotovljena dejstva se sodelavci Karitas odločijo, do kakšne pomoči je prosilec upravičen: svetovanje, napotitev na ustrezne ustanove, pomoč v hrani, pomoč v obleki, pomoč pri plačilu položnic.

19. Pri pomoči, ki jo deli, mora ŽK upoštevati normative glede velikosti paketov in cenzuse, ki veljajo na ŠKL.

20. Če ima oseba prihranke oz. premoženje, ki je večje od 48 osnovnih zneskov minimalnega dohodka, jim pomoč na centru za socialno delo ne pripada.

21. Denarne socialne pomoči na centru za socialno delo ne pridobijo osebe, ki so brez sredstev za preživetje po lastni krivdi, ki niso prijavitelj na zavodu za zaposlovanje, ki so jih z zavoda za zaposlovanje začasno izbrisali, ker se niso redno javljale in si ne prizadevajo, da bi rešile svoj položaj.

22. Prosilci s slovenskim državljanstvom in osebe s stalnim bivanjem imajo enake pravice do pomoči na centru za socialno delo, če so brez sredstev za preživetje (denarna socialna pomoč, otroški dohodek). Tudi Karitas jih obravnava enako kot slovenske državljanke.

23. Pomoč ŠKL mora biti hitra in učinkovita. Teči mora vzporedno z urejanjem drugih pravic.

24. Pred dodelitvijo pomoči je potrebno preiskati vse možne oblike druge pomoči, do katerih je prosilec upravičen. Če osebe, ki so prosile za pomoč, še niso uveljavile vseh oblik pomoči, ki jih nudi država, jih napotimo, da to storijo.

25. Zakon o Radioteleviziji Slovenija (Uradni list RS, št. 96/05) določa, da so plačila naročnine med drugim oproščeni: socialno ogroženi, invalidi s 100 % telesno okvaro, invalidi z manj kot 100 % telesno okvaro, če jim je priznana pravica do dodatka za pomoč in postrežbo.

Socialna ogroženost se dokazuje le s pravno-močno odločbo organa: za prejemnike trajne denarne socialne pomoči in za prejemnike denarne socialne pomoči po predpisih socialnega varstva, ki ugotavlja upravičenost.

26. S 1. januarjem 2009 so stopile v veljavo spremembe in dopolnitve Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ki v 24. členu med drugim določa:

Republika Slovenija zagotavlja iz proračunskih sredstev razliko do polne vrednosti zdravstvenih storitev iz 2. do 6. točke 23. člena tega zakona za zavarovance in po njih zavarovane družinske člane iz prvega odstavka 15. člena tega zakona pod pogojem, da navedenih pravic nimajo zagotovljenih v celoti iz obveznega zdravstvenega zavarovanja iz drugega naslova in če izpolnjujejo pogoje za pridobitev denarne socialne pomoči.

Zakon o zdravstvenem varstvu in zavarovanju določa, da so prejemniki denarne socialne pomoči s 1. 1. 2009 oproščeni doplačil k osnovnim zdravstvenim storitvam. Na CSD-ju lahko uveljavijo tudi plačilo dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja.

27. Pomoč pri Karitas se dodeli:

- enkratno (nesreča ali drugi izredni dogodki, ki so vplivali na bistveno poslabšanje materialnega stanja),
- priložnostno (pomoč pri nakupu šolskih potrebščin, pomoč v okviru akcije Družina, pomoč v času zdravljenja),
- občasna pomoč (pri plačilu položnic zaradi izpada dohodka, bolezni, materialne stiske).

28. Pomoč se lahko dodeli tudi družinam in posameznikom, ki presegajo cenzus in živijo v težkih materialnih in socialnih okoliščinah, na katere sami ne morejo vplivati in zaradi katerih imajo dodatne stroške (bolezen, invalidnost, naravne nesreče, požar ...).

29. Do občasne pomoči so upravičene tudi družine ali posamezniki, ki sicer ne izpolnjujejo pogojev za prejemanje redne pomoči, vendar so se zaradi izrednih stroškov znašli v materialni stiski:

- upravičenost do manjših oblik pomoči ob predložitvi vseh dokazil o dohodku do trikrat letno presoja tajništvo ŠKL (plačilo osnovnih položnic za vodo, stanarino, elektriko ...),
- upravičenost do enkratne pomoči do 500 € presojuje člani tajništva ŠKL ob predložitvi vseh dokazil o dohodku (nakup kurjave, plačilo poročila za elektriko ...),

– upravičenost do ostale višje pomoči, vendar ne višje kot 3.000,00 €, prav tako presoja tajništvo ŠKL, vendar v sodelovanju z ŽK, CSD, šolo, ob predložitvi vseh dokazil o dohodku in, če je možno, obisku na domu. Pri teh oblikah pomoči pričakujemo tudi sodelovanje širše lokalne skupnosti z zbiranjem sredstev (akcija Zaupanje);

– upravičenost do ostale višje pomoči presoja in odobri svet ŠKL na podlagi predloga generalnega tajnika ŠKL (tudi če prosilci zbirajo sredstva na humanitarnem računu ŠKL za različna zdravljenja, terapije, operacije ...).

30. Pomoč v obliki hrane iz Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim (EU-hrana) lahko dobijo naslednje kategorije prosilcev:

– Prva skupina so samohranilke z otroki, družine z mladoletnimi otroki, predvsem tiste, kjer so starši prejemniki DSP ali pa je vsaj eden od staršev brezposeln, posamezniki prejemniki DSP, prejemniki iz nadomestil invalidskega zavarovanja ali invalidske pokojnine ter tisti, ki so brezposelni. V to skupino sodijo tudi starejši z najnižjimi pokojninami, ki živijo sami, najpogosteje v urbanem okolju. Pogosto jih spremlja tudi bolezen.

– Druga skupina so brezdomne osebe, ki niso vključene v oskrbo socialnovarstvenih programov. Na naših ŽK prejemajo obrok hrane in imajo možnost urejanja osebne higijene. V to kategorijo sodijo tudi romske družine.

– Tretja skupina so osebe, ki se znajdejo v trenutni stiski in potrebujejo prvo pomoč (stečajni, deložacija, naravne nesreče, zamude izplačil plač).

– Brezdomne in druge osebe v socialnovarstvenih programih Karitas (zavetišča, dnevni centri, materinski domovi, varne hiše, sprejemni terapevtski centri za odvisnike ...).

– Tujci z delovnimi vizami, ki so izgubili zaposlitev in so z družinami ostali pri nas, in begunci.

– Starejši in drugi upravičenci, ki se sami praviloma ne prepoznajo za socialno ogrožene, vendar po objektivnih merilih spadajo v kategorijo najbolj ogroženih. V to kategorijo sodijo tudi starejši, ki jih obiskujete na domu (dvakrat letno za božič in veliko noč). Te morate tudi vpisati v dokument o razdelitvi. V evidenci končnih prejemnikov se beležijo kot osebe, stare nad 65 let.

– Druge osebe, ki sebe prepoznavajo kot socialno ogrožene.

– Pri vključevanju uporabnikov se upoštevajo tudi posebne okoliščine, kot so zadolženost, neurejene razmere za bivanje, bolezen, invalidnost ter druge izredne razmere, ki niso predmet formalnih dokazil.

Prosilci, ki prejemajo samo hrano iz Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim, morajo prav tako predložiti dokazila o dohodku (oz. v izjemnih primerih pomoč dodelite brez dokazil, vendar pa morate vpisati zabeležko, zakaj je upravičen do po-

moči). Prejeta pomoč se evidentira v skladu s pravili in obrazci, ki jih vsako leto določi Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pred začetkom razdeljevanja.

31. Pri razdeljevanju hrane iz Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim moramo izvajati in beležiti tudi t. i. spremljevalne ukrepe. **Spremljevalni ukrepi so vse oblike razgovorov, spremljanja, opolnomočenja, posredovanja informacij, svetovanja.**

32. Do varstvenega dodatka so upravičeni:

– državljani Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji,

– tujci z dovoljenjem za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji in stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji,

– osebe, ki lahko varstveni dodatek uveljavljajo na podlagi mednarodnih aktov, ki obvezujejo Republiko Slovenijo, in so:

– trajno nezaposljivi ali trajno nezmožni za delo ali starejši od 63 let (ženske) oziroma od 65 let (moški) in niso delovno aktivni (niso zaposleni) in

– so upravičeni do denarne socialne pomoči oziroma bi lahko bili upravičeni do denarne socialne pomoči ali

– če njihov dohodek oziroma lastni dohodek družine presega cenzus za pridobitev denarne socialne pomoči, ne presega pa cenzusa za varstveni dodatek.

Višina varstvenega dodatka – če ima oseba tudi lastni dohodek, se varstveni dodatek določi v višini razlike med 591,20 € in lastnim dohodkom (če ima upravičenec 400 € pokojnine, je upravičen do 191,20 € varstvenega dodatka). Za pridobitev varstvenega dodatka se ne upoštevajo denarna sredstva (prihranki) samske osebe v višini do 2.500 € oziroma do 3.500 € pri družini.

Z varstvenim dodatkom se upravičencem **za čas prebivanja v Republiki Sloveniji** zagotavljajo sredstva za kritje življenjskih stroškov, ki nastanejo v daljšem časovnem obdobju (stroški z vzdrževanjem stanovanja, nadomeščanjem trajnih potrošnih dobrin, ...) in niso stroški za zagotavljanje minimalnih življenjskih potreb. Varstveni dodatek je namenjen osebam, ki si materialne varnosti ne morejo zagotoviti zaradi okoliščin, na katere sami ne morejo vplivati. Družine izpolnjujejo pogoje za pridobitev varstvenega dodatka, če višina minimalnega dohodka na družino ne presega cenzusa 899,40 € za dvočlansko družino, v kateri oba člana izpolnjujeta pogoje za varstveni dodatek ter 714,81 € za dvočlansko družino, v kateri le en član izpolnjuje pogoje za varstveni dodatek.

Pri ugotavljanju upravičenosti do varstvenega dodatka se med drugim (dohodki in premoženje) preverja tudi, ali si vlagatelj lahko zagotovi preživetje s pomočjo tistih, ki so ga dolžni preživljati (npr. polnoletni otroci).

Če je upravičenec do varstvenega dodatka lastnik nepremičnine, ki NE presega 120.000 € in v kateri dejansko biva in ima prijavljeno stalno bivališče, se varstvenega dodatka ne vrača. Če pa ima stanovanje višjo vrednost, se mu z odločbo o upravičenosti do varstvenega dodatka prepove odtujiti in obremeniti nepremičnino, katere lastnik je, v korist Republike Slovenije. Prejemniki varstvenega dodatka, ki so lastniki nepremičnine, le-te v času prejemanja varstvenega dodatka ne smejo odtujiti (prodati, podariti, ...) ali obremeniti.

Dedovanje premoženja zapustnika, ki je prejemal varstveni dodatek po Zakonu o socialno varstvenih prejemkih, se omeji do višine 2/3 prejete pomoči iz naslova varstvenega dodatka.

Alenka Petek

PA ŠE NEKAJ O UVELJAVLJANJU PRAVIC IZ JAVNIH SREDSTEV

Pred sprejetjem nove zakonodaje so bila merila in pogoji za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev v Sloveniji različni, prav tako so različne opredelitve posameznih kategorij in parametrov, zato je bil sistem nepregleden in neučinkovit ter je dopuščal precejšnjo možnost zlorab. Z Zakonom o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS) se po novem uvaja enotna vstopna točka za pridobitev katere koli izmed enajstih v zakonu urejenih pravic do denarnih prejemkov, subvencij in znižanih plačil in se po novem odda le ena vloga. Ugotavljanje materialnega stanja posameznika ali družine, ki bo zaprosila za denarno socialno pomoč, bo temeljitejše in doslednejše, saj bodo socialni delavci upoštevali vse vrste dohodkov in tudi premoženje, torej nepremičnine, osebna vozila, plovila, vrednostne papirje, vezane vloge in podobno. Upoštevanje premoženja prosilcev naj bi omogočilo pravičnejše razdeljevanje pomoči in jo zagotovilo socialno najbolj ogroženim.

Pri nepremičninah se bosta upoštevali tako njihova vrednost kot velikost. Izvzeta bodo stanovanja, v katerih prosilec živi, a le, če ne bodo presejala tako imenovane primerne kvadrature. Če denimo upokojenka sama živi v 90 m² velikem stanovanju, bo njeno stanovanje po novih pravilih za 30 m² preveliko, saj se kot primerno za enočlansko gospodinjstvo šteje 60 m². Če bo upokojenka želela še naprej prejemati socialno pomoč, ji bo center za socialno delo teh 30 m² presežka pomnožil z vrednostjo povprečnega kvadratnega metra stanovanja v regiji. Premoženje se bo preračunalo v fiktivni dohodek.

Če živite v večji nepremičnini, kot določa zakon, pa to lahko vpliva na upravičenost in višino transferjev. Za enočlansko družino po zakonu zadostuje 60 m², za dvočlansko 90 m², za tričlansko 110 m², za štiričlansko pa 130 m² uporabne površine.

Denarna socialna pomoč za tiste, ki so se začasno znašli v poslabšanem socialnem položaju, trenutno znaša 402,18 €.

Pri višini plačila vrtca se upošteva povprečni neto dohodek na osebo in ne bruto znesek.

Pravico države, da zahteva povrnitev izplačane socialne pomoči, je uveljavil že Zakon o dedovanju, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS in velja že od leta 1977. Določbi 128. in 129. člena, ki to področje urejata, sta bili sicer leta 2001 spremenjeni, vendar ne vsebinsko.

Načelo socialne države in pravičnosti je zapisano v 129. členu Zakona o dedovanju, ki pravi, da se država lahko odpove svojemu zahtevku, če so tudi zapustnikovi dediči, žena in otroci socialno ogroženi oziroma potrebni pomoči. Pomoč države socialno ogroženemu posamezniku ni enostavno darilo, temveč je po svoji vsebini nekakšno posojilo, ki pa ga upravičenec ni dolžan vrniti za časa svojega življenja. Ni torej razloga, da bi po smrti posameznika, katerega zapuščina je bila ustvarjena (ali ohranjena) tudi s pomočjo prejete pomoči, to podedovali dediči, ki takšne pomoči ne potrebujejo.

Prejemniki denarne socialne pomoči, ki opravljajo prostovoljno delo, lahko uveljavljajo dodatek za delovno aktivnost.

Dodatek za delovno aktivnost (tudi za opravljanje prostovoljnega dela) je dodatek k denarni socialni pomoči in je namenjen spodbujanju ljudi k delu ali k ohranjanju zaposlitve. To pomeni, da je dodatek za delovno aktivnost **le del denarne socialne pomoči in ne samostojni prejemek**. Dodatek lahko dobijo le tiste osebe, ki zaprosijo

za denarno socialno pomoč (tisti, ki že prejema denarno socialno pomoč, morajo izpolniti obrazec za sporočanje sprememb in predložiti kopijo dogovora o prostovoljstvu na pristojni CSD). Če oseba izpolnjuje pogoje za denarno socialno pomoč, potem je lahko znesek te pomoči višji za dodatek za delovno aktivnost, če ta oseba predloži pisni dogovor o opravljanju prostovoljskega dela. Torej:

- Dodatek za delovno aktivnost ni samostojni prejemek.

- Do dodatka (poleg denarne socialne pomoči) so upravičeni le tisti, ki oddajo vlogo za denarno socialno pomoč in izpolnjujejo pogoje za prejem pomoči.

- Vloga za denarno socialno pomoč ne more vsebovati le zahteve po dodatku za delovno aktivnost.

128. člen Zakona o dedovanju določa omejitve dedovanja premoženja osebe, ki je uživala pomoč v skladu s predpisi o socialnem varstvu. Dediči prejemnika denarne socialne pomoči morajo vrniti znesek v višini celotne socialne pomoči. Ker se denarna socialna pomoč poveča za dodatek za delovno aktivnost, se pri dedovanju upošteva skupaj z denarno socialno pomočjo. Torej dodatek za delovno aktivnost ni izvzet iz zneska, ki ga je potrebno vrniti.

Samemu prejemniku ni potrebno vračati denarne socialne pomoči, četudi dobi službo ali če sam podeduje premoženje. Logika tega člena je naslednja: **pomoč dobivajo le osebe, ki se same ne morejo preživljati, torej nimajo premoženja.** Če se po smrti ugotovi, da prejemnik denarne socialne pomoči ima premoženje, je to premoženje večje, kakor bi bilo, če prejemnik sredstev ne bi dobival (premoženje je večje za vsoto vseh prejetih sredstev). Država meni, da bi bilo nepošteno, da bi dediči lahko dedovali to vsoto, ki je bila namenjena golemu preživetju in ne povečevanju premoženja.

V primeru, da so tudi dediči sami prejemniki denarne socialne pomoči, se država/občina odpove zahtevku za vračanje tega zneska.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnovarstvenih prejemkih je omilil socialno zakonodajo na naslednje načine:

- Dediči morajo vrniti dve tretjini vrednosti prejete pomoči (denarne socialne pomoči ali varstvenega dodatka), tretjine pa ne.

- Ni treba vračati denarne socialne pomoči in izredne denarne socialne pomoči, ki jo je oseba prejela manj kot 12-krat.

- V primeru, da je oseba denarno socialno pomoč prejela dlje časa, dedičem država skupni

znesek prejete pomoči zmanjša za 12 najvišjih zaporednih prejemkov.

Denarna socialna pomoč za samsko osebo tudi od 1. januarja 2020 ostaja v višini 402,18 €, cen-zus za varstveni dodatek za samsko osebo v višini 591,20 €, pogrebnino v višini 804,36 € in posmrtnino v višini 402,18 €.

Pomoč ob rojstvu otroka je enkratni denarni prejemek, namenjen nakupu opreme za novorojenca, ki ga ponovno dobijo vsi starši, ne glede na dohodek in premoženje.

Namenjen je nakupu opreme za novorojenca in znaša 286,72 €. Od leta 2020 se bo izplačeval kot dobroimetje. Tega bodo lahko starši unovčili ob nakupu otroške opreme in otroške hrane.

Pravico lahko uveljavlja eden od staršev največ 60 dni pred datumom poroda oziroma najkasneje 60 dni po rojstvu otroka. Vloga za pomoč se lahko na centru za socialno delo odda skupaj z vlogo za uveljavitev pravice do materinskega dopusta ali za uveljavitev pravice do starševskega dodatka. Starševski dodatek je namenjen materam (ali očetom po 77 dnevih od rojstva otroka), ki niso zavarovane za starševsko varstvo (študentke, nezaposlene) in znaša 258,09 evrov mesečno, upravičenka je za čas trajanja pravice vključena v pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Mati (oziroma oče, če on koristi) in otrok morata imeti stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in dejansko prebivati v Republiki Sloveniji. Pravica traja 365 dni od rojstva otroka, v primeru rojstva dvojčkov ali več otrok, nedonošenčka, otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo se podaljša.

Po novem imajo velike družine s tremi in več otroki pravico do nakupa letne vinjete po polovični ceni. Starši otrok, mlajših od štirih let, so upravičeni do 20 % višjega dodatka, če otrok ne obiskuje vrtca.

Z novim letom je do otroških dodatkov znova upravičenih več staršev. Ukinjeni so bili varčevalni ukrepi in otroški dodatek spet dobivajo tudi premožnejše družine. Zgornja meja je občutneje višja, in sicer največ 1.034,14 € na člana. Tako je do otroškega dodatka upravičena tudi štiričlanska družina z dvema otrokoma, če starši mesečno skupaj zaslužijo med 3.426,28 € in 4.137,36 € neto.

Dodatek za družino s tremi otroki znaša 404,48 €, za družino s štirimi ali več otroki pa 491,52 €.

Ukinile so se zaznambe prepovedi odtujitve in obremenitve na nepremičnini, ki je v lasti upravičenca do varstvenega dodatka oz. denarne socialne pomoči.

Vendar to velja le za nepremičnine do vrednosti 120.000 €, v katerih upravičenci prebivajo ter imajo prijavljeno stalno prebivališče.

V kolikor ima upravičenec v lasti nepremičnino, vredno več kot 120.000 €, je do socialne pomoči oz. varstvenega dodatka upravičen le, če CSD presodi, da si preživetja z nepremičnino začasno ne more zagotoviti zaradi okoliščin, na katere ne more vplivati in v zadnjih 24 mesecih denarne socialne pomoči ni prejel ali jo je prejel največ osemnajstkrat.

V kolikor je v zadnjih 24 mesecih denarno socialno pomoč prejel več kot osemnajstkrat, je potrebno soglasje za vpis prepovedi odtujitve in obremenitve na nepremičnini.

Še vedno velja, da dedičem ni potrebno vračati enkratne izredne denarne socialne pomoči, izredne denarne socialne pomoči po smrti družinskega člana in pomoči pri kritju stroškov pogreba.

Obveza vračila varstvenega dodatka in redne socialne pomoči NE VELJA za dediče tistih upra-

vičencev do denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka, ki jim je bila pomoč dodeljena in niso imeli v lasti stanovanja ali stanovanjske hiše (v katerem oz. v kateri so dejansko bivali in so imeli prijavljeno stalno prebivališče), katerega oz. katere vrednost ne presega 120.000 €.

Te spremembe pa veljajo le za upravičence s stanovanjem (hišo), v katerem živijo, v vrednosti do 120.000 €, ki pomoč prejmejo po uvedbi sprememb. Vračilo sredstev (omejitev dedovanja) za že dodeljeno oziroma prejeto denarno socialno pomoč in varstveni dodatek se ohranja.

V Sloveniji je 89.000 upokojencev, ki živijo pod pragom tveganja revščine, in 160.000 upokojencev, ki ne dosegajo ravni minimalnih življenjskih stroškov. Upokojencem, ki so ob upokojitvi izpolnjevali vse potrebne pogoje in imajo starostno pokojnino nižjo od 538,52 €, so jo s 1.1.2020 dvignili na 538,52 €. Za razliko do 591,20 € lahko prejmejo varstveni dodatek, če izpolnjujejo že prej napisane pogoje.

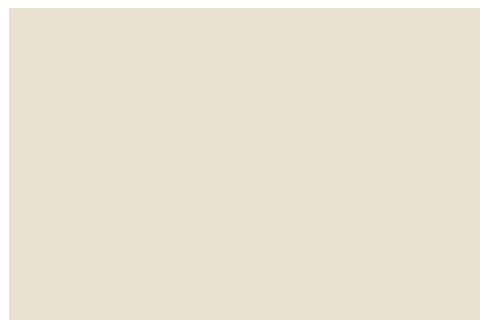
Alenka Petek

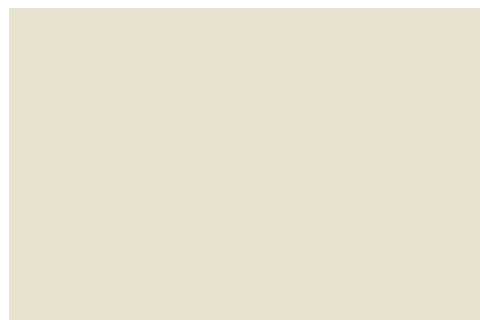
Foto: Rok Mubi

Blagoslov prenovljenih prostorov ŠKL

Blagoslov obnovljenega Doma sv. Jožefa v Logatcu

ZAHVALA DONATORJEM

Iskreno se zahvaljujemo vsem sofinancerjem in donatorjem, ki skupaj z nami lajšajo stiske ljudi:

Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v RS

Mestna občina Ljubljana

Mestna občina
Ljubljana

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

Zavod RS za zaposlovanje

Zavod Republike Slovenije
za zaposlovanje

Ministrstvo za javno upravo

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

Evropski socialni sklad

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

Nacionalni inštitut za javno zdravje

Nacionalni inštitut
za **javno zdravje**

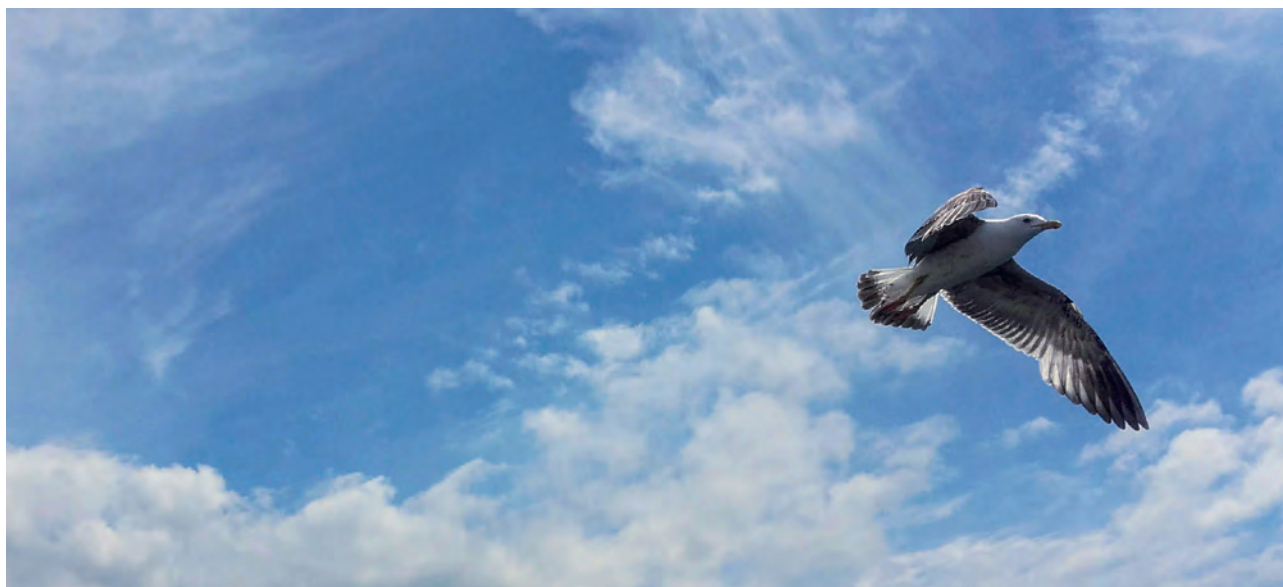
Skupaj za
odgovoren
odnos do pitja
alkohola

DEJAVNOST SOFINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Sklad za evropsko pomoč najbolj ogroženim

Alpina, d.o.o.
Atlantic Trade, d.o.o.
Avtoprevoznništvo Bergant
Avtohiša Kavčič, d.o.o. – Peugeot
Barilla Adriatik, d.o.o.
Bigbonum, d.o.o.
Bim Trade, d.o.o.
Biovat, d.o.o.
BolNatur, Marko Zupan s.p.
Cap d.o.o.
Celjska Mohorjeva družba
Cistercijanska opatija Stična
Delo, d.d.
DON DON, d.o.o.
Droga Kolinska, d.d.
Družina, d.o.o., slovenska katoliška založba
Dukat S, d.o.o.
DZS, založništvo in trgovina, d.d.
Erato d.o.o., Trgovina Promod
Er Marketing, poslovne storitve, d.o.o.
Erfa, trgovsko podjetje, d.o.o.
Eurocom, d.o.o.
Eurotrade1, d.o.o.
Frigologo, d.o.o.
Gapro, d.o.o.
Gomilar, d.o.o.
Gostinstvo Per
Hofer, d.o.o.
Iskratel, telekomunikacijski sistemi, d.o.o.
Kmetija Anžon
Krik Aksum, d.o.o.
Krka, d.d.
Kušar biro, d.o.o.
Laus, d.o.o.
Ljubljanske mlekarne, d.o.o.
Lomas, d.o.o.
Mars Overseas Holdings, d.o.o.
Mercator, d.d.
Merit international, d.o.o.
Metropolitana, d.o.o.
Minicity, d.o.o.
Mladinska knjiga Trgovina, d.d.
Modri sistemi, d.o.o.
Office&More
Orbico Slovenia, d.o.o.
Pekarna Grosuplje
Podravka trgovsko podjetje, d.o.o.
Pomurka, d.d.
Pošta Slovenije – PS Logistika
Prema, d.o.o.
Prodis, d.o.o.
Propiar, d.o.o.
Radio Ognjišče
Sadjarstvo Martin Mavsar
Salve, d.o.o.
Samostan šolskih sester Repnje
Schenker, d.d.
Sfera, d.o.o.
Sonital, d.o.o.
Spar Slovenija, d.o.o.
Studio Moderna, d.o.o.
Tina, d.o.o.
Tobačna Grosist, d.o.o.
Zavarovalnica Triglav, d.d.
Žito, d.d.

KAZALO

Namesto nagovora na občnem zboru	5
»Ko krasiš svetišče, ne pozablaj bratov v stiski!«	7
Vsi imamo več od tega, če smo povezani	10
Osamljenost in pomoč osamljenim ljudem	12
V ljubezni osvobojeni krivde in sramu	16
Videti stisko tam, kjer je, ukrepati tako, da ne ranimo človeka	19
Videti, čutiti sočutje in poskrbeti	22
30 let Škofijske karitas Ljubljana	24
Solidarnost in dobrotelost – nujni pogoj za obstoj neke družbe	24
Dejanja dobrote spreminjajo svet	26
Spominjamo se začetkov	30
Področja dela Škofijske karitas Ljubljana	34
Romanje sodelavcev in prostovoljcev ŠKL v Vrhpolje in na Vipavski Križ	50
Romanje prostovoljcev ŽK v Turnišče	50
Podoba župnijskih Karitas	51
Prihodki ŠKL za leto 2019	57
Odhodki delovanja ŠKL za leto 2019	58
Realizirana pomoč ŠKL in župnijskih Karitas v Ljubljanski nadškofiji 2019	59
Okvirna merila in pravila za dodelitev materialne pomoči socialno ogroženim družinam in posameznikom na ŠKL	61
Pa še nekaj o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev	65
Blagoslov prenovljenih prostorov ŠKL	68
Blagoslov obnovljenega Doma sv. Jožefa v Logatcu	68
Zahvala donatorjem	69

Ljudje potrebujejo
predvsem vaše roke,
da jim služijo,
in vaša srca,
da jih ljubijo.

Mati Terezija

Karitas

Škofijska karitas Ljubljana

Gratična priprava Gajpro design, oktober 2019

Stiska

